

Tabelul 1

	Proiect 20 A	Proiect 185 c/I	Proiect 973	Proiect 217 c/I
Aria construită . . .	569,25 m ²	494,00 m ²	505,86 m ²	409,24 m ²
Aria palierelor . . .	1.236,35 m ²	1.084,00 m ²	605,00 m ²	610,86 m ²
Volumul exterior . . .	5.636 m ³	4.920 m ³	2.752 m ³	1.895 m ³
Valoarea proiectului	1.812.100 lei	1.485.240 lei	797.459 lei	518.930 lei

Tabelul 2

	Cantina 300/3		Cantina 600/3	
	Normativ	Pr. 217 c/I	Normativ	Pr. 185 c/I
1 Tampon-sala de așteptare garderobă . . .	56	35,59	112	70,66
2 Grup sanitar . . .	8	9,20	13	22,20
3 Sala de mese . . .	120	125,15	240	278,67
4 Bufet . . .	3	5,46	6	8,18
5 Distribuție . . .	—	12,38	—	25,13
6 Bucătărie . . .	50	49,00	80	73,50
7 Preparatie legume . . .	15	14,20	18	11,22
8 Preparatie carne . . .		14,20	12	11,22
9 Preparatie ceai-cafea . . .	—	—	12	10,89
10 Boxă piine . . .	—	—	6	—
11 Spălător veselă . . .	20	10,82	16	15
12 Spălător vase . . .	—	în bucătărie	8	13,01
13 Birou primire . . .	18	10,00	8	23,80
14 Birou administrație . . .		14,20	20	16,33
15 Camera produse uscate . . .	10	14,20	17	11,22
16 Grup frigorific . . .	20	17,71	45	34,84
17 Depozite . . .	12	54,72	20	11,22
18 Magazin inventar . . .	3	13,50	6	8,45
19 Vestiar personal . . .	6	6,70	12	7,24
20 Grup sanitar personal . . .	5	11,45	9	13,42
21 Odihnă personal . . .	8	—	11	10,05 + 16,34
22 Sala cazanelor . . .	—	—	60	40,70
23 Pompe . . .	—	—	12	10,05
24 Zgură . . .	—	—	10	8,80
25 Depozit combustibil . . .	—	—	17	—
26 Ventilație . . .	—	—	50	21,44
27 Ascensor . . .	—	—	6	16,34
Total aria de exploatare	354	404,26	826	790,67
Circulații . . .	35 (10%)	36,18	82 (10%)	83,56
Total (cu circulații) . . .	389	440,44	908	874,23
Aria zidurilor . . .	98	106,76	230	169,00
Total general . . .	487	547,20	1.138	1043,23
m ² /loc sala de mese . . .	4,87	5,47	5,7	5,21

1. Cantina 600/3 — Perspectivă

Atelier arb. I. Șerban — Autor, arb. G. Hochstadt

2. Plan etaj

1. Sala de mese (200 locuri) — 2. Oficiu — 3. Spălător veselă — 4. Ceai-cafea piine
5. Bucătărie — 6. Scara de serviciu — 7. Spălător vase — 8. Ascensor greutăți

3. Plan parter

1. Vestibul — 2. Hol-așteptare — 3. Bufet — 4. Vestiar — 5. Lavabou — 6. W. C.
7. Depozit pentru legume — 8. Birou — 9. Intrare de serviciu — 10. Recepție alimente — 11. Preparatie legume — 12. Preparatie carne — 13. Cămară
14. Coridor — 15. Sas — 16. Cameră frigorifică pentru lactate — 17. Cameră frigorifică pentru carne — 18. Camera mașinilor — 19. Vestiar personal
20. Duș personal — 21. Lavabou personal — 22. W. C. personal — 23. Cameră pentru odihnă personal — 24. Scara de serviciu — 25. Atelier — 26. Sala cazanelor
27. Camera de pompe.

4. Cantina de 300/3 — Perspectivă

Atelier arb. L. Garcea — Autor, arb. G. Hochstadt

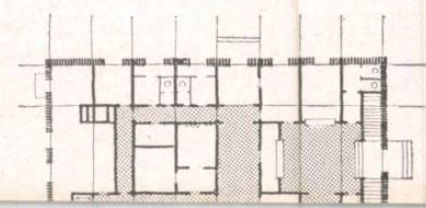
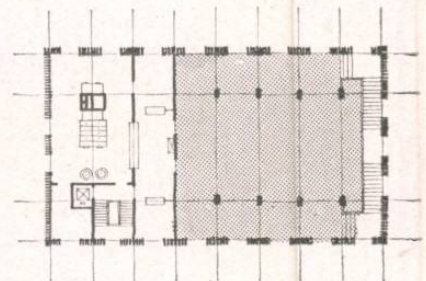
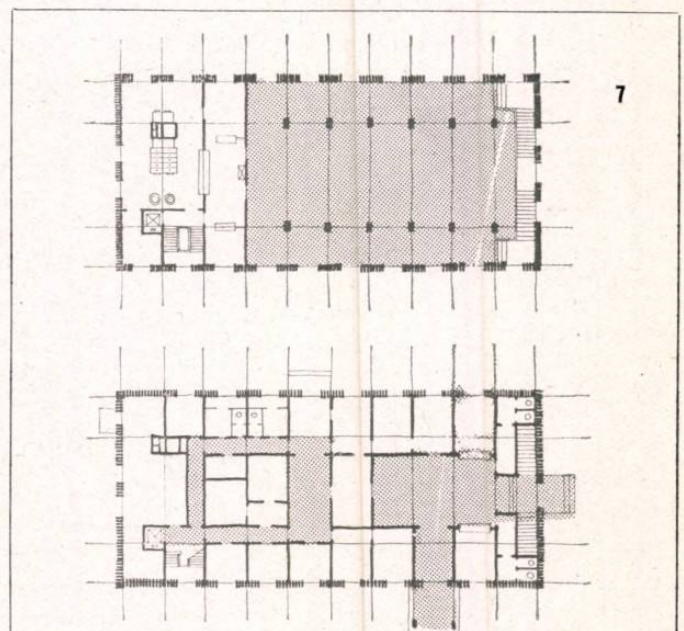
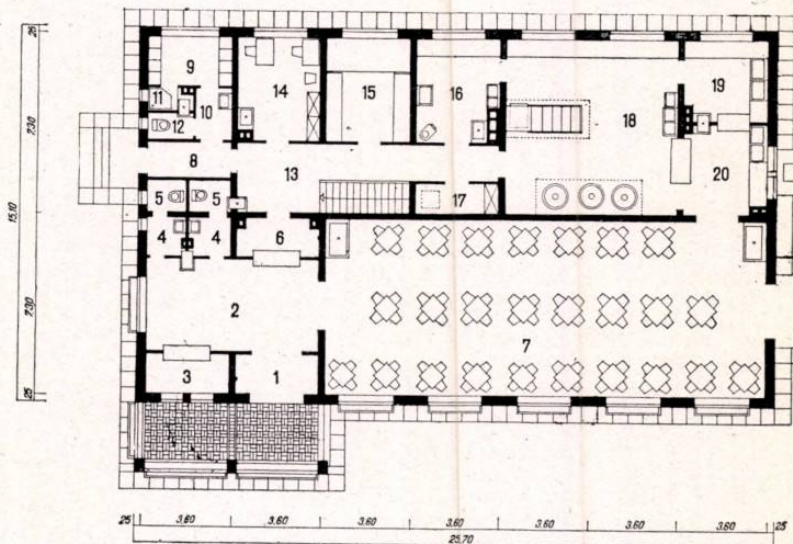
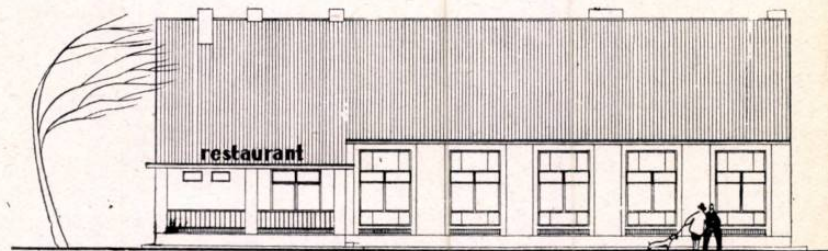
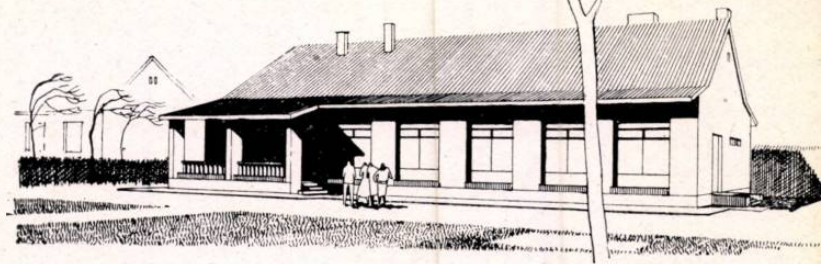
5. Fațada principală

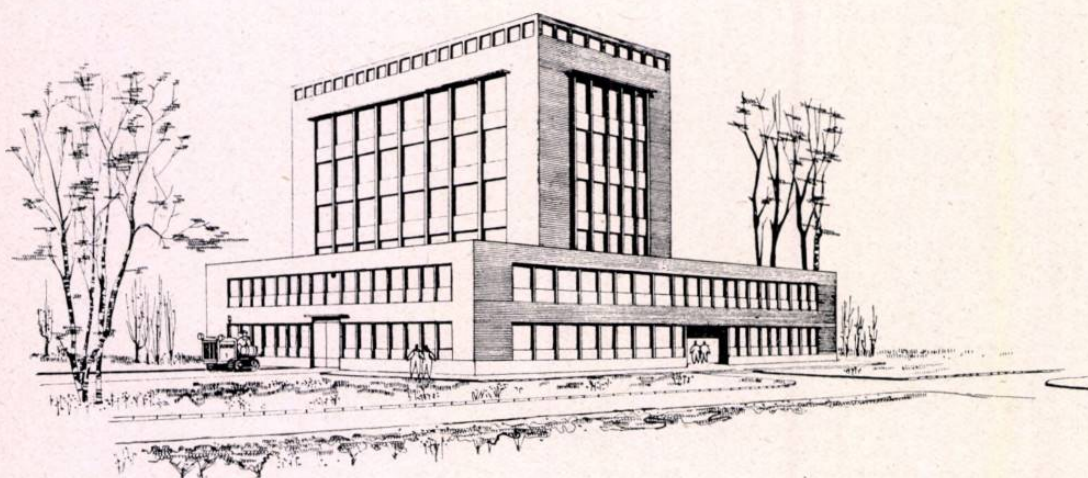
6. Plan parter

1. Intrare consumatori — 2. Hol — 3. Vestiar — 4. Lavabou — 5. W. C.
6. Bufet — 7. Sala de mese (100 de locuri) — 8. Intrare de serviciu — 9. Vestiar personal — 10. Lavabou personal — 11. Duș personal — 12. W. C. personal
13. Recepția alimente — 14. Birou — 15. Cămară — 16. Preparatie — 17. Depozit
18. Bucătărie — 19. Spălător — 20. Oficiu

7. Cantina 600/2 — Schemă cu 10 travee

8. Cantina 600/3 — Schemă cu 8 travee

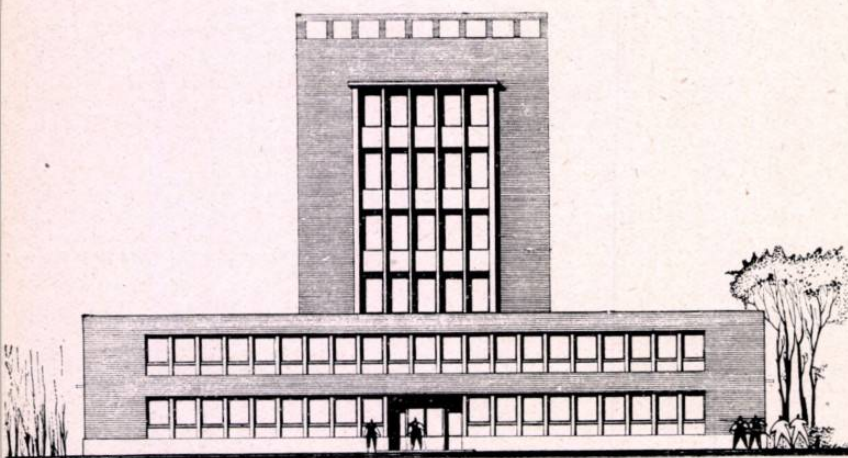
HALĂ PILOT PENTRU INDUSTRIA CHIMICĂ

Colectiv de proiectare: arh. MIHAI FLOREA, ing. constructor NICOLAE MATEI, ing. tehnolog NICOLAE HODOȘ
Institutul de proiectare IPROCHIM

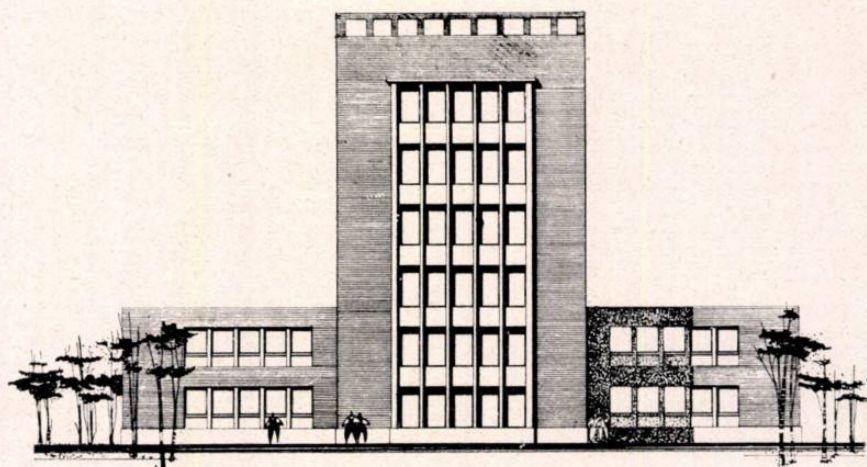
Dezvoltarea luată în ultimii ani de industria chimică din țara noastră a determinat realizarea unor construcții interesante, specifice acestei industrii, cu un program special, caracteristic.

În domeniul chimizării gazelor petrolifere sau naturale, domeniu important al industriei chimice producătoare de bunuri de larg consum (fibre sintetice de tip orlon, perlon, nylon, mase plastice etc.), o serie de instalații urmează să fie omologate sau studiate din punct de vedere tehnologic, înainte de a intra în producție. Această fază imediat premergătoare procesului industrial se numește faza de «pilot», în cadrul ei executându-se o serie de corectări tehnologice, în afara de observațiile și analizele cu caracter tehnic.

Necesitatea unei construcții cu caracter universal, care să poată adăposti o multitudine de instalații pilot, variabile ca gabarit și care să permită o ușoară

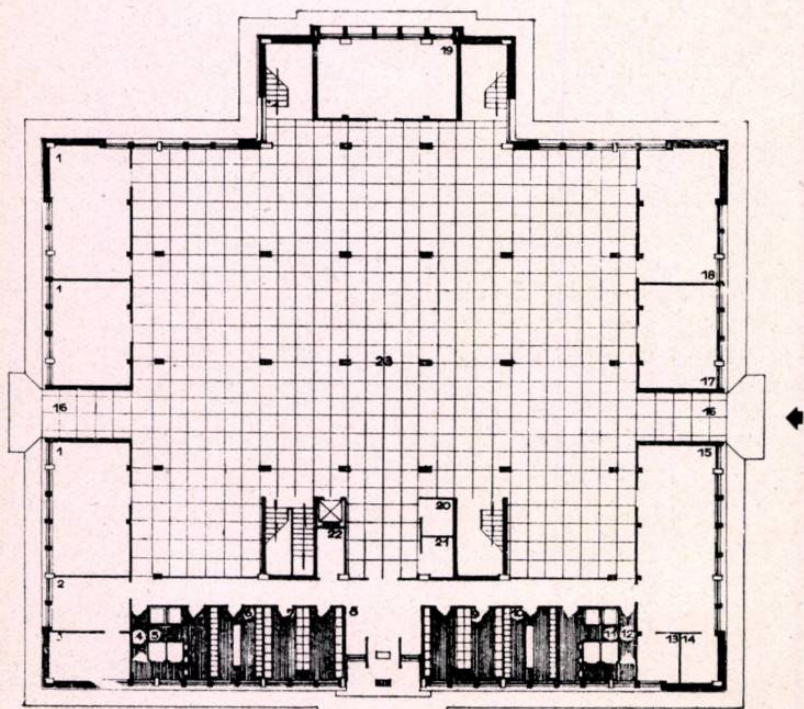
1

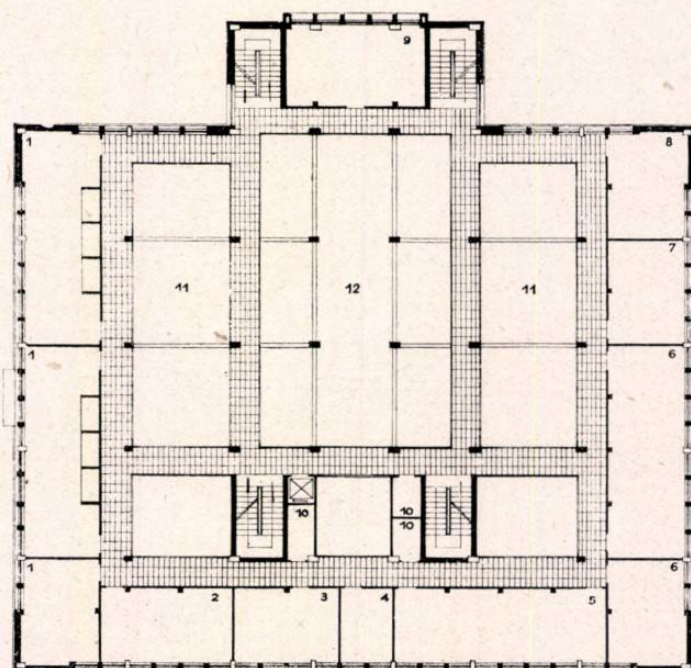
2

5

6

14

demontare sau montare a instalațiilor respective, a dus, în cadrul Institutului de proiectări pentru fabrici de produse chimice (IPROCHIM), la realizarea unui proiect pentru o hală pilot cu caracter universal; studiile noastre au dus la o formulă foarte elastică, adaptabilă, nu numai la instalațiile petrochimice, ci la o gamă mult mai mare de instalații experimentale sau semiindustriale. Astfel, pornind de la ideea unei multitudini de instalații chimice (caracterizate prin coloane de distilare sau fracționare ce se dezvoltă pe verticală) s-au creat două categorii de spații, determinate de gabaritul lor: instalații pînă la 7 m și altele pînă la 23 m înălțime. Primele sînt așezate în două buzunare laterale, ultimele într-un spațiu central. Scheletul de beton armat al halei servește, în afară de scopurile sale constructive, și ca schelet de susținere a instalațiilor respective.

Palier intermediare se pot crea prin piese metalice demontabile (grinzi profilate, tablă striată etc.), acolo unde instalația necesită. Transportul sau evacuarea pieselor grele se face cu autocamioane care au posibilitatea să intre și să iasă din hală în sens unic. O grindă rulantă de 15 tone ridică aceste piese direct de pe autocamioane la înălțimea de montaj necesară. În jurul spațiului central, care are o înălțime de 24 m, sînt grupate pe două niveluri o serie de piese cerute de program, și anume: un grup social dimensionat pentru două schimburi de cîte 30 de persoane (fiecare schimb cu o componență egală de femei și bărbați), laboratoare de gaze toxice și netoxice (prevăzute sau nu cu nișe de experiență), substație electrică proprie, ventilație, aer comprimat și vacuum, ateliere mecanice, de precizie, birou, depozite etc. De notat că scheletul construcției

este astfel dimensionat încît să poată permite o reconfigurare cu panouri demontabile în oricare sens. Corpul cu două niveluri este prevăzut cu o terasă de proporții mari, necesită de experiențele sau piloții în aer liber și a fost dimensionată pentru o încărcare utilă de 1 t/m². Laboratoarele și pasarelele au fost dimensionate pentru o încărcare utilă de 0,5 t/m². Corpul cu șase niveluri a fost prevăzut la fiecare nivel cu un laborator și atelier de serviciu, iar la fiecare două niveluri cu un grup sanitar. Deservirea pe verticală se face cu un ascensor de persoane, materialele și piesele grele fiind manipulate cu grinda rulantă care este acționată electric.

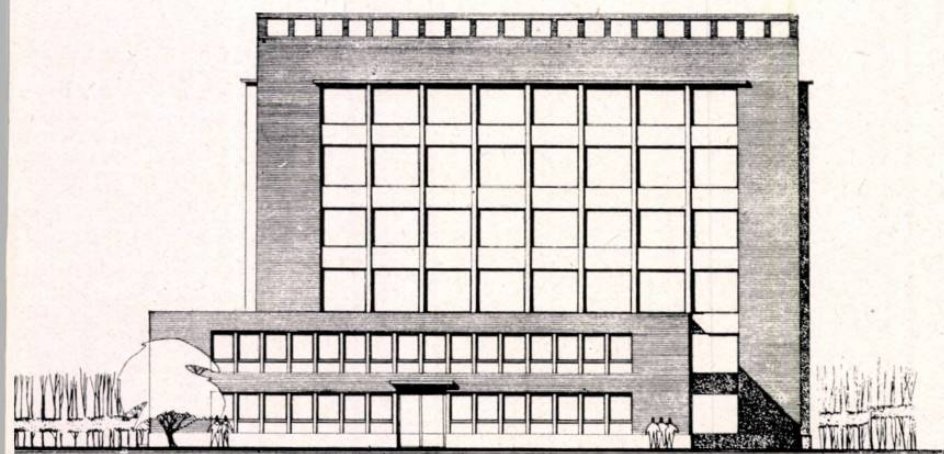
Pentru că în această hală există posibilități de degajări de gaze, fie toxice, fie incendiabile sau explozive, au fost luate o serie de măsuri pentru protecția muncii, și anume: 4 scări de evacuare, un sistem de ventilație generală, un surplus de ventilație naturală, sistem electric asigurat contra scînteilor etc.

Proiectul elaborat este o lucrare originală, documentația existentă consultată neîndicîndu-ne construcții similare cu caracter permanent.

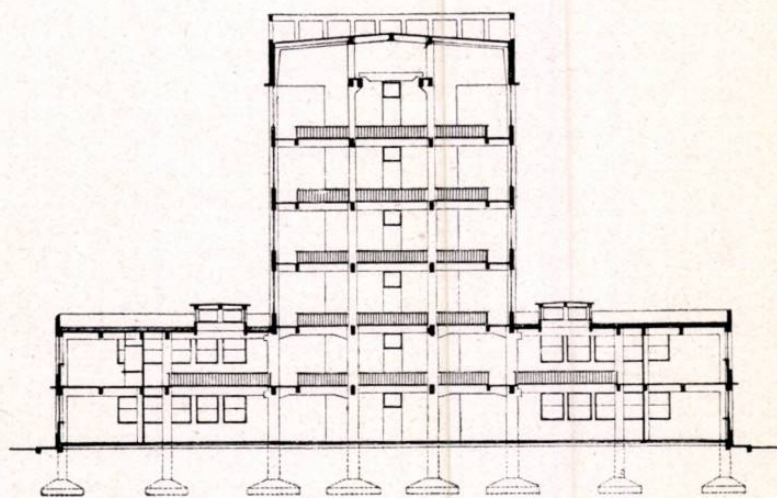
Dimensiunile construcției sînt de 38,25 × 37,12 m; suprafața construită este de 1260 m², suprafața desfășurată de 4250 m², volumul exterior de cca. 16 700 m³.

Construcția se va executa pe schelet de beton armat monolit, dat fiind caracterul său special, gradul de seismicitate al regiunii unde se va construi și încărcările mari.

Lucrarea se va executa începînd din al doilea trimestru al anului 1957.

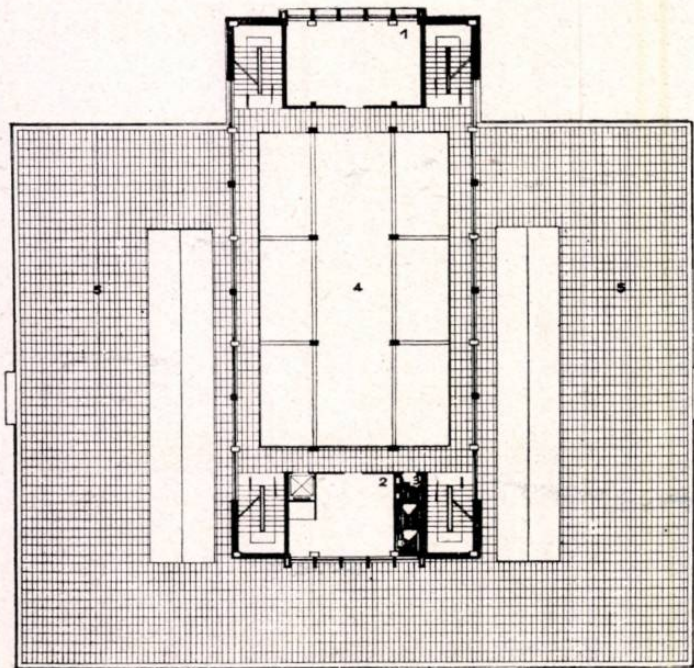

3

4

7

1. Fațada principală—2. Fațada posterioară—3. Fațada laterală—4. Secțiune transversală

5. Plan parter

1. Laborator gaze — 2. Substația electrică — 3. Contori generali — 4. W.C. bărbați — 5. Dușuri și lavabou bărbați — 6. Vestiar salopete bărbați — 7. Vestiar baine stradă bărbați — 8. Hol de acces — 9. Vestiar baine stradă femei — 10. Vestiar salopete femei — 11. Dușuri și lavabou femei — 12. W.C. femei — 13. Birou — 14. Magazia de materiale — 15. Atelier mecanic — 16. Acces autocamioane — 17. Aer comprimat și vacuum — 18. Ventilație — 19. Atelier serviciu — 20. Birou șef tură — 21. Birou inginer — 22. Depozit — 23. Hală pilot.

6. Plan etaj 1

1. Laborator gaze toxice — 2. Laborator analize generale — 3. Atelier de precizie — 4. Birou de secție — 5. Atelier mecanic — 6. Atelier restructurabil — 7. Aer comprimat și vacuum — 8. Ventilație — 9. Atelier serviciu — 10. Depozit — 11. Hală piloți gabarit mic — 12. Hală piloți gabarit mare

7. Plan etaj 2—5

1. Atelier serviciu — 2. Laborator analize — 3. Grup sanitar — 4. Hală piloți gabarit mare — 5. Terasa pentru experimentări

În perioada de specializare pe care am făcut-o în U.R.S.S. în anul 1955, vizitând Expoziția agricolă unională din Moscova, am văzut printre altele și diferite construcții cu caracter agricol executate din stuf sau utilizând stuful ca materie primă. Întrebuințând stuful ca materie primă, Institutul de proiectări din Alma-Ata a reușit să proiecteze o serie de construcții agro-zootehnice și sociale, ca: saivane pentru oi, magazii, grajduri, locuințe, înlocuind lemnul și fierul, utilizate curent la acest fel de construcții.

Cu ocazia vizitei făcute în Republica Socialistă Sovietică Uzbekistan, am văzut de asemenea diferite construcții executate pe bază de stuf sau întrebuințând stuful ca materie primă.

La noi în țară, pe baza materialului documentar din U.R.S.S., s-au proiectat și experimentat câteva construcții de saivane pentru oi la G.A.S. Roseți, G.A.C. Pasărea (regiunea București) și G.A.C. Sinoe (regiunea Constanța), folosindu-se sistemul de construcție așa-numit «stufarc», adoptat de I.P.C.A. Spre deosebire de sistemul sovietic, care întrebuințează prefabricate de dimensiuni mici, acest sistem utilizează elemente prefabricate de dimensiuni mari. Voi încerca să prezint sistemul folosit în U.R.S.S. pentru executarea construcțiilor arătate mai înainte, întrebuințând stuful ca materie primă, prin metoda prefabricatelor de dimensiuni mici.

Recoltarea stufului

Una dintre primele operații care trebuie făcute înainte de a se trece la construirea propriu-zisă este recoltarea stufului. Când a ajuns în perioada de coacere, stuful trebuie recoltat și depozitat în aer liber, astfel ca să se poată usca în bune condiții. Anotimpul prielnic recoltării stufului este iarna, când apa bălților și lacurilor este înghețată, ușurând astfel efectuarea acestei lucrări.

După ce stuful a fost transportat la locul de construcție, se procedează la alegerea lui, astfel ca firele să fie întregi și curățate de moturile din virf.

Alegerea și pregătirea terenului pentru construcție

Terenul ales pentru construcție trebuie să îndeplinească următoarele condiții: să fie ridicat, pentru ca apele provenite din ploii să nu se strângă în jurul construcției; să nu fie amplasat pe firul riurilor, unde se poate strînge apa, sau în locuri unde s-ar putea produce înzăpeziri.

Terenul se curăță de ierburi, de stratul vegetal, de rădăcini de copaci și se nivelează.

La un saivan pentru 200 de oi sau pentru 400 de oi tinere este necesară o suprafață de 200 m². Dacă socotim lățimea între 5,50—6,00 m, lungimea lui va fi de 35 m.

După nivelarea terenului se execută o săpătură de fundație de 30—40 cm lățime și 60—80 cm adâncime. Se va avea în vedere ca această săpătură să fie făcută cu puțin timp înainte de începerea montării pereților de stuf, astfel ca săpătura să nu se umple cu apă sau malurile ei să se prăbușească.

Confecționarea sulurilor de stuf

În Uniunea Sovietică, pereții sînt executați din suluri de stuf cu diametrul de 30 cm, confecționate la fața locului. Confecționarea acestor suluri de stuf este foarte simplă. Ea se face de obicei în apropierea depozitului de stuf sau sub un șopron-remiză, în cazul cînd plouă sau este vreme rea. Pe o capră de lemn lungă de 4—6 m se așază un maldăr de stuf gros de 40—50 cm, care se leagă și se strînge bine cu sîrmă groasă de 2—3 mm, la distanța de 30—35 cm între legături.

Sulurile pentru un saivan de oi se execută în două lungimi. Jumătate din suluri se fac în lungime de 6 m, iar jumătate în lungime de 4 m. Diametrul sulurilor de stuf, după ce sînt strînsse cu sîrmă, este de 20—30 cm (fig. 1 și 2).

Sulurile reprezintă elementele prefabricate necesare executării acestui gen de construcții.

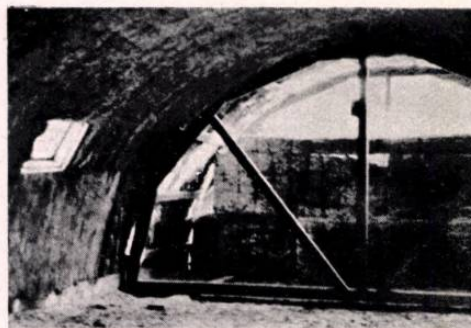
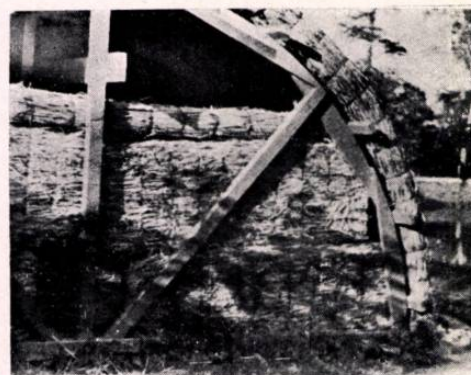
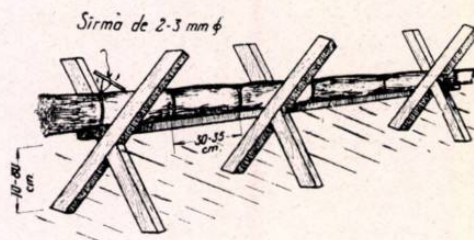
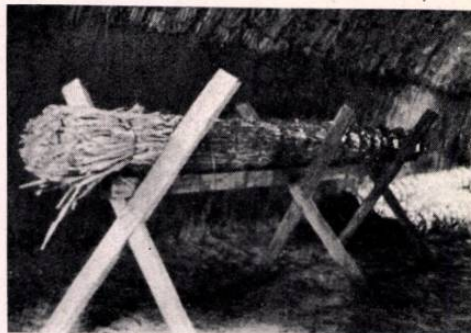
Montarea sulurilor de stuf

După confecționarea unui număr suficient de suluri (cca. 200 de suluri pentru un saivan de oi), se trece la executarea unui cadru mobil (cofraj) de lemn (fig. 3 și 4).

Acest cofraj se compune din două arce semicirculare cu raza de 2,75—3,00 m, executate din rigle de brad sau altă esență, cu o talpă din același

Arh. GHEORGHE OLARIU

STUFUL ÎN CONSTRUCȚIILE AGRICOLE

material și trei raze spraiș, una verticală și două la 45° în dreapta și stînga. Cele două arce sînt fixate prin scînduri sau rigle bătute, la 50—60 cm una de alta, pe partea superioară a arcului, formînd o boltă pe care se va construi saivanul. Talpa cofrajului glisează pe două scînduri orizontale așezate pe țărîși bătute în pămînt de-a lungul saivanului. Capetele sulurilor de stuf, înainte de a fi întrebuințate, se introduc într-o baie de bitum cald, astfel ca stuful să nu putrezească atunci cînd capetele arcului ar da de umezeală.

Cînd lipsește bitumul se poate întrebuința cartonul asfaltat, cu care se îmbracă capătul sulului de stuf care intră în pămînt, pe o porțiune de cca. 1 m înălțime (fig. 5).

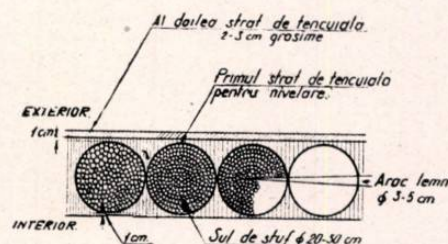
După ce săpătura de fundație este pregătită, se poate începe montarea sulurilor de stuf în arce.

Pe fundul săpăturii este bine să se fixeze plăci prefabricate din beton armat cu stuf sau fier-beton în formă de U, în lungime de 3 m, montate alternat în cele două fundații paralele în care se introduce capătul bituminizat al sulului de stuf. În cazul cînd nu se pot executa aceste plăci de beton, se poate folosi ca pat pentru capetele sulurilor de stuf un strat de nisip de 15—20 cm grosime, peste care se așază, de-a lungul săpăturii de fundație, un sul sau două de stuf confecționate în același mod, însă total bituminizate.

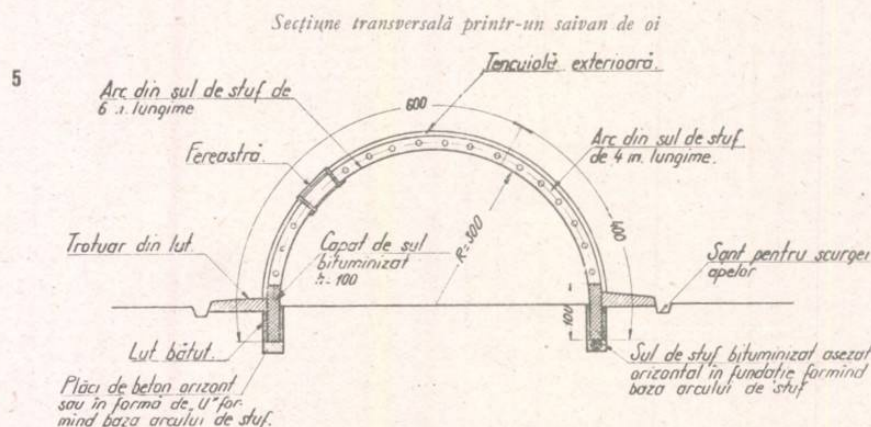
Peste aceste suluri de stuf orizontale se fixează capetele sulurilor de stuf bituminizate care formează sistemul de rezistență al construcției saivanului. Ca pat pentru capetele de stuf se mai poate întrebuința un strat de beton de 20 cm sau chiar piatră bine bătută cu malul.

Montarea sulurilor de stuf în pereții construcției saivanului se face astfel: un muncitor ține capătul sulului de stuf bituminizat, îl introduce în săpătura de fundație și îl fixează bine pe patul respectiv (plăci de beton, pietre sau suluri de stuf bituminizate): al doilea muncitor mulcăză sulul de stuf pe partea exterioară a cofrajului de lemn. În sulul de stuf, transversal pe lungime, se fixează la distanța de 40—50 cm araci rotunzi, în grosime de 3—5 cm, ascuțiți la virfuri și lungi de 80—110 cm. Acești araci formează armătura de legătură a sistemului de rezistență pe o porțiune de cca. 1 m din lungimea saivanului (fig. 6).

După cum am arătat mai înainte, lungimea sulurilor de stuf este de 4 și 6 m. Aceste suluri

6

5

se intercalează: unul lung din dreapta se întâlnește cu altul scurt din stînga și alternat, în continuare. La intervale de 5 m, în interiorul construcției, se montează cite un arc din stuf care mărește rezistența construcției.

Executarea timpanelor și a timplăriei

Timpanele saivanului se fac din aceleași suluri de stuf, care se vor așeza vertical unul lîngă altul (fig. 7), iar pentru legătură vom folosi de asemenea araci. Aracii leagă sulurile între ele precum și perețele de arcul semicircular de rezistență. În acești pereți se lasă golurile necesare pentru uși. Tăierea golurilor ferestrelor și ventilațiilor se face cu fierăstrăul de mină.

Timplăria se execută din lemn. Tocul ferestrei se fixează cu holz-șuruburi de căptușile de scînduri ce îmbracă de o parte și de alta spațiului golului. Pentru a se permite un curent pentru ventilație, într-una dintre ușile de capăt se execută un șuber pentru pătrunderea aerului.

Executarea tencuielilor și a trotuarului

După terminarea pereților saivanului se trece la tencuire. Mortarul cu care se tencuiește este format din lut, apă și praf de var nestins; proporția este următoarea: 1 parte var nestins, 12 părți lut și 15 părți apă. Cu această pastă se execută tencuirea în exterior în două straturi, după care se spoiește cu var.

În interior, saivanul se tencuiește numai cu un strat pe înălțimea de 1 m sau în întregime, după posibilități.

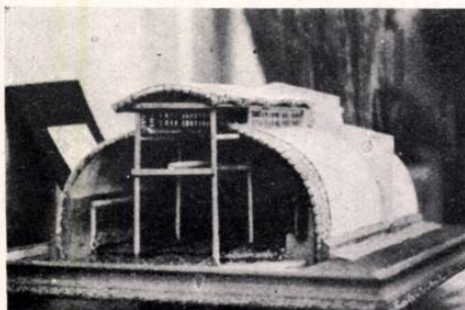
Pentru îndepărtarea apelor provenite din ploii este absolut necesar să se realizeze un trotuar în jurul construcției. Acest trotuar se execută pe o umplutură de lut bătut de cca. 30—40 cm înălțime, cu pante de scurgere spre exterior pe o lățime de 1—1,20 m. Același mortar de la tencuieli se întrebuințează și la tencuirea trotuarului. Este bine ca trotuarul să fie armat cu o rețea de stuf 6 la metru pe ambele direcții. Se mai recomandă ca în jurul construcției să se execute un trotuar din cărămidă pe lat, montată tot pe un strat de lut bătut. În rosturile dintre cărămizi se execută o umplutură din aceeași tencuială ca la acoperiș. La marginea trotuarului se execută un șanț pentru drenarea apelor.

Materialele necesare pentru construirea unui saivan pentru 200 de oi sînt:

- suluri de stuf = 200 de bucăți cu diametrul de 20—30 cm (100 de bucăți de 6 m și 100 de bucăți de 4 m lungime);
- lemn de construcție (scînduri—rigle) = 1,9 m³;
- carton asfaltat (în cazul cînd nu se întrebuințează bitum) = 1,70 m² sau 8 suluri, sau 100 kg bitum;
- sîrmă de 2 mm = 200 kg (sau de 3 mm = 350 kg);
- ciment (în cazul cînd se execută plăcile prefabricate) = 600 kg.

Afară de materialele enumerate mai sus, se mai adaugă var, holz-șuruburi, cuie, țăruiși, araci, balast etc.

Am arătat mai înainte modul în care se poate executa un saivan pentru oi, însă în U.R.S.S. s-au proiectat și alte construcții cu caracter agro-zootehnic care să se execute din stuf sau folosind

stuful ca materie primă. În cele ce urmează voi arăta cum se pot executa magazii pentru cereale și grajduri pentru taurine și cabaline.

Magazii pentru cereale

Pentru fiecare metru liniar de construcție, cu o deschidere de 6 m, se calculează cite patru suluri de stuf. Din aceste patru suluri, două vor avea lungimea de 6 m și două de 4 m. La alegerea terenului se vor avea în vedere cele arătate mai sus pentru saivanul de oi.

La magaziiile de cereale, fundația se poate face în două feluri: pe stîlpi de beton sau piatră, în cazul cînd apele freatice sînt la mai puțin de 3 m adîncime față de nivelul terenului, sau pe fundații obișnuite, ca cele arătate mai sus la saivanul pentru oi.

Pe stîlpii fundațiilor se montează o grindă de beton armat în formă de U, care face legătura între stîlpii de fundație și arcul de stuf ce formează bolta magaziei (fig. 8 și 12).

Înainte de montarea grinzilor longitudinale, pe stîlpii de beton vor fi așezate apărători de tablă galvanizată, care sînt menite să împiedice pătrunderea șoarecilor în magazie. Aceste apărători se așază astfel încît să iasă cu 10—15 cm în afara stîlpilor și să fie aplecate spre nivelul terenului în unghi de 30—40°.

După ce grinzile longitudinale sînt fixate pe stîlpi, se trece la montarea sulurilor de stuf în carcasa construcției, după sistemul descris în cazul saivanului.

Grajduri de taurine sau cabaline

Aici vom folosi aceleași suluri de stuf, însă de lungimi diferite. De asemenea, vom mai folosi pentru rezistență și stîlpi de lemn.

După confecționarea unui număr suficient de suluri de stuf cu lungimea de 5 și de 2,5 m, întrebuințînd aceleași fundații ca la saivanul de oi, se trece la montarea sulurilor pe un cadru de lemn cu raza de 3,75 m. La așezarea stufului se va avea grijă ca partea superioară a sulurilor să se rezeme pe grinzile longitudinale A ale scheletului de rezistență format din stîlpii B montați pe marginea culoarului de circulație al grajdului (fig. 9 și 11).

Luminozitatea grajdului este asigurată prin ferestre longitudinale, în modul arătat în figurile 9 și 11.

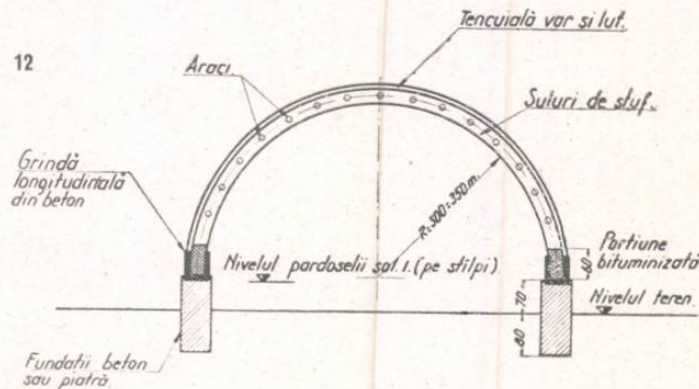
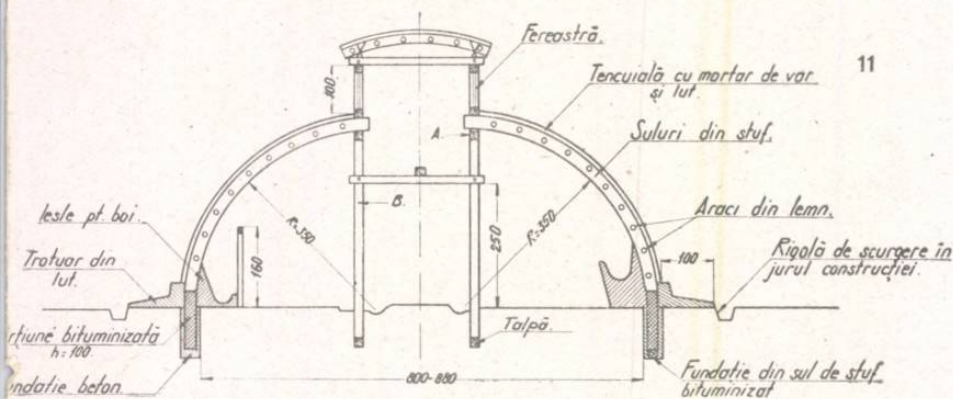
La capetele grajdului se pot amenaja două camere pentru păstrarea furajelor și pentru evacuarea gunoierului.

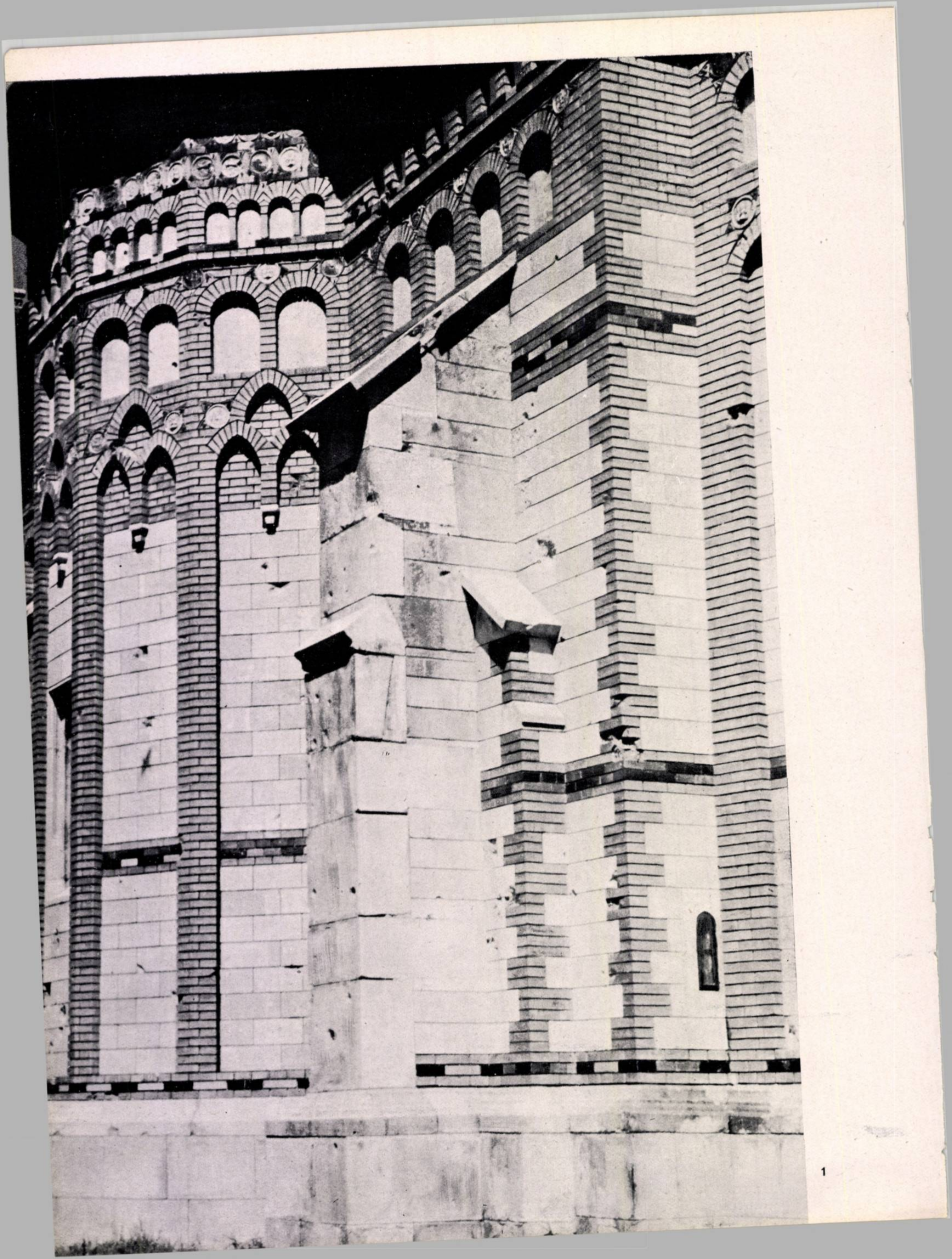
Pardoseala folosită este identică cu cea folosită la grajdurile executate din cărămidă, adică se va folosi cărămidă, asfalt pe zgură sau beton pe zgură, vor fi amenajate rigole de scurgere și bazine de colectare pentru urină.

În grajduri se pot monta monoraiuri sau linii decovil pentru transportul bălegarului și furajelor cît și instalații de apă.

Ventilația se asigură prin orificii lăsate în pereți și prin ferestre (admisia aerului), iar evacuarea se asigură prin coșuri de ventilație montate pe acoperiș sau prin ferestre reglabile.

Sulurile de stuf, de dimensiuni diferite, pot fi întrebuințate și la construcția locuințelor individuale sau colective. În figura 10 se poate vedea modul de construcție și de întrebuințare a stufului la executarea locuințelor.

Biserica sf. Gheorghe, una dintre cele mai valoroase înfăptuiri ale arhitecturii românești, a fost ridicată la curtea domnească a lui Ștefan cel Mare de la Hîrlău în 1492*.

Ea a fost construită într-o epocă de mare înflorire economică și culturală, cînd Moldova juca un important rol internațional, perioadă în care statul ducea lupta pentru independență împotriva năvălirii otomane și împotriva atacurilor marilor state feudale vecine.

Victoriile repurtate de Moldova sînt în mare parte datorate faptului că în a doua jumătate a domniei lui Ștefan cel Mare, domnitorul își lărgeste baza socială în detrimentul marii boierimi, sprijinindu-și puterea de stat pe mica boierime, țărănimea liberă, meșteșugari și negustori.

Acastă situație a statului moldovean este oglindită cum nu se poate mai bine în deosebitele inovații ce se produc în arhitectura ei, la biserica din Hîrlău.

Marca activitate din domeniul construcției din acea vreme (ultimele trei decenii ale veacului al XV-lea), implică existența unor puternice bresle de constructori.

Elaborarea concepției acestei arhitecturi nu a fost expresia particulară a unei singure categorii de meseriași. Meșterul constructor, arhitectul acelei vremi, a fost unit în activitatea lui creatoare cu pietrarul și sculptorul, cu olarul și zugravul, precum și cu matematicianul, filozoful și scriitorul curților domnești.

Biserica sf. Gheorghe din Hîrlău ne apare ca o unitate de gândire a păturilor conducătoare, în care elementele sociale nou intrate aveau să imprime o serie de aspecte mai apropiate de viață, mai apropiate de arhitectura monumentală civilă din acea vreme.

Marile victorii în lupta pentru libertate a moldovenilor se răsfrîng în acest monument, în caracterul său sărbătoresc, eroic.

*

Biserica sf. Gheorghe din Hîrlău făcea parte din complexul fastuoasei curți domnești din care nu se mai văd decît ruinele unor pivniți în partea de sud a incintei curții.

Biserica se află acum la periferia sudică a orașelului Hîrlău, fiind înconjurată de dealurile ușor înclinate ale podișului moldovenesc.

De la prima privire, monumentul se impune prin proporțiile armonioase, prin combinarea ingenioasă a volumelor și spațiilor.

Arhitectul creator al acestei biserici era un foarte bun geometru și mecanician. Precizia cu care sînt trasate volumele și detaliile arhitecturale, cît și modul în care soluționează problemele de echilibru al maselor sînt edificatoare. Acest arhitect este în același timp și un mare sculptor și pictor. Sîntem puternic impresionați de felul în care a întocmit el volumele și a tratat plastic decorul, folosindu-se cu mult rafinament de lumină și de culoare, aplicînd din plin elementele ceramice policrome.

Împreună cu bisericile curților domnești din Dorohoi, Iași, Bacău, Vaslui și Popăuți, biserica sfîntul Gheorghe din Hîrlău ne prezintă un tip de plan central treflat, unde naosul acoperit cu o semicalotă sferică ridicată pe un tambur este înconjurat de trei abside semicirculare. Pronaosul alăturat este de asemenea acoperit cu o cupolă sferică.

Tratarea spațiului bisericii este strîns legată de modul în care se dezvoltă ceremonialul religios și mai ales fastul curții domnești.

Ridicarea naosului cu un înalt tambur care se sprijină pe patru arce mari în plin cintru, prin intermediul unor arce suprapuse picizeșe care stau în consolă pe un cilindru, nu are o simplă semnificație estetică și nu arată nici neputința meșterilor de a acoperi suprafețe mari, largi, în cupolă. Ea răspunde unei necesități de a da mai multă măreție spațiului în care stăteau în timpul ceremoniilor domnitorul și marii dregători.

Micile ferestre ale tamburului și ale absidelor dau naosului o lumină clar-obscură, în așa fel încît să păstreze strălucirea aurilor frescelor și a bogatului mobilier în misterul pil-piștelor de luminare.

Cu totul altfel este tratat spațiul pronaosului. Lumina, pentru prima oară la bisericile moldovenești, năvălește din belșug în interior, lăsînd ca frescele să-și dezvolte scenele largi ale conciliilor cu toată claritatea și intensitatea culorilor. Boltirile ne prezintă o inovație. Lumina bogată a pronaosului permite o mai fină prelucrare plastică a lor.

Plecîndu-se probabil de la sistemul bolților din naos, aci se merge mai departe. Deasupra arcelor mari apare în locul cilindricului un segment inelar de sferă în care sînt înscrise în loc de patru, opt arce care se întretaie și țin deasupra lor cupola.

Cu toate că aceste sisteme par a deriva unul din celălalt, ele au însă la bază principii diferite. Pe cînd sistemul simplu moldovenesc are arce în consolă, la sistemul compus avem principiul gotic al nervurilor.

* ... Io Ștefan Voevod, cu mila lui Dumnezeu Domn al Terții Moldovei, fiul lui Bogdan Voevod a făcut acest hram... care a început a se zidi la anul 7000 (1492) luna lui Mai și s'a săvîrșit în același an luna lui Octombrie 28, iar al domniei lui, în al treizeci și șaselea cîrugător*.

Fragment din pisania bisericii (după N. Iorga, Inscipții I. 5).

Arh. VIRGIL BILCIURESCU

BISERICA SFÎNTUL GHEORGHE DIN HÎRLĂU

2

Dacă necesitățile și funcțiunile bisericii au avut un important rol în dezvoltarea și cristalizarea tipului reprezentat de biserica sf. Gheorghe din Hîrlău, trebuie însă să luăm în considerație, și nu ca factor secundar, structura și modul în care se comportă diferitele materiale în operă.

Exigențele sistemelor de construcție și ale materialelor folosite, precum și timpul scurt în care a fost ridicat acest edificiu (șase luni), au dus, desigur și ele, la alegerea soluțiilor de arhitectură.

Singurul mod de acoperire a încăperilor era boltirea în calote și semicalote sferice. Împingerile cupolelor aveau să fie preluate, prin intermediul arcelor, de zidurile exterioare. Acest sistem de boltire sprijinit direct de masivitatea zidurilor caracterizează întreaga structură a monumentului. Zidurile bisericii sînt construite din piatră neregulată. Factura zidului apărea și în fațadă pînă la tencuirea bisericii, probabil la sfîrșitul veacului al XVI-lea, cînd este și pictată în exterior. O restaurare de la începutul veacului nostru dă jos această tencuielă și în același timp, înlocuiește paramentul de piatră brută cu o piatră nouă de talie.

Dacă facem abstracție de aceste elemente nou introduse, piatră de talie, în parte păstrată și acum, era folosită la monumentul original, la contraforți, la profilele ancadramentelor de ferestre și uși, la pansic etc.

Cărămida era întrebuințată în primul rînd la construirea bolților și la decorul fațadelor. Dimensiunile cărămizilor vechi și ale rosturilor dintre ele sînt surprinzător de asemănătoare cu cele actuale.

Suprafețele reieșite din masivitatea zidurilor exterioare portante erau obiectul unei bogate decorații. Folosirea pietrei brute și a celei de talie, a cărămizilor simple și multicolor smălțuite, precum și a frumoaselor discuri cu reliefuri, de asemenea smălțuite colorat, contribuie la farmecul acestui monument.

De remarcat că discurile aveau imprimate în relief, cu ajutorul matrițelor, o serie de reprezentări din care cele mai frecvente sînt: leul, grifonul, sirena cu două cozi, cerbul, stema Moldovei cu unul sau două personaje, și discul solar. Toate acestea le găsim în perioada feudală tratate sculptural în decorația romanică-gotică și mai mult pictate în cea bizantină.

Varietatea de factură și de culoare a materialelor este organizată pe fațadele bisericii cu ajutorul unei plastici decorative ale cărei două elemente principale sînt firidele și ocnitele: firida — arcadă oarbă, creată probabil din necesitatea de a întări cu pilaștri, în exterior, absidele; ocnita — prelucrarea decorativă a firidei realizată pentru încoronarea monumentului.

La biserica sf. Gheorghe din Hîrlău, plastica decorativă ajunge la o rafinată proporționare și la un ingenios desen al ocnitelor și firidelor, atît la corpul navei și absidelor, cit și pe turlă și pe bazele ei stelate.

Repartizarea echilibrată a elementelor arhitecturale pe fațade contribuie la unitatea monumentului. Fațada de vest, decorată numai de liniile orizontale ale frizei de ocnite și discuri smălțuite în partea superioară, și jos, de soclu, are întreruptă această monotonie de un monumental portal. Același efect decorativ se obține pe fațadele de nord și sud ale navei, unde sînt așezate ancadramentele de piatră ale celor două perechi de mari ferestre ogivale, cu rozete elegant compuse. Fiecare profilaturii acestor ancadramente era scoasă și mai bine în relief de paramentul original de piatră brută.

Absidele de nord și sud sînt flancate fiecare de cîte doi contraforți, contribuind la accentuarea axei verticale a monumentului.

Înălțarea spațiului naosului a dus la o sveltă turlă care se leagă organic de corpul navei și al absidelor prin intermediul a două baze stelate. Ele corespund în interior arcelor etajate și piezișe ale naosului.

Axa verticală a monumentului era bine marcată. Pilaștrii firidelor, contraforții, bazele stelate, turla și acoperișul* ei piramidal dădeau o dinamică și o elansare particulară bisericii.

Liniile orizontale ale frizei, ale celor trei brie de cărămidă smălțuită și ale soclului continuu se împletesc pe fațade cu liniile verticale ale firidelor, contraforților și turlei, ajutînd să se facă o mai strînsă legătură între volumele absidelor și ale navei.

În ansamblu, biserica sf. Gheorghe din Hîrlău, prin relațiile strînse care unesc planul de structură cu masele în echilibru, precum și prin minunata aplicare a policromiei și dozarea luminii pe fațade, ne redă gîndirea sintetică, ce îmbrățișa diversitatea părților, a genialului arhitect care a creat-o.

Siguranța meșterilor, care se face remarcată prin compoziția și prin tehnica de construcție a bisericii sf. Gheorghe din Hîrlău, precum și prin scurtul timp pe care l-au avut la dispoziție, arată forța și marile lor posibilități de realizare.

Reluarea aceleiași teme tot la Hîrlău, și numai după cinci-șase decenii, la biserica sf. Dumitru este un caz interesant.

Cu toată evidentă intenție a meșterilor de a reproduce biserica sf. Gheorghe, ea nu apare de loc ca o simplă replică. La sf. Dumitru, din contră, se remarcă o mare suplețe în interpretare. Dacă lipsesc podoabele policrome ale fațadelor, biserica fiind tencuită și pregătită să primească fresca, iar ancadramentele de piatră sînt mai greoi cioplite, totuși proporționarea, sveltețea monumentului și chiar dimensionarea detaliilor arată o remarcabilă suplețe de interpretare.

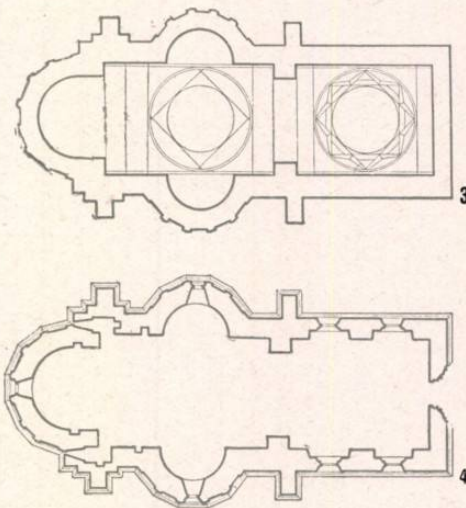
Elanul spre progres și experiența multiplă a meșterilor, imprimată arhitecturii bisericii sf. Gheorghe, arată fermitatea unei mari epoci de creație din arhitectura românească.

Biserica sf. Dumitru, cu toate că păstrează o unitate a stilului și un rafinament plin de farmec în modul de tratare a volumelor și detaliilor, lasă să se întrevadă, totuși, o oarecare uitare a tehnicii, începutul unei crize. Arhitectura acestei biserici dezvăluie o serie de contradicții; ea se află în preajma unui declin.

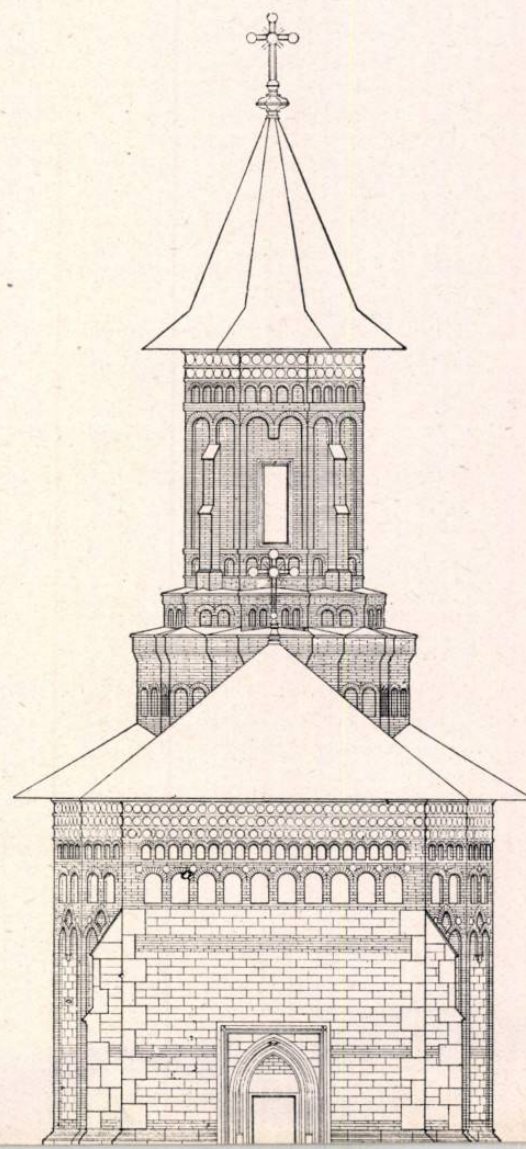
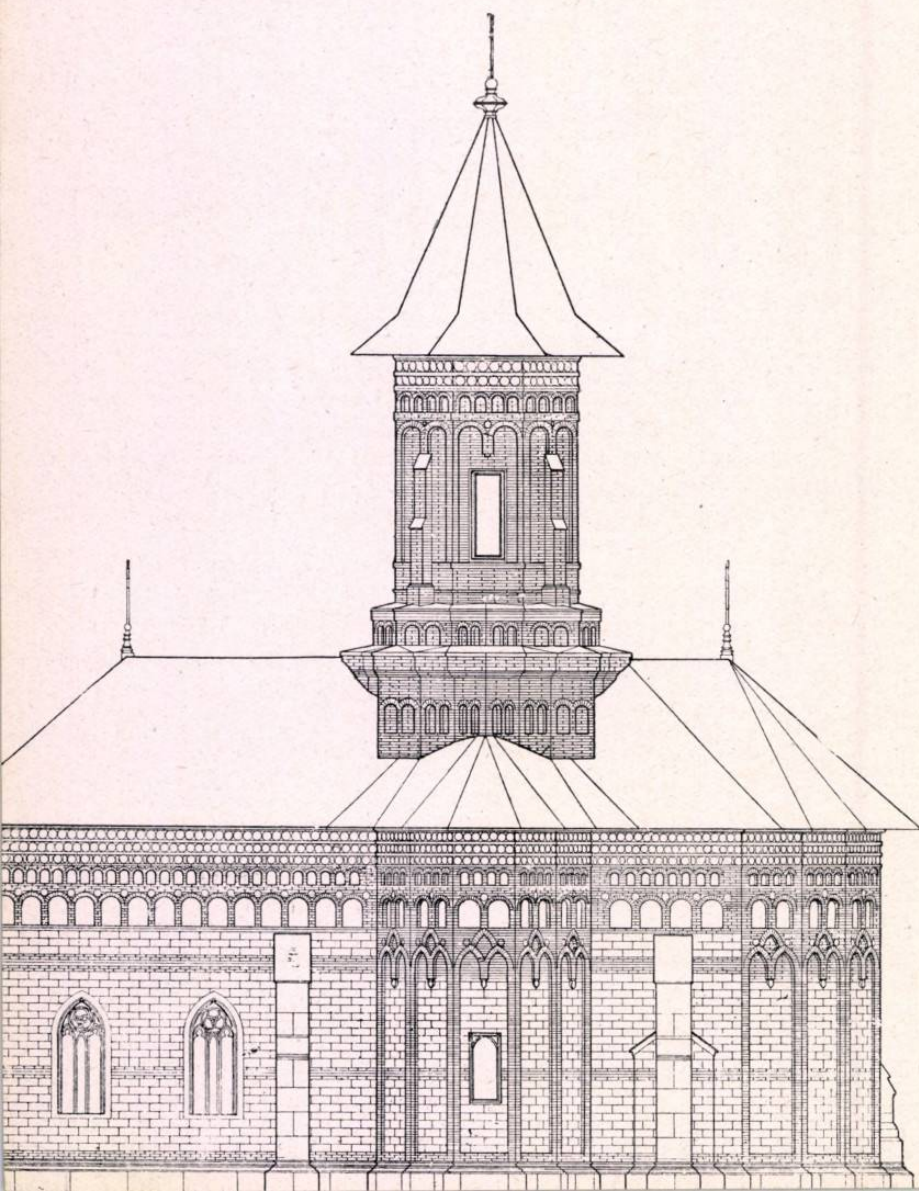
* Refacerea acoperișului, în general, și a acoperămîntului turlei, în special, nu este de loc reușită. Acoperișul original probabil că era cel obișnuit moldovenesc, înalt și cu fiecare corp învelit separat.

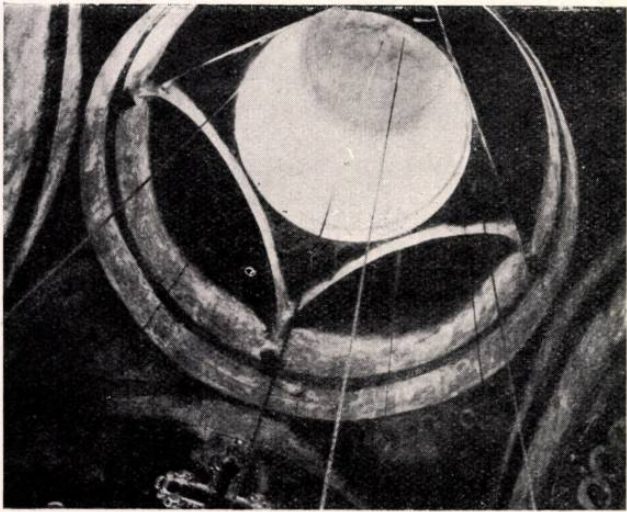
1. Absida și contrafort — Detaliu
2. Vederea bisericii dinspre nord
3. Planul bolților
4. Plan
5. Bolțile naosului
6. Bolta pronaosului
7. Absida altarului — Vedere
8. Fațada laterală spre sud
9. Fațada spre apus
10. Fațada spre răsărit
11. Secțiune transversală
12. Vederea portalului
13. Detaliu portal
14. Fereastra altarului — Detaliu
15. Discuri smălțuite
16. Fereastra pronaosului — Detaliu

Desene efectuate după releveul întocmit de arhitecții: N. Sulescu, E. Tacu, Florentina Stratilescu și Virginia Jipa. Verificarea releveului și fotografiile de arb. V. Bilciurescu.

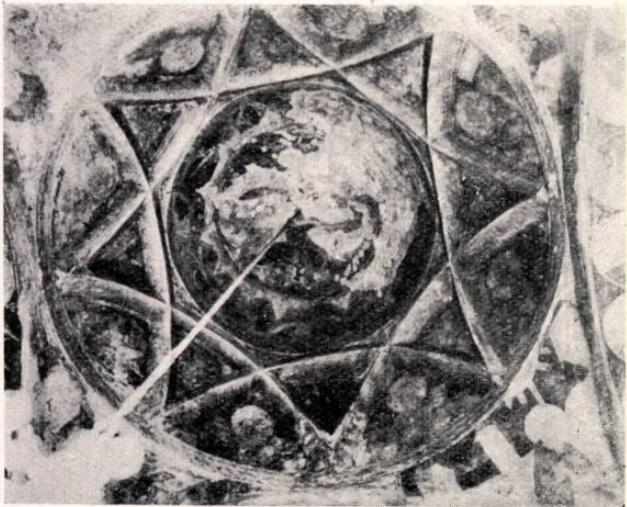

1 0 1 2 3 4 5m

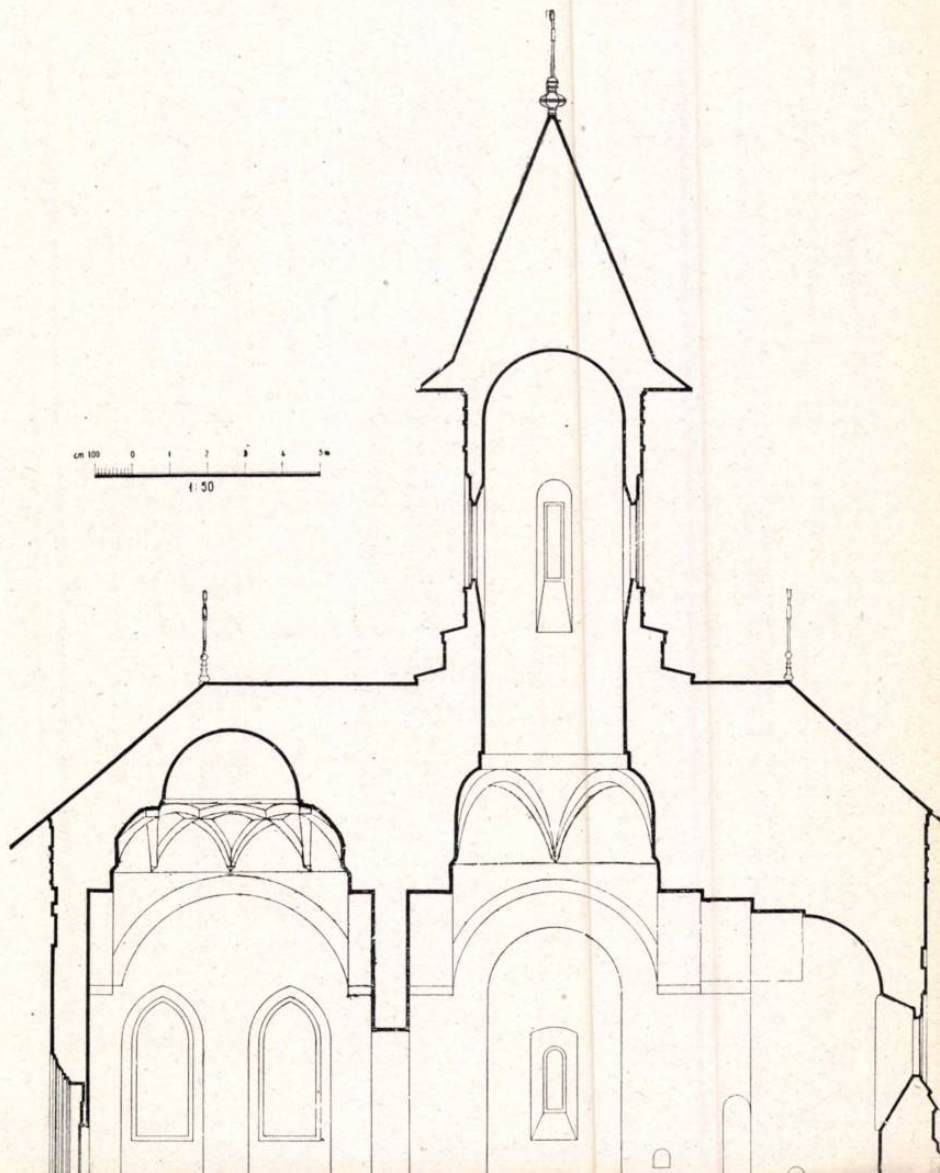
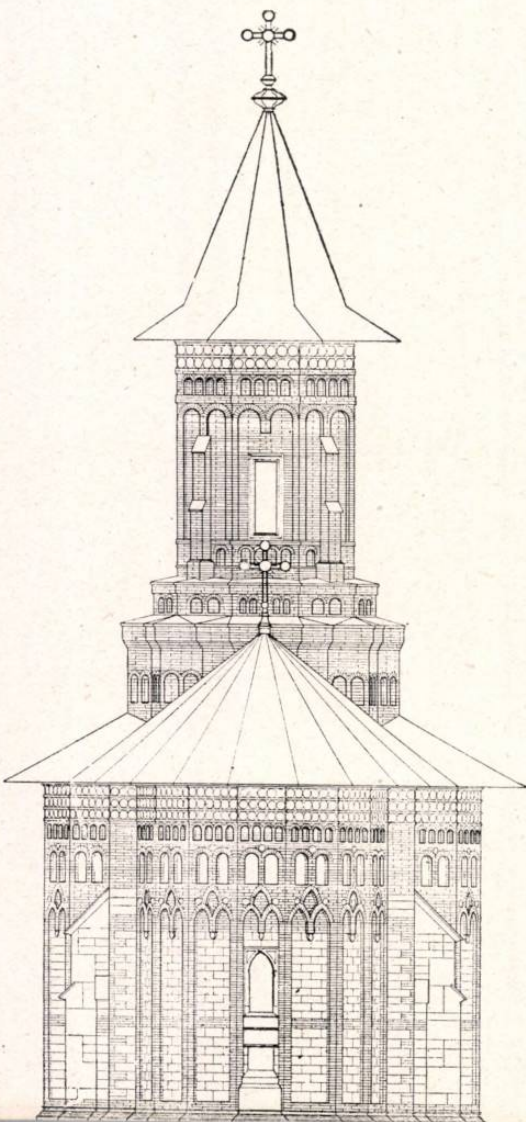
5

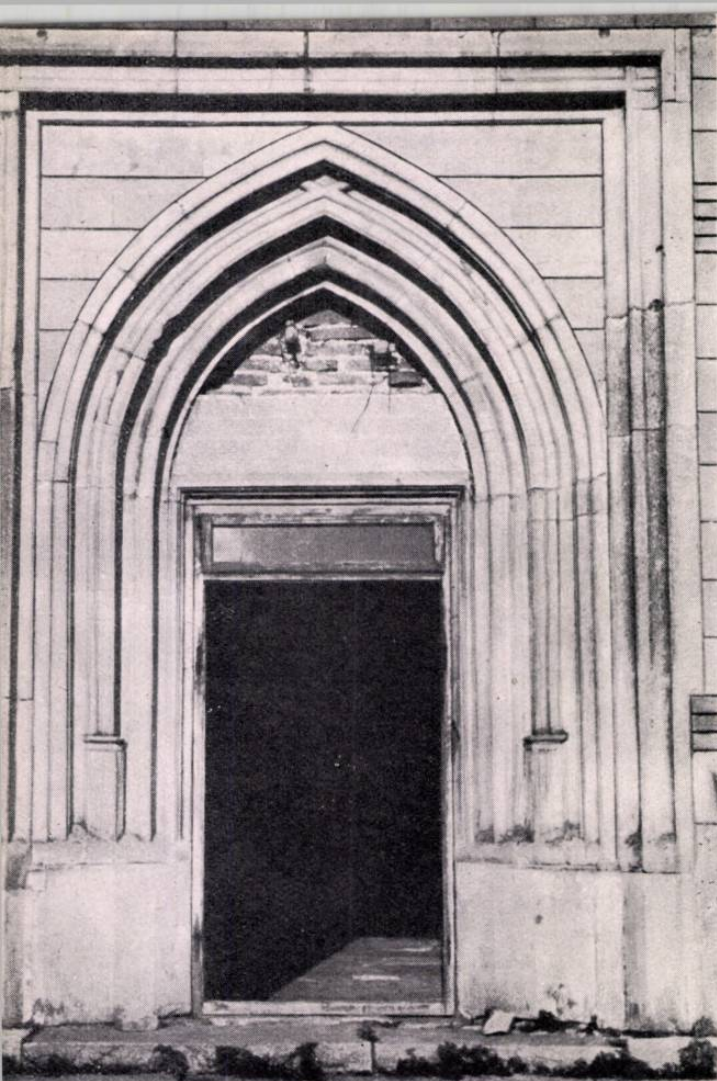

6

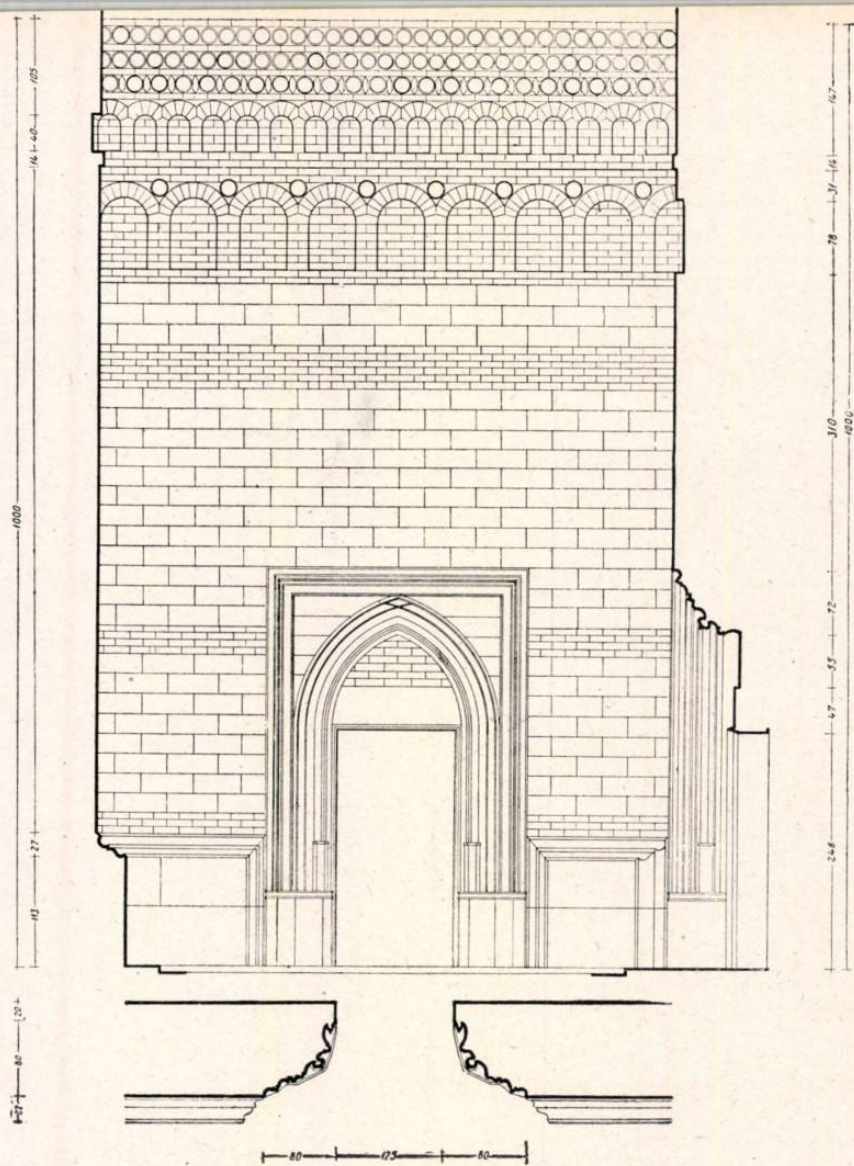

7

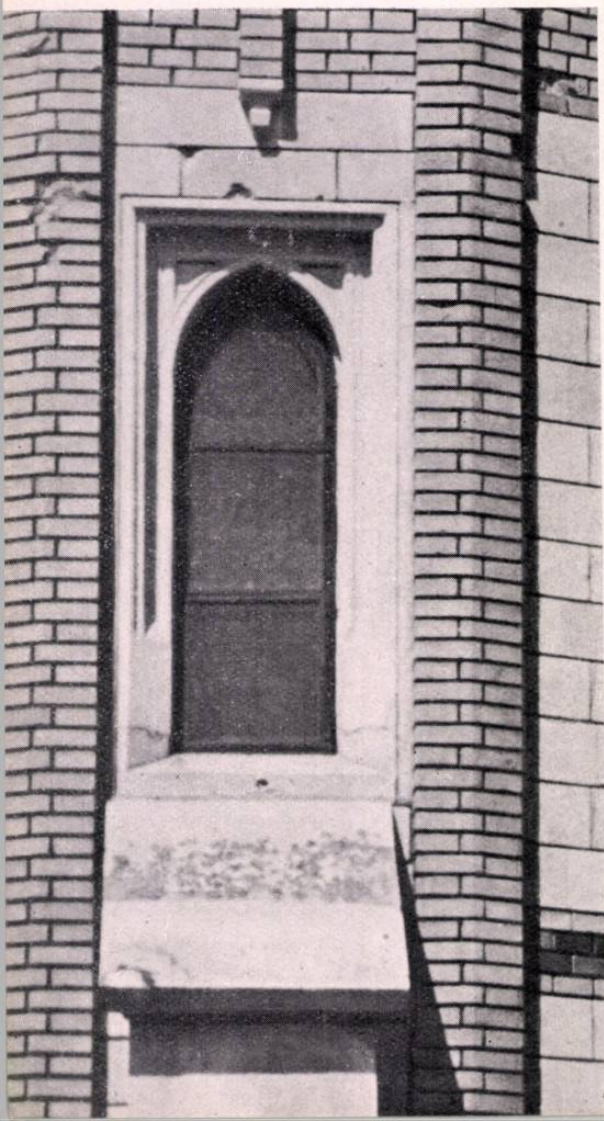

12

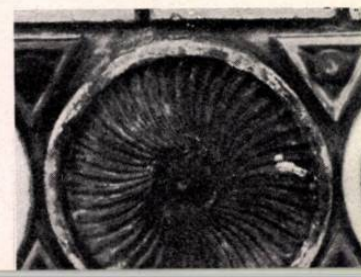

13

14

15

16

Țara Sovietică a încetat de mult să fie pentru noi un lucru necunoscut. Literatura și cinematograful, contactul cu documentația tehnică și cu oamenii sovietici ne fac să avem impresia că știm oarecum câte ceva și că tot ce este de văzut într-o călătorie îți este, într-un fel, cunoscut dinainte. Această impresie e cu atât mai puternică la un arhitect, care prin natura ocupațiilor lui zilnice, cunoaște din cărți și reviste orașele, străzile, piețele și monumentele mai însemnate. De aceea, nerăbdarea celor peste treizeci de arhitecți români care plecau într-o excursie turistică organizată de Uniunea Arhitecților la începutul lui septembrie 1956, nu era nerăbdarea de a cunoaște necunoscutul, ci aceea de a întâlni, de a regăsi vechi cunoștințe, de a identifica locuri și imagini, de a verifica ipoteze și de a lămuri întrebări.

Turismul este o îndeletnicire complicată, mai ales pentru începători. Timpul și spațiul capătă subit decalaje amănunțite. Zilele se transformă în ceasuri, în timp ce spațiile se măresc înzecit sau însutit. Ești tentat să vezi tot și mai ales să înțelegi, să recepționezi tot. Vai de acela care se lasă ademenit de asemenea ispită. După câteva zile, el va deveni apatic, obosit, de parcă ar fi parcurs pe jos mii de kilometri, insensibil la orice impresii noi, oricât de puternice. Dacă la toate acestea adăugăm curiozitatea profesională care face din orice clădire un subiect de interes deosebit, vom avea imaginea apropiată de realitate a arhitectului-turist, la care trebuie să adăugăm un aparat fotografic veșnic «armat», un bloc de schițe, pensule, acuarele și alte unelte complet inutile pe care le cară veșnic în speranța unui sfert de oră de răgaz (care nu apare niciodată).

Părăsim Ungheni într-un tren uriaș, mai înalt, mai lat decât cel românesc. Dimineața ne găsește privind la fereastră peisajul ucrainean. Gările se succed la distanțe de ore. Sint clădiri vaste, într-o arhitectură clasică, colorată în alb-galben, cu săli de așteptare și de restaurant uriașe, cu peroane pe toate laturile.

Din impresiile drumului, unificate de contemplarea peisajelor vaste, croite larg și generos — cum spunea unul dintre noi — se forma pe nesimțite sentimentul unei noi scări de proporție. Natura ca și lucrurile făcute de om exprimă trăinicie simplă, un sentiment de echilibru și de amploare. Generalul se reflectă în particular; magazia de cereale, stilul de telegraf sau borna de kilometraj — obiecte neînsemnate — au aerul lor de soliditate care-ți sugerează întinderea țării. Insuși trenul — în mersu-i fără grabă peste șesurile infinite și printre păduri de brad și mestecăn (pe care cu greu ne obișnuim să le vedem fără munți) — pare ca omul, care știindu-și calea lungă, și-a potrivit un pas domol și temeinic.

★

Kievul ne întâmpină cu o curbă largă a căii ferate de-a lungul căreia se desfășoară panorama întregului oraș, dominată de antena postului de televiziune, o verticală diafană prelungind în timp siluetele vechilor turnuri de biserică. Corpul central al gării a impresionat prin uriașul arc parabolic închis de un timpan de cristal; ocolim însă peroanele și ieșim în piața gării pe o ușă laterală, fără a putea vedea interiorul gării, pe care-l presupunem monumental. Ne consolăm cu gândul că-l vom regăsi a doua zi, la plecare. În realitate, abia peste 10 zile, la drumul de întoarcere, în timpul unei opriri de jumătate de ceas, am colindat holul monumental și sălile de așteptare care-l flanchează de fiecare parte, cu dimensiuni neverosimile, aducând mai curând a mari săli de pași pierduți, în care volumul de aer e suficient pentru a anula atmosfera apăsătoare obișnuită în sălile unde mii de călători își petrec vremea între două trenuri.

Popasul la Kiev e dureros de scurt. În douăzeci și patru de ore ne-am făcut o imagine cam incoerentă asupra acestui oraș plin de surprize. Știam că aci s-a format în secolele al X-lea și al XI-lea e.n. primul stat rus și că s-a dezvoltat o cultură originală, materializată în străvechi zidiri bisericesti. Știam că, după cel de-al doilea război mondial, arhitecții și constructorii sovietici au ridicat noi și impunătoare construcții, mai ales pe acea arteră axială — Kreșciatik — distrusă cu desăvârșire de bandele hitleriste în retragere. În fine, știam că orașul e așezat pe Nipru. Apoi am descoperit că știam prea puțin. Kievul nu e așezat pur și simplu pe malul Niprului, și pe o faleză ce se înalță cu 80-100 m deasupra fluviului; de la această înălțime, Niprul apare într-o perspectivă aeriană, pierdut în ceața orizonturilor, maiestuos și impresionant. Vasele de pasageri și

Arh. MIHAIL CAFFÉ

UN GRUP DE ARHITECȚI ÎN U.R.S.S. NOTE DE DRUM

1

șlepurile par simple bărci, iar podurile care se văd în depărtare, niște construcții fragile, punind la scară dimensiunile peisajului.

Autobusul ne poartă aproape un ceas pe șoseaua șerpuită de-a lungul fluviului, printr-un parc uriaș. E duminică seara și pare că toți cei un milion de locuitori ai orașului și-au dat întâlnire aici, la teatrele și cinematografele în aer liber, la restaurante și cofetării, pe aleile mărginite de balustrade de piatră sau în pavilioanele belvedere cu coloane dorece. Se înoptează și noi continuăm să străbatem parcuri și alei mărginite de copaci și boschete; Kievul e un oraș grădină. Fiecărui cetățean — fie el nou născut sau octogenar — îi revine o grădină de 160 m², în parcurile, bulevardele și scuarurile orașului. Apoi, subit, părăsim inserarea romantică a șoselei de cornișă și pătrundem în capătul Kreșciatikhului, în plină forfotă de autobuse și troleibuse, într-o iluminatie feerică. Nu e adevărat că toți locuitorii erau pe promenadă. Kreșciatikhul e cel puțin la fel de populat, dar mai vioi și mai dinamic. Asfaltul care acoperă întreaga lățime a bulevardului (de două ori mai larg decât bulevardul Magheru) e proaspăt spălat și amplifică prin reflex arhitectura monumentală de pe margini. Dincolo de haloul lampadelor, siluetele blocurilor se fac observate doar prin sutele de ferestre colorate care formează în noapte un caleidoscop uriaș. Imaginea de noapte a orașelor sovietice este colorată; acest lucru îl vezi și la Kiev. În locul ochiurilor de lumină alb-gălbuie cu care ne-au obișnuit orașele noastre, ferestrele sint aici galbene, roșii, verzi, portocalii; în fiecare cameră e instalat un abajur enorm de mătăsoasă colorată care dă interiorului o atmosferă caldă și fațadelor nocturne un aspect pitoresc și caracteristic.

Seara, am întârziat sub portalurile enorme străjuite de statui pe care le susțin turnuri sau piedestale de balustradă, la etajul 3 sau 4 al unor blocuri cu retrageri; parcurgerea marelui bulevard ne-a prilejuit discuții teoretice și reflexii contradictorii care mergeau de la traficul intens al troleibuselor și mașinilor la decorația vitrinelor, de la profilul original al teraselor de pe una din laturi, la bosajele ciclopice ale subasamentelor de granit ale

unora dintre edificiile încă în construcție. Deși am știut că arhitectura Kreșciatikhului formase recent obiectul unor critici severe în cercurile constructorilor sovietici — pentru caracterul ei excesiv decorativ — și cu toate că poate multora dintre noi nu le-a fost pe plac unul sau altul dintre detaliile care-l compun, compoziția amplă și perspectiva curbă, speculată cu pricepere prin tratarea diferită a celor două fronturi ale străzii, ne-au pricinuit o reală desfășurare estetică, a cărei amintire se suprapune cu peisajul monumental al Niprului, cu arhitectura colorată și pitorească a ansamblului mănăstirii Peșterilor sau cu silueta masivă a străvechii sfinte Sofia, dominată de turnul clopotniței baroce.

O plimbare cu vaporeșul pe Nipru ne-a dăruit, în fine, însumarea tuturor acestor viziuni într-o panoramă generală. Pe fondul agitat al unui cer cu însenări azurii se desfășoară silueta orașului, punctată într-un capăt de nenumăratele turle ale vechii mănăstiri, iar la celălalt, de eleganță barocă a unei vechi zidiri rastrelliene și de masivele silozuri din partea de jos a orașului. Drumul spre Moscova prilejuiește o ultimă privire asupra peisajului, de pe unul dintre podurile aruncate peste Nipru, în aval. Orașul și fluviul își dăruiesc reciproc frumusețe, alcătuind o priveliște unică și incomparabilă, pe care imaginația o completează cu faptele eroice ale istoriei mai vechi și mai noi.

★

Moscova te primește de departe cu pădurile-i ce par nesfârșite, în care predomină pinul și mestecănu, beriozică romantică a cărei imagine îți sugerează acordurile unei armonici în mijlocul unui bivuac de eroi. Apropierea marelui oraș se citește de la aproape o sută de kilometri, pe acoperișurile cătunelor de vilegiatură și ale așezărilor muncitorești. S-ar părea că un roi de fântări uriași a încremenit la o mică înălțime deasupra caselor. În realitate, sint antenele de televiziune al căror număr impresionant mărturisese răspîndirea civilizației, în contrast cu aspectul tradițional al arhitecturii de lemn. În fine, pîndită de zeci de ochi, din ceața dimineții de septembrie răsare silueta

cunoscută a marii universități de pe colinele Lenin. Trenul intră în Moscova trecind aproape de ea și coborînd apoi cu repeziciune, îți dezvăluie treptat panorama vagă a orașului. Începînd de aici, în ciuda însemnărilor zilnice pe care le-am încercat, impresiile se amestecă fără ordine cronologică. Îți pare că ele s-au stratificat într-un fel special, după o gradatie a imaginilor, ca într-o mare compoziție în care există un fond general, o mișcare, accente dominante și o idee centrală. Am vizitat Moscova în autocar, în metro, în troleibuz, pe jos. Am fost la Universitatea Lomonosov și la gara fluvială, două capete ale unui diametru de peste zece kilometri. Am intrat în magazine duminică și am stat o zi întreagă la Expoziția agricolă unională. Am străbătut muzeele Kremlinului și am pășit pe treptele mausoleului. Am vizionat un film la televizor în camera tov. Ricci la etajul 11 al hotelului Leningradskaja și ne-am întâlnit cu Repin, Serov, Surikov și Vereščagin în galeriile Tretyakov. Într-o uriașă uzină de prefabricate, am urmat calea pietrișului și cimentului pînă cînd le-am văzut transformate în pereți cit două etaje (placă cu o foarte bună ceramică), pe care, în altă parte a orașului, o macara — zveltă ca o girafă — îi ridică alcătuiind locuințe cu zece caturi în mai puțin de trei luni. În fine, am asistat la un meci de fotbal de pe tribunele noului stadion de 110 000 de locuri, găsind libere — în clipa începerii jocului — chiar locurile indicate în biletul cumpărat la un ghișeu de pe stradă. Curiozitatea profesională ne-a făcut indiscreți și am sunat la ușile unor apartamente din cele câteva mii recent construite (la Moscova se construiesc anul acesta 1 350 000 m² suprafață locuibilă, adică cca. 40 000 apartamente). Am cunoscut oameni primitivi care ne-au arătat locuințe spațioase, luminoase, în care samovarul și abajurele de mătase cu aspect patriarhal făceau casă bună cu telefonul, frigiderul și televizorul. Arhitecții sovietici ne-au primit în casa lor și într-un mare institut de proiectare, dîndu-ne lămuri și însoțindu-ne pe șantier. Toate acestea ne-au dat ocazia să verificăm încă o dată că nimic nu poate înlocui impresia directă, personală, că arhitectura nu e numai monumentul, ci și atmosfera care-l înconjură, aspectele variate în diferite ceasuri ale zilei sau nopții, culoarea și textura materialelor; orașul nu e un ansamblu de străzi și piețe ci, în primul rînd, viața milioane de oameni care trăiesc în casele sale, care forfotesc pe străzi și piețe.

★

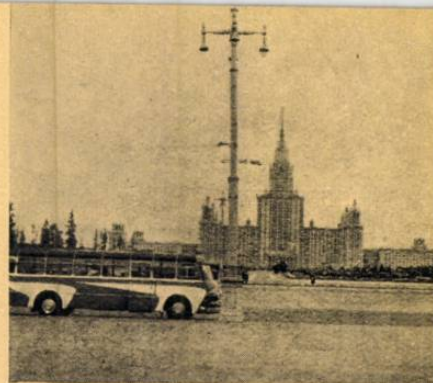
Prima verificare a fost silueta orașului. Un itinerar bine chibzuit ne-a dus chiar din primele ceasuri ale secerii noastre la Moscova pe colinele Lenin, în fața Universității. Rezemat de balustrada care domină bucla largă a râului Moscova, privitorul este solicitat simultan de două priveliști opuse, contemplarea uneia făcîndu-se întorcînd în mod obligatoriu spatele celeilalte. Una e silueta clădirii înalte care adăpostește Universitatea de stat «Lomonosov», și pe care un argou profesional o desemnează drept universitatea «lui Rudnev», arhitectul șef al colectivului de autori ai proiectului. (Am aflat ulterior că acest colectiv era format din circa 200 de arhitecți, ingineri, tehnicieni și desenatori.) Cealaltă priveliște e Moscova într-o perspectivă din zbor de pasare. Pînă la urmă, după ezitări alternative, ne fixăm asupra panoramei care, spre deosebire de grandioasa — dar totuși familiară — imagine a Universității, ne desfășoară siluete noi și originale. Orașele mari au fiecare o personalitate: unul e dominat de cupola unui mare și unic monument sintetizînd o civilizație; altul apare ca o rețea geometrică a unei planimetrii care indică relația lui tineret; orașele vechi se leagă în jurul vechii cetăți care domină cu verticala ei desfășurarea concentrică a așezărilor ulterioare, iar cele noi prezintă, în țările capitaliste, siluete inegale și neregulate, punctate ici-colo de zone în care se citește intenții urbanistice izolate. Tineretea celor mai mulți dintre noi face comparații abstracte, livrești. Îmi imaginez doar Roma privită de pe terasa sf. Petru sau Parisul din turnul Eiffel; Moscova e prima experiență în materie de metropole. Mărima orașului se citește pe orizontală: priveliștea se desfășoară indefinit în toate direcțiile, terminîndu-se, o dată cu zona de vizibilitate a amurgului, în ceață. Zilele următoare ne vor confirma această impresie. Orașul se întinde pe o suprafață enormă, în care câteva mari artere radiale noi, cu clădiri înalte pînă la zece etaje, străbat o masă de vechi construcții joase. Pe această orizontală, ochiul identifică cu plăcere punctarea unor verticale savant distribuite în

ansamblu, amplificînd la scara întregului oraș silueta Kremlinului. Vechia acropolă moscovită se semnalează prin aglomerarea de turnuri ale zidului și bisericilor din cuprinsul său, cupole aurite care strălucesc pe fondul cenușiu al orașului. Apoi la intervale și pe adîncimi diverse, din același fond cenușiu pe care inserarea unifică treptat culorile și volumele, răsar clădirile înalte. Departe, în stînga, e clădirea de pe cheul Dorogomilovsk, apoi, spre dreapta, cea din piața Insurecției; mai aproape, clădirile din piața Smolensk și de la Porțile Roșii; în dreapta, clădirea de pe cheul Kotelniceski, iar departe, în fund, abia perceptibilă, verticala hotărîtă a hotelului Leningradskaja. Identificarea nu e, firește, spontană; sînt confuzii, ezitări, discuții asupra autorilor și asupra denumirilor; siluetele sînt însă cunoscute și stîrnesc o admirație fără rezerve, în unicat și în ansamblu.

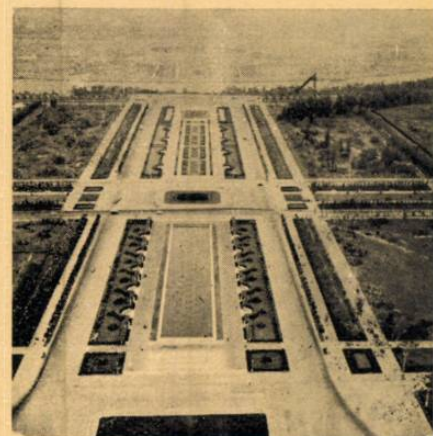
Moscova se dezvoltă după o schemă radio-concentrică. Dezvoltarea aceasta are însă o mișcare specială, pe care nu o sezi dintr-o dată. Fiecare zi de perindări adăugă noi elemente la perceperea acestei imagini. La început ești tentat să crezi orașul ca fiind compus din cartiere masive de case vechi, foarte multe cu un cat sau două, și nu puține de lemn, străbătute de mari artere noi, cu fațade impunătoare care converg spre centrul vast format din câteva piețe care se înlanțuie în jurul Kremlinului. Aspectul vechiului oraș prerevoluționar e vizibil la fiecare pas, de îndată ce părăsești una dintre marile magistrale sau chiar de-a lungul lor. Într-o seară însă, pornesci singur în căutarea unor cunoscuiți, înarmat cu o adresă și cu o schemă a liniilor de metro. La capătul unei călătorii de zece minute — ceea ce înseamnă, la vitezele subterane, aproape șase kilometri — te urci în troleibuz așa cum la București ai lua autobuzul din piața Școlii spre Otopeni. Imaginea te surprinde, întinerul e animat de mii de ferestre și mașina străbate străzi și bulevarde asfaltate, luminate feerie, populate de o masă de trecători; inscripțiile de neon și vitrine enorme semnalează prezența magazinelor, iar traficul de vehicule e aproape la fel de intens ca în centru. Senzația e că ai intrat în alt oraș; în realitate, abia acum începe Moscova nouă. Întinerul nu-ți permite să descifrezi volumul real al construcțiilor, pe care-l bănuiești mai mare decît cel exprimat prin pătratele ferestrelor colorate. În zilele următoare te întorci, de data asta ziua, străbătînd cu autobuzul spațiul pe care deunăzi l-ai parcurs cu ignoranța cîrțiței. Conștiința că între centru și periferie nu există nici un gol, nici o ruptură. Cei 6 kilometri sînt construiți în întregime de-a lungul unei mari artere, pe adîncimi de sute de metri. Cartierul vizitat noaptea — și care se numește Novo Pesceanaia — e într-adevăr un oraș; la lumina soarelui vezi, nu numai zecile de blocuri de locuințe noi, dar și alte zeci de blocuri în diverse stadii de edificare, dominate de turnurile macaralelor, care fac parte integrantă din peisajul Moscovei, ca și antenele de televiziune. Ești tentat să-ți închei bilanțul cu concluzia că Moscova se reclădește aici alături de vechiul centru care este, treptat și destul de repede, înlocuit. În ziua următoare însă, vezi că te-ai pripit. Autocarul te conduce într-o direcție opusă, din nou pe colinele Lenin, dar nu spre Universitate, ci la noul raion de sud-vest care se construiește în apropiere. Noul raion — îți explică arhitectul șef al proiectării — este destinat unei populații de 360 000 de locuitori — de două ori cît Clujul; un sfert din el e terminat. În doi ani va fi complet gata. Străzile și bulevardele asfaltate străbat terenuri virane, șantiere sau zone de locuințe, din nou blocuri cu 8-10 etaje, alcătuiind vaste incinte plantate cu grădini și scuaruri. Din nou îți dai seama că ai încercat să judeci cifrele și spațiul cu un etalon greșit; că în judecată ai uitat una dintre coordonatele cele mai caracteristice ale Moscovei noi: timpul. Au trecut opt zile și ai renunțat să-ți imaginezi ansamblul orașului. În realitate, acest ansamblu nu există încă, dar îl bănuiești formîndu-se cu repeziciune. Imaginea orașului nu e nici monumentală, nici pitorească. Am convenit în unanimitate că Moscova e mai ales dinamică.

★

Dinamica Moscovei ne-a întâmpinat de la gara Kievului, de îndată ce autocarul nostru s-a angajat în fluviul de vehicule care curge pe inclul Sadovaia. Mașinile merg în fiecare direcție pe cîte patru-cinci rînduri, cu viteze mari; turisme, camioane, cisterne, autobuse, troleibuse se depășesc prin dreapta sau prin stînga inveterînd marea virtute a șoferilor moscoviti. Stopurile nefiind obli-

6

7

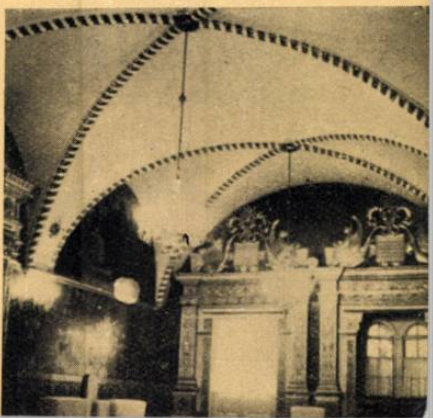

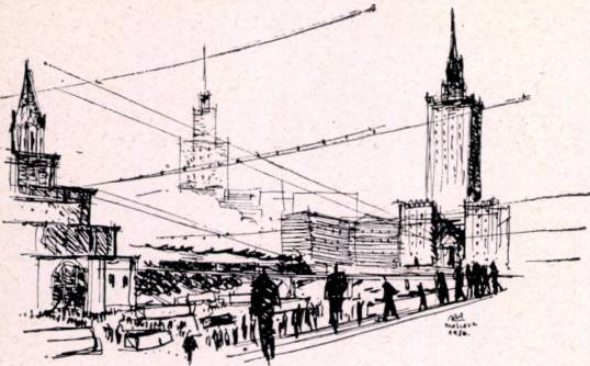
8

9

10

11

gatorii pentru pictoni, cer din partea celor ce vor să traverseze acest fluviu, cînd el nu e barat de lumina roșie, o virtuozitate cel puțin la fel de mare, căci claxonarea este interzisă. Orașul are de aceea un zgomot specific. Seara, în camera de la etajul 5 al hotelului percepi un uruit continuu și monoton ca zgomotul unei uzine; fără stridențe și zgomote enervante. Urechea noastră bucureșteană simte lipsa tramvaiului, cu fierăria scuturată de macazuri și vuietul motoarelor electrice. Toate acestea, la Moscova, au fost îngropate la 50 de metri sub pămînt.

Am vizitat metroul cu asiduitate, aproape zilnic. În grupuri mici de doi-trei, porneam în fiecare seară, după cină, să explorăm cite una din liniile de metro. Interioarele gărilor de metro au fost descrise de nenumărate ori, ca palate de basm, ca interioare fecrice. Unele dintre ele ni s-au părut chiar prea somptuoase, cu o bogăție de decorație și materiale scumpe, care transformă arhitectura dintr-un mijloc de expresie într-un scop în sine. Dar în ansamblu gările metroului constituie un mijloc minunat de educație artistică și cetățenească pentru cei peste 2 milioane de moscoviți care circulă zilnic pe căile subpămîntene. Trebuie să mărturisim însă, că nu aspectul arhitectonic ne-a impresionat cel mai mult, căci pe acesta îl presimțeam și el a corespuns așteptărilor noastre, confirmîndu-le în general și întrecîndu-le adesea. Metroul ne-a uimit prin aspectul său deosebit de civilizat. Miile de oameni care urcă și coboară, imobili, pe escalatoare și care intră și ies din vagoane fără înghesuială chiar în orele «de vîrf», lipsa absolută a oricărei bucațele de hirtie, muc de țigară sau altor gunoaiie citadine, prelungește aici tradiția de curățenie a întregului oraș, dar o fac și mai izbitoare pentru că avem de-a face cu un loc de trecere aglomerat. La zeci de metri sub pămînt, lumina egală și strălucitoare a lustrelor fluorescente reflectată de bolțile decorate și de pardoseli de marmură, aerul perfect condiționat care uneori îți dă senzația unei adieri răcoroase, toate la un loc anulează orice impresie de apăsare.

Pe la sfîrșitul fiecărei zile, oricît de obositoare ar fi fost, escapada în metro a rămas mereu adevărată pentru varietatea arhitectonică a inte-

rioarelor, pentru posibilitatea de a descoperi la capetele liniilor noi aspecte ale orașului și desigur pentru amuzamentul plimbărilor cu scara fermecată.

*

Decorația exterioară și interioară a unor clădiri înalte — printre care, mai ales, hotelul nostru, vestita clădire înaltă a lui Poliakov, a unor gări de metro, ca și a unor vechi clădiri din veacurile trecute suprapuse cu imaginile deja îndepărtate ale Kievului, ne pregăteau pentru contactul direct cu stilul barocului moscovit, cu arhitectura veche în care se simte o împletire stranie și plină de originalitate a motivelor populare cu canoanele renașterii clasice. Circulînd prin Moscova pe jos sau în mașină, treci adesea în preajma Kremlinului, fie prin piața Roșie, fie prin piața Mancului, sau pe cheiul Moscovei. Arhitectura zidurilor crenelate și a turnurilor, a palatelor în stil neoclasic

13

și a bisericilor vechi cu turnurile terminate în bulbii tradiționali formează un ansamblu caracteristic, nu numai prin jocurile volumelor, dar și prin colorit.

Nu putem vorbi de artă populară rusă fără să nu ne gîndim la colorit; în vestiminte și în arhitectură, în țesături și obiecte uzuale, coloritul ocupă un loc aparte, predominant. Parcă uneori însăși dispunerea și proporționarea elementelor de arhitectură e făcută pentru a obține maximum de efect de culoare. Arhitectura rusă monumentală e realizată și în piatră, cu iz arhaic medieval; Moscova se cheama în vechime «Moscova cea de piatră albă». Dar tradiția populară, căsuțele de lemn sau bisericile mici au un aer andersenian, ca un decor de turte dulci și acadele. Arhitectura în genere nu poate fi studiată edificator pe fotografii.

Arhitectura veche rusă nu poate fi înțeleasă mai ales pe fotografii alb-negru. Cînd privești de departe Kremlinul, de pe cheiul opus al Moscovei, percepi doar tonurile de bază: zidul roșu închis, deasupra căruia se înalță palate galbene cu acoperișuri verzi și turnuri albe de biserici incununate de cupole aurite. Din piața Mancului, armonia de culori se îmbină cu o mare puritate arhitectonică. Peste același zid roșu crenelat se ridică masa calmă colorată în galben a cazarmii Semionovski din incinta Kremlinului, cu rare ferestre gemene arcuite, încadrate în alb. În fața acestui peisaj, animat de coloritul toamnă al copacilor de la poalele zidului, mulți dintre noi am regretat încă o dată că timpul era prea scurt pentru a fixa pe hirtie imaginile. Vizita în interiorul Kremlinului — dezvoltînd preludiul coloristic al exteriorului — ne-a procurat emoții diverse. Emoția de a obține în ultimul moment — datorită însoțitorului nostru nespun de săritor — autorizația să vizităm palatul Sovietului Suprem și vechiul palat al țarilor. Emoția de a ne perinda prin locuri care evocau fiecăruia momente istorice neuitate: scara principală a Sovietului Suprem, sala Gheorghievski cu arhitectura ei neoclasică, impresionantă ca volum și cu un decor deosebit de bogat, în fine sala Congreselor, cu tribuna cunoscută, și estrada prezidiului pe care fantezia fiecăruia o popula cu chipurile cunoscute ale conducătorilor Partidului... În imediata apropiere, vechiul palat al «diamantelor», sala Sfatului bătrînilor și Teremul, apartamentul vechilor țari. Marile săli de recepție și adunări ale palatelor noi (adică

datînd din secolele XVIII și XIX) impresionează prin fastul și amploarea monumentală; ele sînt opere oarecum cosmopolite, datorită aceluia neoclasicism răspîndit la toate țărilor europene de către arhitecți italieni, francezi sau germani. De îndată însă ce treci în partea veche a palatului regăsești atmosfera viguroasă și originală a decorului rus. Succesiunea încăperilor boltite e accentuată prin diferențierea tonurilor generale, din sala galbenă treci în cea albastră, apoi în cea verde, în cea roșie. Rămînînd singuri în urma grupului am stins lămpile electrice și am așteptat pe o laviță apariția lui Boris Godunov, îmbrăcat cu cafetanul și costumul pe care-l văzusem în vitrinele muzeului de arme, îndreptîndu-se solemn spre tronul bătut în sîdef oferit țarilor Rusiei de o colonie de negustori armeni din Persia... Lumina ireală a ferestrelor cu vitrouri pe dușumele simple colorează ultima suprafață nezugrăvită a încăperii. Simfoniile de culoare ne însoțesc în continuare în interiorul vechilor biserici din incinta Kremlinului și regăsim în catedrala Uspenski icoane inteligente restaurate pe care Breughel bătrînul le-ar fi semnat cu plăcere.

Am făcut plimbarea prin Kremlin în modul cel mai empiric posibil. N-am încercat să aflăm numele ctitorilor sau ale arhitecților, anii de zidire sau de restaurație, nici diferitele anecdote istorice care circulă în jurul fiecărui monument. Ne-am lăsat impresionați de tot ce era în jurul nostru, ca niște plăci sensibile, încercînd să înregistrăm cele mai slabe nuanțe și tonalitatea ansamblului. Bogăția și multitudinea imaginilor te obosesc în cele din urmă; un sentiment de ciudă pune treptat stăpînire pe tine. E necazul de a trebui să treci în goană pe lingă veacurile încremenite.

*

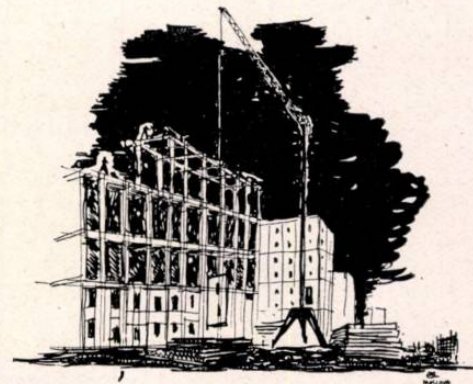
Kremlinul, Metroul, Universitatea, marile șantiere, muzeul de la Ostankino, mărturie a marilor talente ale poporului robit de altădată, Expoziția agricolă unională cu fetele ei nocturne, orașul cu mișcarea lui rapidă și străzile largi și curate și tot ce a căzut sub privirile iscoditoare ale turistului dublat de arhitect, se leagă indisolubil de oamenii pe care i-am cunoscut sau pe care i-am intuit înapoia monumentelor vechi și noi.

Am cunoscut arhitecți și constructori, îngrijitori și ospătari, șoferii autocarelor și milițienii. Din autocarul care ne ducea pentru ultima oară de la hotel la gara Kievului le făceam tuturor semn cu mîna și cei care ne vedeau, ne răspundeau zîmbind. Aveam impresia că toți ne urează drum bun și ne poftesc să-i mai vizităm. Volodia ne-a condus trist pînă la Ungheni. Volodia, interpretul nostru, un băiat tînr, care s-a zbatut pentru noi douăsprezece zile; Volodia a rămas prietenul a cărui imagine e inseparabilă de gara Ungheni, de autocarul radioficat — «bine se aude?» — de plimbările din Moscova. Datorită lui am cunoscut și am înțeles tineretul sovietic, poporul întreg care clădește, nu numai orașe moderne și industrii enorme, ci mai ales oameni adevărați.

*

Am regăsit România și Bucureștiul cu plăcere. Proporțiile erau din nou altele, începînd cu trenul și terminînd cu satele risipite pe colnice. Căsuțele albe, cu prispe, și străzile înguste cu arhitectura eteroclită ne-au apărut cu un farmec deosebit care ține nu numai de un patriotism romantic, ci și de emoția estetică specifică peisajului și artei românești, la altă scară și adresîndu-se altor corzi ale sensibilității. Bucuria revederii a indusit părerea de rău de a fi părăsit Țara Sovietelor așa de curînd.

14

12

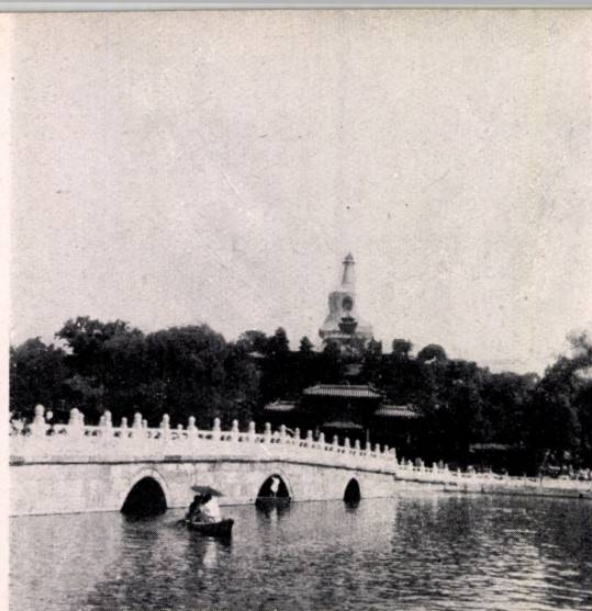
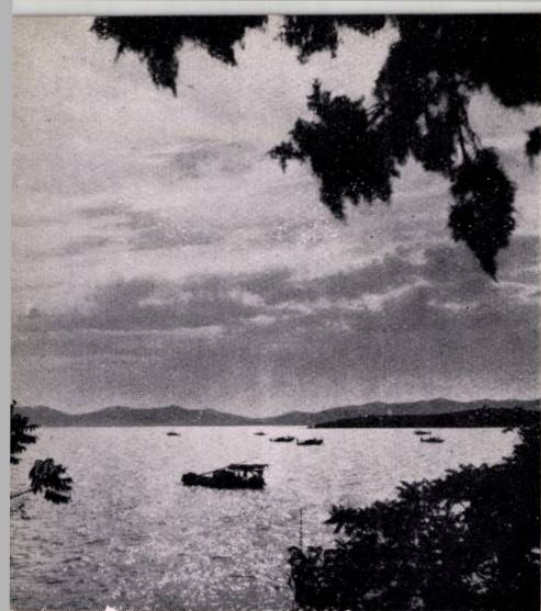

1. Piața Roșie
2. Niprul
3. Kiev — Holul Gării
4. Biserica sf. Sofia din Kiev
5. Kiev — Vedere de pe Nipru
6. Universitatea Lomonosov
7. Vedere din turnul Universității Lomonosov
8. Moscova — Cartierul de sud-vest. Bloc de locuințe
9. Vedere din Expoziția agricolă unională
10. Kremlin — Sala tronului
11. Piața Komsomolsk
12. Kremlinul Moscovei — Turnul lui Ivan cel Mare
13. Din piața Manejului
14. Bloc în construcție, pe schelet cu panouri
15. Kremlin — Sala tronului

Desenele: arb. M. Caffé

Fotografiile: 5. arb. R. Ghelman — 6. 7. 8. — arb. E. Cosmatu
9. arb. M. Melicson — 10.-15. arb. A. Lepădatu

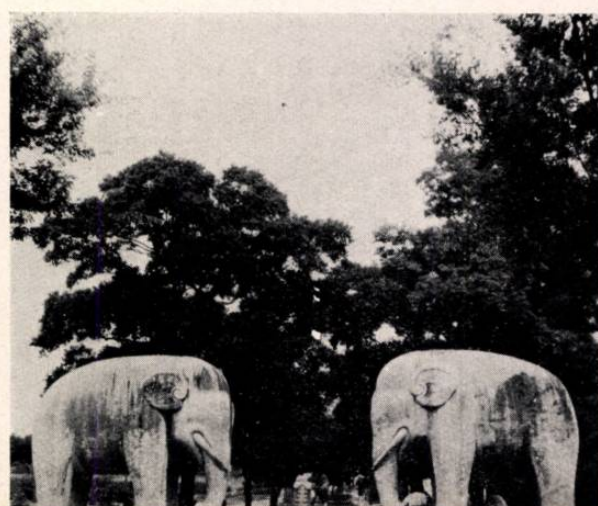
EXPOZIȚIA DE FOTOGRAFII DIN REPUBLICA POPULARĂ CHINEZĂ

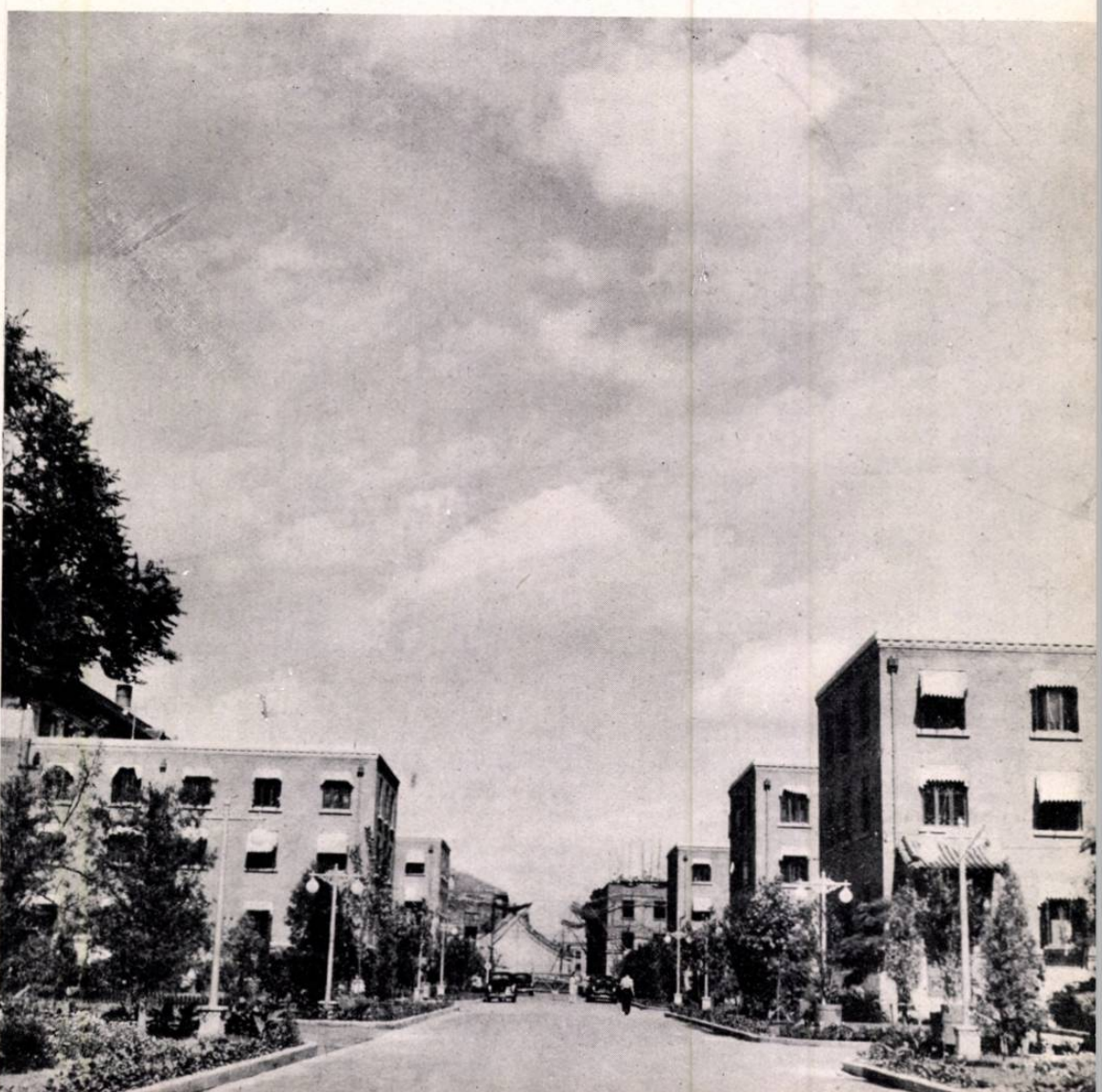
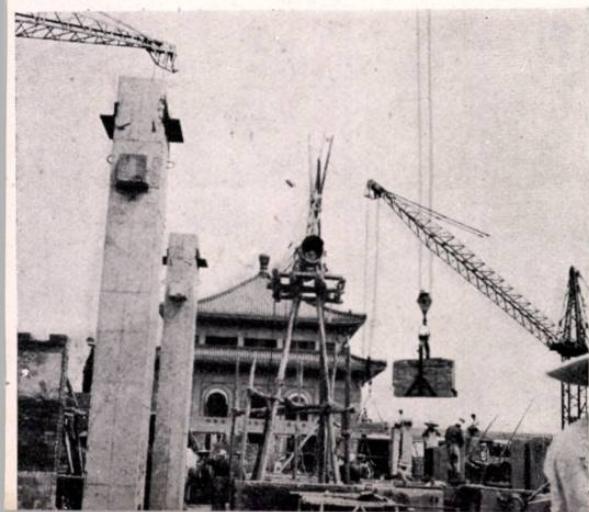
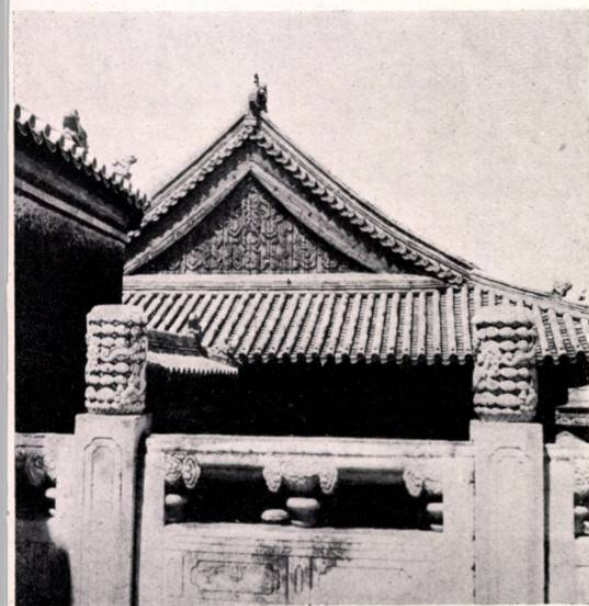
La 21 decembrie 1956 a avut loc la Casa Arhitectului deschiderea expoziției de fotografii din R. P. Chineză, realizate de prof. arh. M. Locar în cursul unei călătorii de documentare. La deschidere au participat membri ai conducerii Uniunii Arhitecților, reprezentanți ai Ministerului Afacerilor Externe, precum și reprezentanți ai Ambasadei R. P. Chineze la București.

Prezentăm în numărul de față câteva dintre fotografiile expuse.

1	2	3	8
			9 12
	4		10 13
5	6	7	11

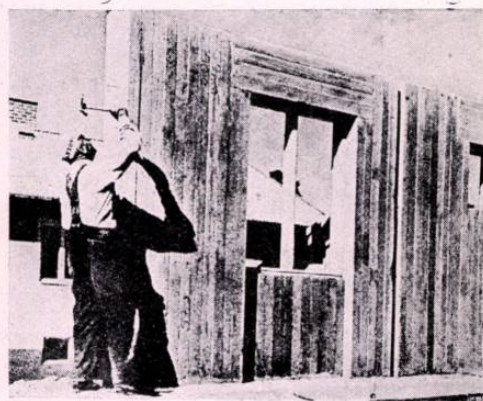
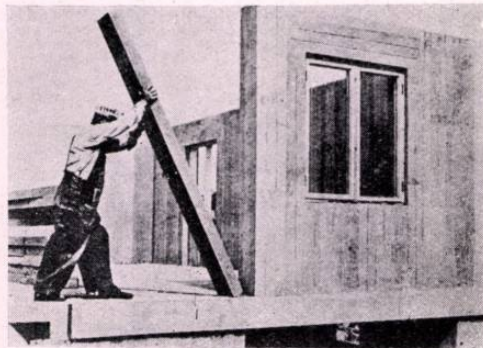
1. Ușy — Pe inserat, întors de la pescuit
2. Pekin — Parcul Peibai
3. Nankin — Pagodă
4. Pekin — Zidul celor 9 dragoni la Peibai
5. Pekin — Din palatul imperial
6. Pekin — Templu budist
7. Nankin — Mormintul primului împărat al dinastiei Ming — Alea statuiilor
8. Hangeu-Hotel
9. Pekin — Casa mandarinului
10. Pekin — Palatul imperial — Detaliu
11. Pekin — Șantier cu blocuri mari
12. Nankin — Institutul normal superior
13. Pekin — Hoteluri și cămine în cartierul de vest

SUEDIA

Elemente prefabricate din beton ușor

La expoziția din Hålsingborg — Suedia a fost expus un nou tip de construcții de locuințe pe 1-2 niveluri, constituite din elemente prefabricate din beton ușor (Ytong), după invenția lui H. Blomqvist.

Pereții construcției sînt formați din două tipuri de bare paralelipipedice de beton ușor, prefabricate, avînd dimensiunile de $10 \times 30 \times 250$ cm și $10 \times 20 \times 250$ cm. Aceste bare sînt tăiate la aceste dimensiuni conform unei tehnologii speciale — înainte de întărirea betonului prin aburire — așa încît să se realizeze fețe perfect plane și muchii vii. Pentru rigiditate în timpul transportului barele se armează ușor cu sîrmă de 4 mm $\varnothing$.

Barele se montează alăturat în poziție verticală, asamblindu-se între ele prin lipire, iar la pereții exteriori bătîndu-se și cuie de 150 mm lungime.

Cu barele de tipul $10 \times 30 \times 250$ cm se realizează atît pereții exteriori (de 30 cm grosime), cît și cei interiori (de 10 cm grosime), alăturîndu-se pe o direcție sau pe alta. Cu aceleași bare se realizează și buiandrugii, în care caz ele se montează în poziție orizontală.

Barele de 20 cm lățime servesc la crearea șlițurilor pentru instalații și a celor de la legătura dintre pereții exteriori și cei din interior.

Planșeele se realizează cu alte două tipuri de bare de același fel, avînd dimensiunile de $10 \times 30 \times 450$ cm și $10 \times 20 \times 450$ cm. Bineînțeles că acestea sînt armate pentru a suporta sarcinile respective.

Barele de pereți sînt în greutate de maximum 50 kg așa încît montajul clădirii poate fi făcut manual.

Suprafețele pereților rezultă după montaj perfect plane așa încît în interior se poate aplica direct un tapet sau o zugrăveală specială. Exteriorul se tratează cu vopsea din materiale plastice sau cu un strat subțire de tencuială stropită.

Sistemul prezintă avantajul unui număr foarte redus de prefabricate ușoare și mai ales al unui montaj complet uscat care permite lucrul în orice sezon și darea în folosință imediată a clădirii.

Considerăm sistemul foarte interesant. Bineînțeles însă că realizarea unor fețe perfect plane la aceste prefabricate, așa încît să se obțină rosturi etanșe, cît și posibilitățile de transport și manipulare a pieselor fără a le produce degradări, nu pot fi confirmate decît de experiență.

C R O N I C A

Din activitatea Uniunii Arhitecților din R.P.R.

Discuții de creație — La 15 și 16 ianuarie a.c. a avut loc la Casa Arhitectului o discuție de creație cu tema «*Construcții balneo-climaterice de pe litoralul Mării Negre*». Referatul a fost ținut de arh. Cezar Lăzărescu.

Cu această ocazie s-a deschis și expoziția «*Construcții noi în stațiunile balneo-climaterice de pe litoralul Mării Negre*».

Conferințe — Prof. arh. Marcel Locar a ținut la 8 ianuarie a.c. o conferință intitulată «*O călătorie în Republica Populară Chineză*».

Noutăți din revistele de arhitectură din străinătate — La 22 ianuarie, arh. Marcel Maller a făcut comunicări în legătură cu ultimele noutăți din revistele și publicațiile de specialitate de peste hotare.

Expoziții — La 15 ianuarie s-a deschis la Casa Arhitectului expoziția de «*Proiecte prezentate la concursul de proiecte tip de locuințe*».

Proiecții de diapozitive — Arh. Gheorghe Curinschi a prezentat diapozitive înfățișînd «*Monumente de arhitectură din Ardeal*», la 29 ianuarie.

Filme documentare — La 11 ianuarie a fost prezentat filmul documentar din S.U.A. «*Podul de peste Chesapeake*» urmat de filmul artistic Jasha Heifetz.

Activitatea culturală a Casei Arhitectului — Vladimir Orlov a dat un recital de violoncel acompaniat la pian de Helmut Platner, la 26 ianuarie; a urmat un recital de lieduri dat de Maria Caracaș, soprană și Ludmila Algeorge, mezzosoprană, acompaniate la pian de J. Pruner.

Schimb de experiență între S.A.S.-uri la Iași

În zilele de 22, 23 și 24 noiembrie 1956 a avut loc la Iași un schimb de experiență între Secțiile de arhitectură și sistematizare de pe lîngă Sfatul popular ale regiunilor Iași, Galați, Stalin, Constanța, Bacău și Suceava.

Organizarea acestei acțiuni a fost asigurată de Secția de arhitectură și sistematizare a regiunii Iași, cu sprijinul Comitetului executiv al Sfatului popular Iași și al Comitetului de Stat pentru Arhitectură și Construcții al Consiliului de Miniștri.

Au luat parte la acest schimb de experiență delegații din cele 6 regiuni, conduse de arhitecții șefi ai S.A.S. respective: arh. G. Pohrib (regiunea Iași), arh. Vl. Perceac (regiunea Galați), arh. C. Halasz (regiunea Stalin), arh. Gh. Nichitovici (regiunea Constanța), ing. D. Dămățircă (regiunea Bacău) și arh. C. Popadiuc (regiunea Suceava).

La ședințe au participat de asemenea președintele Sfatului popular regional Iași, tov. C. Nistor, președintele Sfatului popular al orașului Iași, tov. Iliescu, tov. arh. M. Locar, membru în Comitetul C.S.A.C., precum și specialiști din direcțiile C.S.A.C.

Referatele și discuțiile purtate au privit următoarele probleme:

REFERATUL I — Probleme în legătură cu avizarea proiectelor și organizarea Comisiilor de arhitectură și sistematizare — întocmit în cadrul S.A.S. Bacău

S-au discutat metodele utilizate de S.A.S.-uri pentru îmbunătățirea muncii de avizare: avizarea corespunzătoare a proiectelor, extinderea metode-

lor avansate în proiectare și construcție, aplicarea mai largă a proiectelor tip, realizarea de economii printr-o proiectare judicioasă, economisirea materialelor deficitare, utilizarea materialelor din resurse locale. De asemenea s-a analizat munca și organizarea Comisiilor de arhitectură și construcții, și pregătirea ședințelor acestora prin studierea și întocmirea referatelor de prezentare a proiectelor.

REFERATUL II — Folosirea proiectelor tip și refolosibile — întocmit în cadrul S.A.S. Constanța

Din discuții a rezultat că în afară de extinderea utilizării proiectelor tip și refolosibile existente, ar fi necesar ca serviciile tehnice de proiectare să întocmească unele variante cu caracter regional. De asemenea ar trebui să se studieze de către acestea și unele proiecte refolosibile, pe baza unor programe reduse care să prevadă utilizarea materialelor din resurse locale. S-a subliniat necesitatea ca serviciile tehnice de proiectare să se informeze reciproc asupra acelor proiecte studiate care eventual ar corespunde programelor cerute în alte regiuni.

În ceea ce privește aplicarea unor proiecte tip social-culturale (de exemplu cămine), a reieșit din discuții practica justă a unor S.A.S.-uri, ca în cazul proiectelor ce depășesc prin valoare posibilitățile de fonduri prin autoimpunere ale unei singure comune, să propună stringerea resurselor a două-trei comune și construirea împreună a unui local comun corespunzător. S-a subliniat de asemenea necesitatea îmbunătățirii muncii de editare și difuzare a proiectelor tip.

REFERATUL III — *Intocmirea planului de proiectare trimestrial și REFERATUL IV — Urmărirea planului de proiectare trimestrial*

S-au arătat metodele utilizate pentru întocmirea planurilor juste de proiectare și realizarea lor în cât mai mare măsură prin:

- contractarea din timp a lucrărilor;
- legalizarea planului prin aprobarea Comitetului executiv;
- solicitarea comenzilor de proiectare complete cu teme de proiectare și studii geotehnice;
- neadmiterea de lucrări peste plan decât în mod excepțional, cu aprobarea Comitetului executiv;
- normarea judicioasă a lucrărilor de proiectare și urmărirea prin pontaje a lucrărilor;
- stimularea prin premieri a proiectanților;
- organizarea muncii prin colective de specialitate sau colective complexe.

REFERATUL V — *Probleme în legătură cu sistematizarea centrelor populate unde studiile de sistematizare nu sînt începute de ICSOR*

S-au desprins din referat și din discuții următoarele probleme:

- Necesitatea întocmirii de către S.A.S.-uri a unor studii orientative de sistematizare, pentru a da posibilitatea arhitecților șefi să amplaseze construcții mai importante în localitățile pentru care nu s-a prevăzut încă întocmirea de schițe de sistematizare prin institutele centrale.
- La întocmirea acestor studii este bine să se aibă în vedere materialul tehnic documentar de specialitate (sovietic și din alte țări). De asemenea, să fie consultați tehnicienii din ICSOR și C.S.A.C.
- Ridicarea nivelului profesional al personalului S.A.S. care întocmește și aplică asemenea studii

trebuie să fie o sarcină permanentă. În ședințe s-a dat o listă de publicații corespunzătoare acestui scop.

— Sistematizarea centrelor populate impune soluționarea cât mai grabnică a problemei schimburilor de terenuri între stat și particulari. Aceasta urmează să se facă pe plan general, dar ar putea avea și o rezolvare locală în regiunea respectivă.

— Problemele de sistematizare necesită organe tehnice de teren, în raioane, depinzând de S.A.S. regionale.

Concluziile trase în urma discuțiilor purtate pe marginea problemelor dezbătute și schimbul de experiență efectuat cu această ocazie între tehnicienii participanți, vor contribui în măsură apreciabilă la îmbunătățirea muncii acestora și la rezolvarea justă a problemelor de arhitectură și construcții din regiunile respective.

BIBLIOGRAFIE

TEORIA ȘI ISTORIA ARHITECTURII

MIHAILOV B. P. — ARHITECTURA (DIN MAREA ENCICLOPEDIIE SOVIETICĂ)

București, Editura tehnică, 1956
148 pagini, 134 figuri

Lucrarea, apărută recent în limba română, conține trei părți, și anume: explicarea amplă a conținutului termenului arhitectură, o prezentare a dezvoltării arhitecturii de-a lungul diferitelor epoci istorice și arhitectura popoarelor U.R.S.S.

Bibl. C.S.A.C. (B 2100/a)

STOIKOV G. — L'EGLISE DE BOYANA

Biserica din Boyana

Sofia, Editura Academiei bulgare de științe, 1954

87 pagini, 20 fotografii, 22 planșe, reproduceri colorate, 11 planșe cu desene de arhitectură

Biserica din Boyana este unul dintre cele mai celebre monumente de artă arhitecturală și picturală din Bulgaria, datînd din secolele X-XIII. Arhitectura și frescele sale excepționale fac dintr-însa un monument de primă importanță în studiul istoriei artei medievale.

Bibl. C.S.A.C. (D 2662)

CONSTRUCȚIA ORAȘELOR

AUZELLE ROBERT — TECHNIQUE DE L'URBANISME

Tehnica construcției orașelor

Paris, Editura universitară franceză, 1953

126 pagini

În această lucrare, profesorul R. Auzelle de la Institutul de urbanism al Universității din Paris prezintă o serie dintre problemele cele mai importante legate de amenajarea aglomerațiilor urbane. Sînt prezentate etapele necesare elaborării și aplicării unui plan de sistematizare, precum și unele mijloace pe care urbanistul trebuie să le folosească pentru a asigura condiții bune de viață locuitorilor din orașe.

Bibl. C.S.A.C. (A 1733)

MATOUSEK VLADIMIR — KOMPOSICE A ORGANISACE MESTA

Compoziția și organizarea orașelor — Vol. I, II și III

Brno, Editura Institutului pentru arhitectură și urbanism, 1953

Vol. I-II — 255 pagini text și 104 planșe cu figuri

Vol. III — 48 pagini text, 82 planșe cu figuri

Institutul pentru studii problemelor de arhitectură și construcția orașelor, filiala din Brno (R. Cehoslovacă), prezintă lucrarea lui V. Matousek cuprinzînd în volumul I o serie de analize ale principalelor elemente componente ale orașelor în decursul dezvoltării lor istorice, privind, atît structura lor internă, cît și problemele estetice, de siluete etc.

În volumul II sînt cercetate unele aspecte ale construcției noilor așezări urbane.

Volumul III cuprinde o serie de exemple pentru aplicarea principiilor și analizelor teoretice expuse în volumele anterioare.

Aci sînt prezentate un număr de 5 proiecte cu toate planșele care le compun și care sînt analizate de autor.

Bibl. C.S.A.C. (A/1972/I, II, III)

VESELY IVAN — ZELEN V KRAJINE A V SIDLISTI

Spații plantate în regiuni și în așezări

Brno, Editura Institutului pentru arhitectură și urbanism, 1953

Vol. I — 204 pagini, 130 figuri

Vol. II — 462 pagini, 200 figuri

Vol. III — 108 pagini, 54 planșe cu figuri

Lucrarea foarte complexă a lui I. Vesely cuprinde problemele teoretice și practice puse de amenajarea spațiilor plantate în zonele preorașenești, în zonele de protecție sau de separație sanitară, precum și în cadrul orașelor sau al parcurilor exterioare.

Volumul III (înglobat în volumul II) aparține profesorului J. Klika și conține o descriere a arborilor folosiți uzual la plantările din orașe, cu caracteristicile și posibilitățile lor.

Bibl. C.S.A.C. (A/1973/I, II, III)

B. И. КОСЬКОВ, К. П. ПАВЛОВ — РУКОВОДСТВО ПО ПЕРЕНОСУ ПРОЕКТОВ ПЛАНИРОВКИ И ЗАСТРОЙКИ ГОРОДОВ И ПОСЕЛКОВ В НАТУРУ

KOSKOV B.I. și PAVLOV K.P. — *Manual-îndrumar de transpunere în natură a proiectelor de sistematizarea orașelor*

Moscova, Editura de stat pentru construcții și arhitectură, 1956

320 pagini, planșe cu desene și figuri

În această lucrare se găsesc expuse metode și procedee pentru întocmirea proiectelor de detalii pentru aplicarea pe teren a planurilor de sistematizare: sistematizarea verticală, trasarea clădirilor, a căilor de comunicație, legăturile obligatorii dintre diferite lucrări etc.

Bibl. C.S.A.C. (B 2087)

CONSTRUCȚII INDUSTRIALE, COMERCIILE ȘI AGRICOLE

KUBIČEK ZDENĚK — URBANISTICKÉ PROBLÉMY PRŮMYSLU

Probleme de sistematizare în legătură cu amplasarea construcțiilor industriale

Brno, Editura Institutului de studii pentru arhitectură și urbanism, 1953
360 pagini, 188 figuri

Amplasarea complexelor industriale și legăturile lor cu orașul generează numeroase probleme în privința deservirii lor reciproce.

Căile de transport, alimentarea cu apă, canalizarea etc. pentru uzine și așezările omenești lîngă care sînt amplasate sînt analizate pe larg. Numeroase scheme, grafice și desene exemplifică diferite posibilități de rezolvare.

Bibl. C.S.A.C. (A 1963)

B. Е. ЛЯХНИЦКИЙ — ПРОЕКТИРОВАНИЕ ПОРТОВ

LIAHNIČKI V.E. — *Proiectarea porturilor*

Leningrad, Editura «Recinoi transport», 1956

472 pagini, 158 figuri, 94 table

În această lucrare sînt prezentate problemele privind amplasarea, organizarea și deservirea porturilor și clădirilor care intră în componența lor.

Conținînd numeroase exemple din întreaga lume, ilustrate cu scheme, fotografii, planuri și detalii, cartea interesează și pe arhitecți, pe inginerii constructori și pe hidrotehnicieni.

Bibl. C.S.A.C. (B 2104)

MAILLART ROBERT — PONTS ET CONSTRUCTIONS

Poduri și construcții

(prezentate de Max Bill)

Zürich, Editura Ginsberger, 1955

180 pagini, 250 reproduceri

În această carte e prezentată cea mai mare parte a operei inginerului elvețian Robert Maillart. Principalele sale creații, mai ales poduri și construcții din pinze subțiri, sînt reproduce în fotografii, planuri și secțiuni însoțite de texte explicative.

Bibl. C.S.A.C. (A 1885)

VIKLIČKY ALĚS — URBANISTICKÉ PROBLÉMY VESNICE A ZEMĚDĚLSKÉ KRJINY

Problemele sistematizării satelor și regiunilor agricole

Brno, Editura Institutului de documentare pentru arhitectură și urbanism, 1953—1954.

Vol. I — 442 pagini, 116 figuri

Vol. II — 106 pagini, 41 planșe și figuri

Lucrarea tratează problemele de organizare a teritoriilor agricole și amplasarea instalațiilor de prelucrare a terenului și produselor agricole, problemele sistematizării satelor, a stațiunilor de mașini și tractoare, a fermelor agricole etc.

Bibl. C.S.A.C. (1964/I-II)

MATERIALE ȘI METODE DE CONSTRUCȚIE

Mgr. inz. KOTARSKI ZYGMUNT — TRZCINA I JEJ ZASTOSOWANIE W BUDOWNICTWIE

Trestia și folosirea ei în construcții

Varșovia, Editura de stat pentru tehnică, 1953
92 pagini, 71 figuri

Lucrarea începe prin a arăta importanța pe care o prezintă trestia pentru economie și construcții, condițiile de recoltare, modul de confecționare a elementelor. Sunt descrise și ilustrate apoi cca. 50 de detalii în componența cărora intră plăcile de trestie, locul de folosire a acestora și modul de punere în operă.

Bibl. C.S.A.C. (A 2046)

ОПЫТНО ПОКАЗАТЕЛЬНОЕ СТРОИТЕЛЬСТВО

Construcții experimentale demonstrative

Moscova, Editura de stat pentru construcții și arhitectură, 1956
66 pagini, 43 figuri

Institutul central de documentare pentru problemele de construcții publice în acest volum trei referate, ilustrate cu planșe și fotografii, în legătură cu construcția clădirii din panouri mari de la Berezniki, clădirea de locuit din blocuri mari de zidărie de la Moscova și depozitul editurii «Tînăra Gardă», realizat din blocuri și schelet.

Bibl. C.S.A.C. (B 2102)

MARIENGOFF G. D., A. II. ШУР — Производство сборных железобетонных конструкций и деталей.

MARIENGOF G. D., ȘUR A. I. — Fabricarea elementelor și a detaliilor prefabricate din beton armat

Moscova, Editura de stat pentru literatură asupra materialelor de construcție, 1956

612 pagini, 38 tabele, 415 figuri și fotografii

Începînd cu descrierea operațiilor de pregătire a execuției elementelor prefabricate din beton armat, lucrarea continuă cu prezentarea principiilor tehnologiei de producție a acestor elemente.

În alte capitole sînt prezentate modul de realizare a detaliilor, nomenclatura diverselor tipuri de elemente pentru pereți, planșee, instalații etc.

Bibl. C.S.A.C. (B. 2152)

NICOLESCU N., DRAGHICESCU C., RAINU A. — MATERIALE DE CONSTRUCȚIE

București, Editura tehnică, 1956
352 pagini, 160 figuri

Autorii prezintă în această carte: proprietățile fizico-mecanice ale materialelor de construcție: lemnul, piatra, ceramica de construcție, lianții minerali; montarea și betonarea; pietrele artificiale tip beton, produsele de azbociment și silico-calcare, lianții bituminoși (organici), materialele izolatoare, sticla de construcție, metalele, vopselele și lacurile.

Prof. dr. STEOPOE A. — CURS GENERAL DE MATERIALE DE CONSTRUCȚII

Partea I

București, Tipografia învățămîntului, 1956
318 pagini, 161 figuri

Cursul predat de prof. Steopoe la Institutul de construcții din București cuprinde în partea I-a 6 capitole și anume: principalele proprietăți fizico-mecanice ale materialelor solide, lianții, pietrele naturale de construcție, montarea și betonarea cu lianți neorganici, betoanele, pietrele artificiale de rezistență, materialele de izolare termică și acustică.

VLAD AUREL, CRAUS IOSIF — DRUMURI MODERNE

Suprastructura — întreținerea — exploatarea
București, Editura de stat pentru arhitectură și construcții, 1955
294 pagini, 251 figuri

Lucrarea cuprinde două părți: în prima se studiază suprastructura drumurilor (autor, ing. A. Vlad), expunîndu-se principiile de proiectare și construcție și dîndu-se date asupra materialelor folosite la construcția drumurilor; în partea a doua (autor, ing. I. Craus) sînt descrise lucrările de întreținere necesare asigurării unei bune exploatare a drumurilor.

Bibl. C.S.A.C. (A. 1712)

INSTALAȚII TEHNICE

CONTURIE L. — L'ACCOUSTIQUE DANS LES BÂTIMENTS. THÉORIE ET APPLICATIONS

Acustica în construcții. Teorie și aplicații

Paris, Editura Eyrolles, 1955
284 pagini, 17 reproduceri fotografice, numeroase planșe, grafice, diagrame

În introducerea lucrării, autorul prezintă o serie de probleme de bază relativ la undele sonore, viteza sunetului, frecvență și intensitate.

Cele două părți ale lucrării tratează despre problemele acustice din interiorul clădirilor (în prima parte) și problemele izolărilor fonice (în partea a doua).

Bibl. C.S.A.C. (B. 2169)

Mgr. inz. KOTARSKI ZYGMUNT — IZOLACJE TORFOWE I ICH ZASTOSOWANIE W BUDOWNICTWIE

Izolații cu turbă și folosirea lor în construcții

Varșovia, Editura de stat pentru tehnică, 1953
203 pagini, 68 figuri, 23 tabele

Ca și în volumul privitor la folosirea trestiei în construcții, de același autor, și în această carte se începe cu descrierea materiei brute propriu-zise și cu calitățile pe care le are pentru a putea fi folosită în construcții. Se trece apoi la indicarea în detaliu a diferitelor moduri de folosire în cadrul diverselor elemente ale construcțiilor și se dau indicații asupra grosimii straturilor la diferite întrebări.

Bibl. C.S.A.C. (A 2045)

НИКОЛАЕВ А. И. — Защита подземных конструкций зданий от воздействия влаги.

NIKOLAEV A. I. — Protecția elementelor de construcție ale clădirilor împotriva acțiunii umidității

București, traducere realizată de Institutul de documentare tehnică, 1956
185 pagini, 68 figuri

În lucrare se analizează procesele legate de acțiunea umidității asupra elementelor de construcție subterane ale clădirilor; se propun măsuri de protecție a acestor elemente și de reparare a degradărilor suferite de ele.

Bibl. C.S.A.C. (D. 2760)

РОЙТМАН М. Я. — Пожарная профилактика в строительном деле.

ROITMAN M. Ia. — Măsuri de prevenire a incendiilor în construcții

București, traducere realizată de Institutul de documentare tehnică, 1956
321 pagini, 8 planșe anexe, 163 figuri

Sînt expuse probleme în legătură cu rezistența la foc a clădirilor, cu amenajarea obstacolelor antifoc și a altor mijloace de prevenire a incendiilor la instalațiile de încălzire și ventilație, cu studierea din punct de vedere tehnic a protecției contra incendiilor a elementelor de construcție și a planului de amplasare a clădirilor.

Bibl. C.S.A.C. (D. 2761)

ALBUME — MONOGRAFII

MOLES ANTOINE — HISTOIRE DES CHARPENTERS

Istoria dulgheriei

Paris, editura Gründ, 1949
404 pagini, 546 figuri

În această carte autorul — dulgher de meserie — tinde să prezinte importanța și, în același timp, frumusețea acestei meserii, transformată adesea în ade-vărată artă.

Dulgheria cu numeroasele ei aplicații și folosinți în clădiri sau construcții de lemn, a contribuit în mod deosebit la realizarea celor mai importante monu-mente arhitectonice.

Arcurile, cupolele, clopotnițele și fleșele sînt domenii în care dulgheria a jucat un mare rol, iar șarpantele marilor edificii, ca Notre-Dame din Reims sau Paris, sînt capodopere ale acestui meșteșug.

Bibl. C.S.A.C. (D. 2771)

Л. П. ДЫКО, А. Д. ГОЛОВНЯ — ФОТОКОМПОЗИЦИЯ

DÍKO L. P., GOLOVNI A. D. — Compoziția fotografică

Moscova, Editura de stat pentru artă, 1955
158 pagini, 130 fotografii, 20 scheme

În această carte se examinează problemele fundamentale ale artei fotografice. Textul este completat cu o serie de scheme privind realizarea practică a imaginilor fotografice, cuprinderea și încadrarea rațională a subiectelor.

Fotografiile de la sfîrșitul lucrării exemplifică ideile expuse.

Bibl. C.S.A.C. (B. 1926)

SPLETT OSKAR — WIRSING WERNER — JUGENDBAUTEN UNSERER ZEIT

Construcții pentru tineret

München, Editura H. Rinn, 1953
263 pagini, planuri, fotografii

Lucrarea prezintă o serie de construcții realizate pentru copii și tineret, începînd cu grădinițe și cămine de copii, și continuînd cu internate, cămine pentru studenți, tabere pentru tineret etc.

În încheiere sînt prezentate amenajări de terenuri pentru jocuri, precum și exemple de mobilier, corpuri de iluminat etc.

Bibl. C.S.A.C. (D. 2769)

СУГАРЕВ ДЕЛЧО — Карловски дворове през епохата на възрождането.

SUGAREV DELCIO — Arhitectura grădinilor din regiunea Karlovo

Sofia, Editura Academiei bulgare de științe, 1956
143 pagini, 91 figuri

În perioada renașterii bulgare, unul dintre centrele cele mai înfloritoare a fost Karlovo, situat într-una dintre cele mai pitorești regiuni ale țării. Grație bogăției locurilor și hărniciei locuitorilor, s-a dezvoltat aci un puternic centru artistic. Fiecare familie reprezenta o mică unitate productivă; fiecare gospodărie își avea construcțiile ei bine întreținute, pe lângă care s-au dezvoltat grădini foarte frumoase.

Bibl. C.S.A.C. (D. 2753)

ЗА ЛУЧШУЮ РАССТАНОВКУ СИЛ В ПРОЕКТНОМ ДЕЛЕ (стр. 2)

В годы народно-демократического строя государство неустанно преследовало и преследует целесообразную расстановку производительных сил на территории РНР, с целью обеспечить всем областям стройное развитие. Эти усилия нашли свое выражение и в сооружении многочисленных промышленных, культурно-бытовых объектов и жилых домов по всей стране.

В статье указывается, что в данной обстановке сосредоточение проектных институтов в столице страны стало помехой на пути нормального развития строительного сектора: отмечен и ряд последствий этого положения вещей.

Чтобы исправить эту ошибку, предлагается рассредоточить проектирование путем создания областных проектных институтов для городского и сельского хозяйственного строительства и частично децентрализовать проектирование промышленного строительства, теснее связав его с основными местами стройки или эксплуатации.

Арх. Тибериу Нуга — Квартал малоэтажных жилых домов в Бухаресте. Участки 3 и 4 на шоссе Михай Браву (стр. 3)

В целях улучшения вопроса жилищности в Бухаресте, Бухарестский проектный институт предложил в 1955 г. осуществить ряд малоэтажных жилых домов. Это предложение конкретно выразилось в проекте, разработанном примерно на 6.000 квартир.

В первой очереди строительства (на участке № 3) предпринято строительство 314 квартир, сгруппированных в 24 многоквартирных домах. Эти двухэтажные дома рассчитаны на односемейные квартиры, состоящие по большей части из одной жилой комнаты с удобствами.

Во второй очереди (участок № 4) намечено построить еще 463 квартиры, сгруппированные в 27 корпусах.

Помимо хозяйственных пристроек, ансамбль обоих участков включает детские сады, ясли, магазины и общие пространства с зелеными насаждениями.

Арх. Гертруд Хохштадт — Новые типовые столовые, разработанные в 1956 году (стр. 12)

Представлены проекты столовых на 600 человек в три очереди (600/3) и на 300 человек в три очереди (300/3) разработанные в 1956 году и прошедшие на смену старым типам. В них улучшены объем, функция и архитектурное оформление.

Себестоимость данных построек снижена на 35 процентов.

Далее в статье подчеркивается возможность дальнейшего расширения проекта столовой на 600 мест в три очереди, которая в результате простого прибавления двух рядовых пролетов дает студенческую столовую на 600/2 в ее окончательной форме.

Арх. Михай Флора — Испытательный цех для химической промышленности (стр. 14)

Испытательный цех — постройка универсального характера для проверки химических установок до их официальной приемки и перехода в индустриальную стадию. В этом здании изучаются различные экспериментальные установки, что порождает чрезвычайно большую мобильность строительной и функциональной системы, а сборка и разборка установок может производиться независимо или же параллельно. С этой целью постройка изучалась как каркас, служащий и несущим элементом для необходимой аппаратуры, помимо своих конструктивных функций. Она оснащена 15-тонным мостовым краном и имеет доступ для автомашин.

Арх. Георге Олару — Камыш в сельскохозяйственном строительстве (стр. 16)

Автор статьи, специализировавшийся в СССР, рассказывает в ней о том, какая система применяется в Советском Союзе при строительстве из камыша или при использовании его как сырья.

Арх. Вирджил Билчуреску — Церковь Св. Георгия в городе Хырлау (стр. 18)

Церковь св. Георгия в Хырлау — важный памятник старой румынской архитектуры. Она была построена в 1492 году, как княжеская церковь при дворе в Хырлау, в момент, когда Молдова играла важную международную роль и вела упорную борьбу за независимость.

Памятник являет ряд интересных архитектурных особенностей; между структурным планом и уравновешенными массами существует тесная связь; следует отметить замечательное применение полихромии и дозировку света на фасадах.

ИЗ-ЗА ГРАНИЦЫ

Арх. М. Каффе — Группа архитекторов в СССР (стр. 23)

В статье собраны путевые заметки, сделанные осенью 1956 года во время поездки группы 30 архитекторов с Советским Союзом. Экскурсия была организована Союзом архитекторов РНР. Под той же рубрикой помещена и информация из ГДР и Швеции.

Выставка фотографий из Китайской Народной Республики (стр. 28) Здесь воспроизведено несколько снимков, сделанных проф. М. Локаром во время поездки в Китай и показанных на выставке открывшейся в Доме архитектора в декабре 1956 г.

Хроника (стр. 30) Сообщает о деятельности Союза архитекторов РНР в январе 1957 года и культурной работе Дома архитектора за тот же период времени, как и о том, как разворачивался «Обмен опытом между отделами архитектуры и планировки в Яссах».

БИБЛИОГРАФИЯ (стр. 31)

ПОУНУ МЕЙЛЕУРЕ ОРГАНИЗАЦИОНУ ДАНС ЛЕ СИСТЕМЕ ДЕ ПРОЕКЦИОН (р. 2)

Депуи л'авенемент ду рѣгиме демократиче популяре, л'ѣтат с'ѣст инлассаблемемент еффорцѣ де рѣпартир де фажон ратионнелле лѣс форсѣс продуктивѣс сур л'енсембле ду терриtoire де ла Р.П.Р., ен вѣу д'ун дѣвелоппемѣнт хармоничеу де тѣутѣс лѣс рѣгиѣс ду пѣйс. Сѣс еффѣртс се сѣнт конкѣретизѣс, енѣтрѣ аутѣс, пар л'ѣдификациѣ де нѣмѣбреусѣс конструкиѣс индустриеллѣс, социалѣс-кулѣтуреллѣс ѣт де лѣгемѣнт сур тѣутѣ л'ѣтѣндуѣ ду пѣйс.

Л'артѣкле прѣциѣсе кѣе, данс сѣс цирѣонстансѣс, ла конкѣнтрациѣ данс ла капиталѣ де ла Рѣуманиѣ дѣс институтс пѣур л'ѣлѣбѣрациѣ де прѣѣѣтс ѣст дѣвенѣу ѣне енѣравѣ ау дѣвелоппемѣнт нормал ду сѣктѣур де конструкиѣн; л'артѣкле, ѣнѣмѣрѣ, ен ѣутѣр дѣверсѣс консѣквѣнсѣс дѣѣс ѣ кѣтѣ сѣтуациѣн.

Пѣур ѣ porter remѣде, он прѣпѣсѣ ла дѣкѣнѣтрализациѣ дѣс институтс сус-мѣнѣтиѣннѣс ѣт лѣур рѣпартициѣн данс лѣс дѣффѣренѣс рѣгиѣс, прѣнципалѣмѣнт сѣѣс чѣргѣс д'ѣtablir дѣс прѣѣѣтс де конструкиѣс урѣбинѣс ѣт агрѣколѣс, ѣт ла дѣкѣнѣтрализациѣ партиеллѣ дѣс институтс с'ѣoccupant де конструкиѣс индустриеллѣс, кѣи доивѣнт се тѣувѣр пѣс ѣтѣroitѣмѣнт лиѣс аѣх прѣнципалѣс центѣс д'ѣкѣкуциѣн ѣу д'ѣxploitatiѣн,

Арх. Тибериу Нуга — Un quartier d'habitations minimales à Bucarest. Les lots 3 et 4, chaussée Mihai Bravu (р. 3)

Пѣур аѣгѣмѣнѣтер л'ѣспѣце habitable ѣ Bucarest, л'Institut «Projet-Bucarest» а прѣпѣсѣ, ен 1955, де рѣaliser дѣс habitations minimales, proposition concrѣtisiѣе данс ѣне ѣтѣде пѣур енѣвѣр 6.000 appartѣments.

Аѣ cours де ла прѣмиѣре ѣтаѣе (lot 3), он а енѣvisagѣ ла конструкиѣн де 314 appartѣments, groupѣс ен 24 blocs. Сѣс immeubles ѣ деѣх нѣвеаѣс онѣт ѣтѣс conѣus пѣур дѣс logements uni-familiaux, composѣс, пѣур ла plupart, d'ѣне seule piѣce ѣт де дѣpendances.

Пѣур ла secѣnde ѣтаѣе (lot 4), он а прѣjetѣ 463 autres appartѣments, groupѣс ен 27 blocs.

Л'енсембле дѣс деѣх lots а ѣтѣ пѣurvu, ен деhors дѣс annexѣс adѣquates, де garderies d'enfants, де pѣuponnѣиѣс, де divers magasins ѣт d'espaces verts.

Арх. Gertrud Hochstadt — Nouvelles cantines-type ѣlaborѣс ен 1956. (р. 12)

Он прѣsente лѣс prѣѣѣtс де cantines де 600/3, ѣт 300/3, ѣlaborѣс ен 1956, remplaѣant лѣс anciens types dont лѣ volume, ла fonction ѣт л'aspect architectonique онѣт ѣтѣ amѣliorѣс.

Лѣс frais де конструкиѣн онѣт ѣтѣ rѣduits де 35%.

Л'артѣкле soulѣigne ensuite ла possibilitѣ д'ѣlargir лѣ prѣѣѣt де ла cantine 600/3 кѣи — пар ла simple adjѣnction де 2 travѣes courantes — fournit ла cantine пѣур ѣtudiants де 600/2 данс са forme dѣfinitive.

Арх. Mihai Florea — Halle-pilote пѣур л'industrie chimique (р. 14)

Ла halle-pilote ѣст ѣне конструкиѣн destinѣе ѣ л'ѣxpѣrimentatiѣн дѣс installations chimiques avant лѣur homologatiѣн ѣт лѣur passage ѣ ла phase industrielle. Он ѣ ѣtudiѣ dѣffѣrentѣс installations expѣrimentales, d'oѣ il rѣsulte ѣне trѣs grande mobilitѣ ду systѣme де конструкиѣн ѣт де fonctionnement, де maniѣre ѣ кѣе кѣе л'assemblage ѣт лѣ dѣmontage дѣс installations puissent се faire sѣparѣmѣнт ѣу conjointѣmѣнт. С'ѣст пѣур кѣтѣ raison кѣе ла конструкиѣн а ѣтѣ ѣtudiѣе comme ѣне carcasse, remplissant non seulement дѣс fonctions constructives, mais servant, ен ѣутѣр, де support ѣ л'appareillage nѣcessaire. Elle ѣст pѣurvue d'un pont roulant де 15 tonnes; ла halle ѣст accessible аѣх vѣhicules auto.

Арх. Gheorghe Olariu — Le jonc данс лѣс constructions agricoles (р. 16)

Л'аѣteur, кѣи с'ѣст spѣcialisѣ в Union Sovietique, expose данс сѣт article лѣс systѣmes employѣс данс сѣт dernier pays concernant л'ѣkѣcution дѣс constructions ѣ partir ду jonc ѣу ен л'utilisant comme matiѣre prѣmiѣre.

Арх. Virgil Bilciresco — L'ѣglise st. Georges де Hirлău (р. 18)

Л'ѣglise St. Georges де Hirлău ѣст ѣнѣ monument important де ла vieille architecture roumaine. Elle а ѣтѣ ѣlevѣе ен 1492, comme chapelle де ла cour princѣriѣre де Hirлău, alors кѣе ла Moldavie jouait ѣнѣ rѣle international important, ѣpoque ѣ laquelle лѣ pays menait ѣне ѣpre lutte пѣур son indѣpendance.

Лѣ monument prѣsente де remarquables qualitѣс architectoniques, tant пар лѣс liens ѣtroits unissant лѣ plan structural аѣх masses ен ѣquilibre, кѣе пар son admirable application де ла polychromie ѣт пар son dosage де ла lumiѣre сур сѣс faѣades.

AU DELѢ DES FRONTIѢRES

Арх. M. Caffѣ — Un groupe d'architectes ен Union Sovietique (р. 23)

Л'артѣкле comprend дѣс notes де voyage rѣdigѣс ау cours d'ѣне excursion faite, ен automne 1956, пар ѣнѣ groupe де 30 architectes, excursion organisѣе пар л'Union дѣс Architectes де ла Р.П.Р.

Л'exposition де photos де ла R.P. Chinoise (р. 28) Он прѣsente quelques photos, prises пар лѣ professeur architecte M. Locar lors d'ѣнѣ voyage ѣ travers ла Rѣpublique Populaire Chinoise, photos ayant figurѣс данс ѣне exposition ouverte ен дѣcembre 1956 ѣ ла Maison де л'Architecte.

ЛА CHRONIQUE (р. 30) rend compte де л'activitѣ де л'Union дѣс Architectes ау cours ду mois де janvier 1957 ѣт де л'activitѣ culturelle де ла Maison де л'Architecte pendant лѣ mѣme laps де temps. Elle comprend ѣgalement ѣне relation ду dѣroulement d'ѣнѣ «Echange d'expѣriѣnces енѣтрѣ лѣс sections d'architecture ѣт де systѣmatisatiѣн, а Jassy».

БИБЛИОГРАФИЯ (р. 31)

ARHITECTURA R P R

ORGAN AL UNIUNII ARHITECȚILOR DIN R.P.R. ȘI AL
COMITETULUI DE STAT PENTRU ARHITECTURĂ ȘI CONSTRUCȚII

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA : BUCUREȘTI, STRADA EPISCOPIEI Nr. 9
TELEFON : REDACȚIA 3.98.80 — ADMINISTRAȚIA 4.61.65

Abonamentele se primesc în fiecare lună până cel mai târziu în ziua de 16, cu deservirea în luna viitoare. Abonamentele se primesc la difuzorii de presă din întreprinderi, instituții și de la sate, la secțiile de difuzare a presei, precum și de către factorii poștali și oficiile P.T.T. Orice corespondență în legătură cu difuzarea revistei se va adresa: Ministerul Poștelor și Telecomunicațiilor, Direcția centrală a difuzării și expedierii presei — București, Calea Victoriei nr. 12.

Lei 10

E 1689

Institut de Documentare Tehnica
BUCURESTI
ОБМЕН - CSERE
VYMEŇA - WYMIANA
ТАИЩ - ЧИЕНА

KAT

1957 3

Копия
МАШОНА

ARHITECTURA R P R

ARHITECTURA R P R

ORGAN AL UNIUNII ARHITECȚILOR DIN R.P.R. ȘI AL COMITETULUI DE STAT PENTRU ARHITECTURĂ ȘI CONSTRUCȚII

CONSTRUCȚII SPORTIVE

Arb. Dinu Hariton, arb. Nicolae Porumbescu, ing. Zamfir Măduță
Hotel la Poiana Stalin

3

Arb. Tobias Maiorovici, arb. Stelian Simionescu
Cabana Negoiu

11

Arb. Vlad Iliescu, ing. Garabet Aznavorian
Sala de antrenamente sportive I.T.B.

12

Arb. Ion Moscu, arb. Henri Stoicescu, arb. Suli Bercovici
Hala de sport „23 August”

14

Cabane turistice construite în ultimii ani

16

Arb. Spiridon Spirescu
Cantină la Vasile Roaită

18

Arb. Constantin Vodă
Casă de odihnă la Poneasca

19

*

Arb. Nicolae Stoenescu, ing. Alexandru Cișmigiu, ing. Traian Popp
Proiect tip pentru un complex AVIASAN

20

Ing. Adrian Lupescu
Cîteva aspecte în legătură cu introducerea televiziunii în orașe

23

*

Arb. Titu Evolceanu
Cetatea Sighișoarei și unele biserici fortificate dintre Tîrnave și Olt

27

CRONICA

Din activitatea Uniunii Arhitecților

32

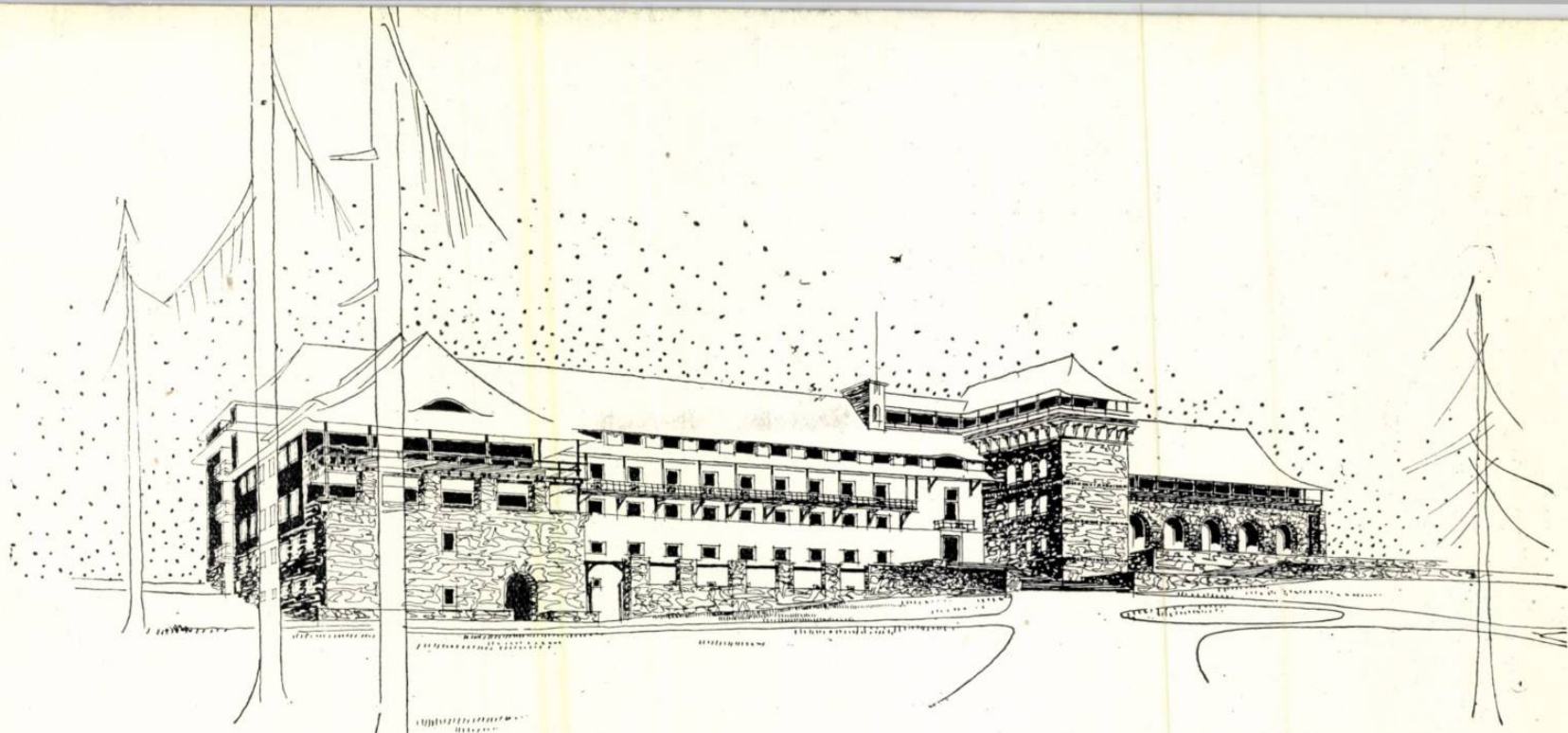
BIBLIOGRAFIE

32

3

1957

Perspectivă exterioară de pe drumul de acces

HOTEL LA POIANA STALIN

Autori, arhitecții Dinu Hariton, Nicolae Porumbescu și ing. Zamfir Măduță; coautor, arh. Constantin Rulea. Institutul de proiectare a construcțiilor

Dominînd fișa de pămînt despădurit ce i se întinde la picioare, hotelul de la Poiana Stalin se profilează din nou pe fundalul întunecat al perdelelor de brazi.

Întrezărită întii printre copaci, la cotitura de lingă cabana Capra Neagră a drumului principal din Poiana, clădirea apare de o dată în fața drumețului, răsărind de după brazii bătrîni ce mărginesc drumul de acces.

Efectul de surpriză, căutat încă de proiectanții primului hotel și tradus pe teren prin trasarea drumului de acces, așa cum există astăzi, este amplificat și întregit printr-o serie de măsuri suplimentare în proiectul actual.

Începînd cu amenajarea teraselor din fața hotelului, a curții de serviciu, a grădinilor din fața și din spatele hotelului, a plantațiilor, și prevăzîndu-se spații pentru parcaj, pentru terenuri de sport, pentru odihnă și plimbări, s-a ajuns la întocmirea unui mic proiect de sistematizare a întregului teren cuprins între drumul principal al Poienii și liziera pădurii. S-a căutat astfel să se realizeze o valorificare maximă a construcției și a peisajului natural, legîndu-se toate aspectele diverse ale activității din hotel și dinafara lui într-un tot unitar ce se poate oricînd încadra într-o sistematizare generală a Poienii.

Începută în vara anului trecut pe fundațiile vechi, reconstrucția hotelului a mers cu pași repezi, ajungînd acum la lucrările de montare a întregii șarpante.

În proiectul de refacere s-au păstrat, în mare, grupările funcționale așa cum rezultau din existența fundațiilor și zidurilor subsolului, schimbîndu-se însă sistemul constructiv și, în consecință, expresia plastică a fațadelor.

Prin partiul ales, hotelul se divide, după natura activităților, în corpul de cazare și cel de recepție. Primul cuprinde apartamente și camere de locuit cu cîte 1, 2 și 3 paturi și la mansardă cu cîte 4 paturi. Toate camerele sînt prevăzute cu un lavoar în nișă, pe fiecare palier existînd un grup sanitar compus din w.c.-uri, dușuri și camere de baie.

La subsolul I se găsește partea destinată sporturilor de iarnă: depozite de schiuri, camere de ungere, uscătorie de echipament, ateliere de reparații, baie de aburi.

Corpul de cazare, decalat la toate palierelor față de cel de recepție, se leagă cu acesta prin mijlocirea unei scări largi, plasată chiar în circulația dintre cele două corpuri, servind ambele sensuri de circulație, atît orizontal, cît și vertical și dînd astfel, la fiecare palier, amplasare holurilor din care face parte integrantă.

De asemenea, scara din unghiul format de cele două aripi ale corpului de cazare a fost rezolvată ca o circulație a holului, înfășurîndu-se pe zidul acestuia de la subsol pînă la mansardă.

Camerele de locuit curente se compun din alternanța dintre camera de 2 paturi și cea de 3 paturi, rezolvate, așa cum se vede din planuri, cu dulapuri înzidite, cu nișe cu lavoar etc.

În afară de acestea, la etajul II al aripii scurte mai există o serie de camere și tot aici — ca și la mansardă, peste aripa lungă a corpului de cazare — sînt camerele de 4 paturi (adică cu 2 paturi suprapuse), prevăzute cu același confort.

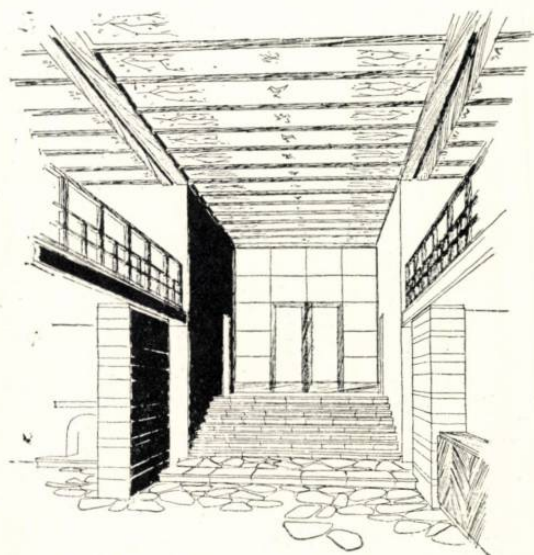
În aripa scurtă, la parter, sînt plasate 5 apartamente dotate cu un grup sanitar compus din lavoar, duș, w.c., avînd, în consecință, un grad de confort mai ridicat.

Pe fațadele de sud și vest ale aripii scurte și la etajul II și mansarda aripii lungi s-au creat galerii exterioare acoperite și alveole de terasă acoperită, care fac ca încăperile respective să poată avea legătură mai directă cu peisajul incintător al Poienii.

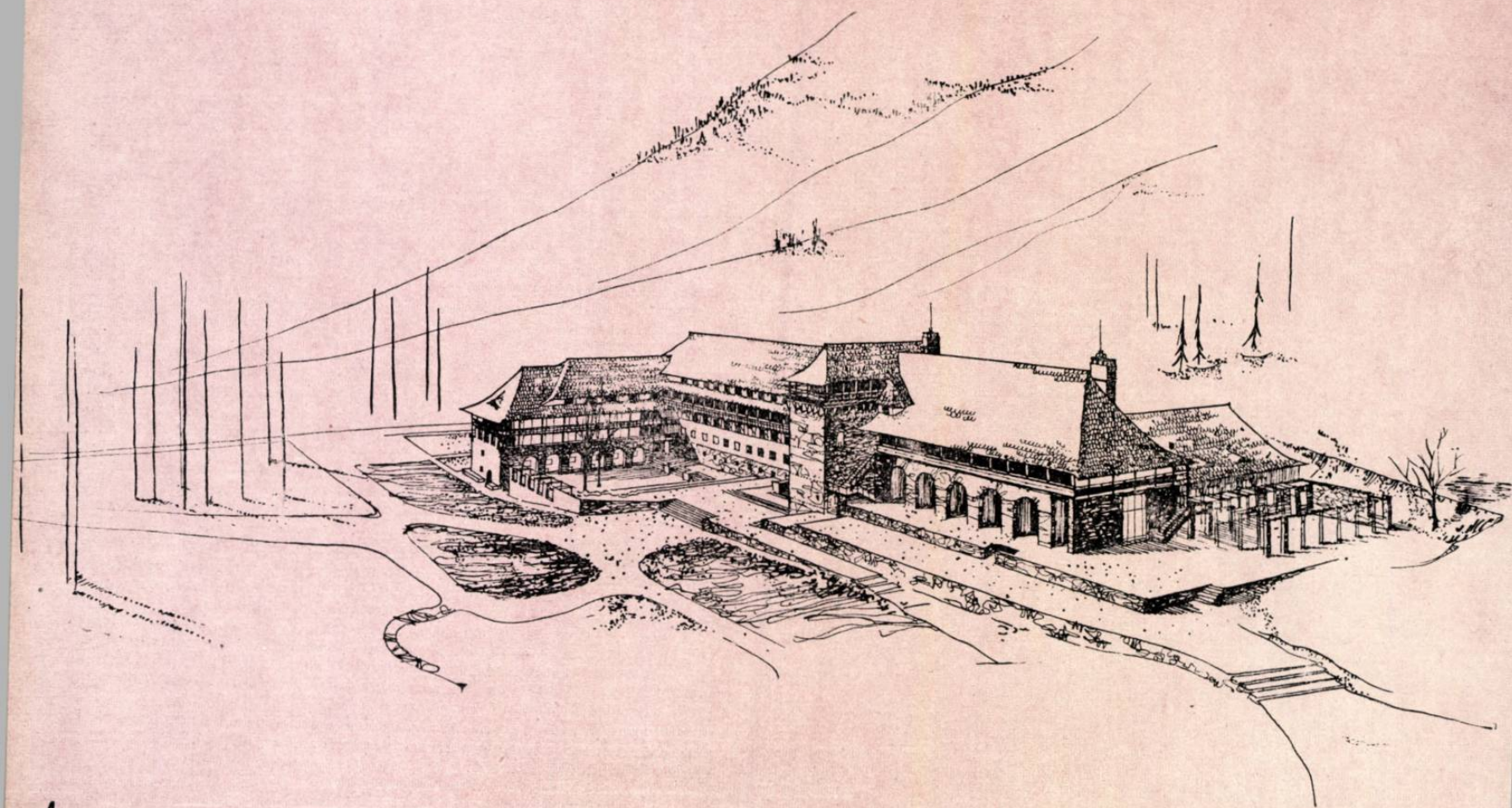
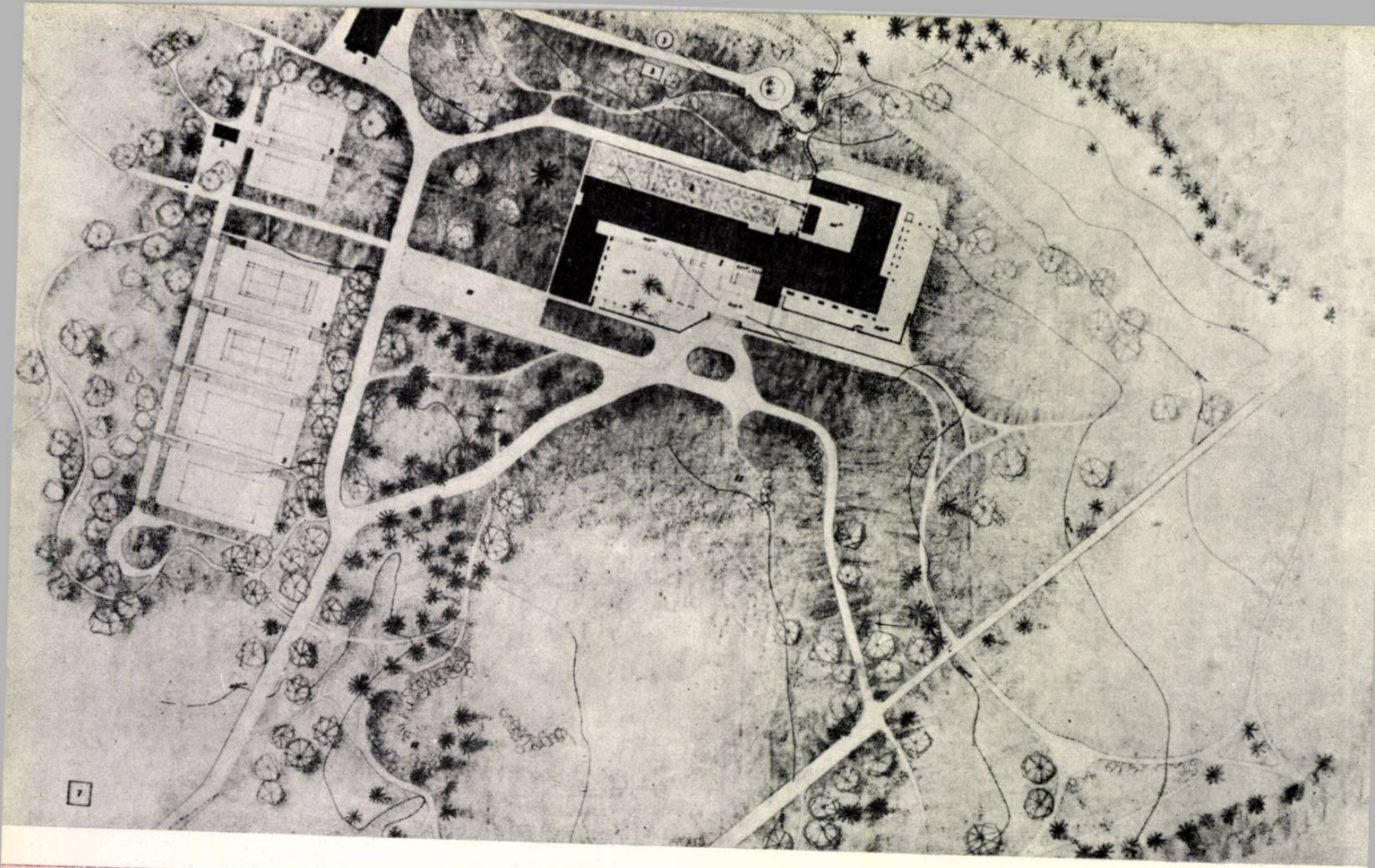
Din aceleași motive, și pentru a se crea un cadru adecvat plimbărilor și odihnei în jurul hotelului, ca și pentru a-l așeza mai bine pe terenul foarte accidentat, au luat naștere terasele și grădinile din fața și din spatele hotelului, concepute ca o trecere între natura liberă și spațiul organizat din interior.

Corpul de recepție este construit dintr-o serie de servicii în directă legătură cu publicul, cum sînt: portarul, centrala telefonică, birourile administrative, frizer-coafor, un mic magazin, cum și din sălile de uz comun: holurile, restaurantul, biblioteca, sala-club pentru muzică, sala de festivități și — așezată în punctul cel mai înalt al hotelului — cofetăria-bar.

Într-o aripă, care întregeste forma de Z a planului și închide pe două părți curtea de serviciu, sînt amplasate bucătăria cu anexele, depozitele alimentare, spălătoria, uscătoria, călătoria.

Hol parter. Perspectiva interioară cu accesul la restaurant

		3
1	4	5
2	6	7

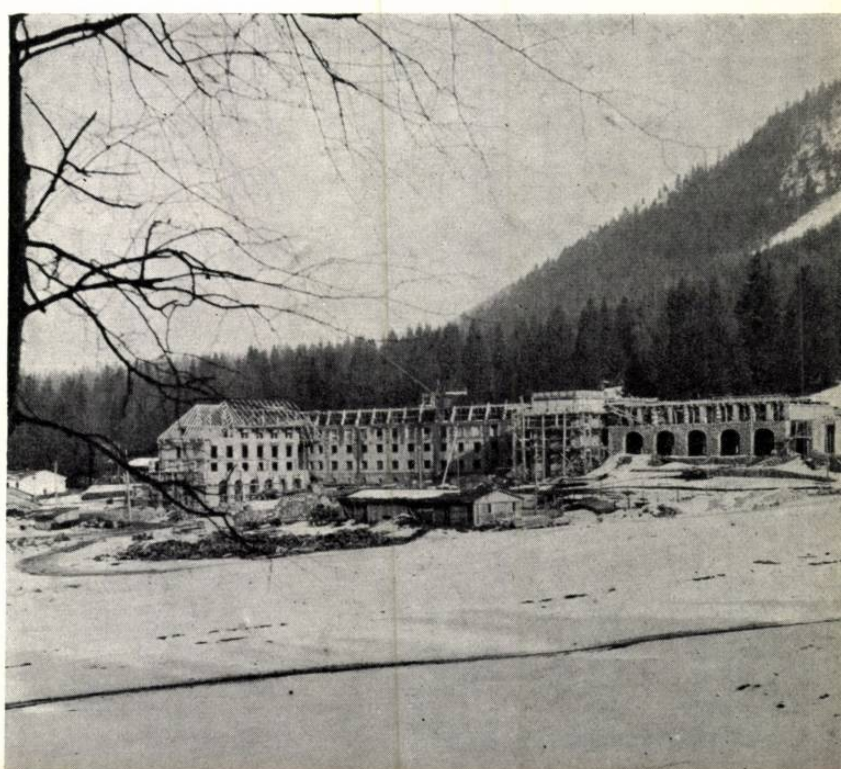
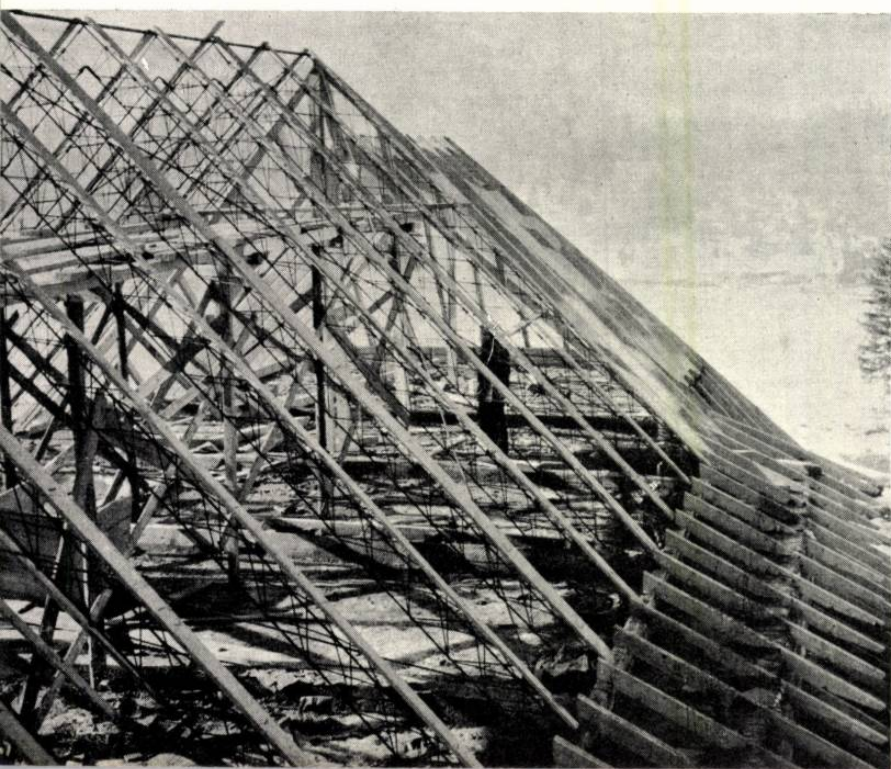
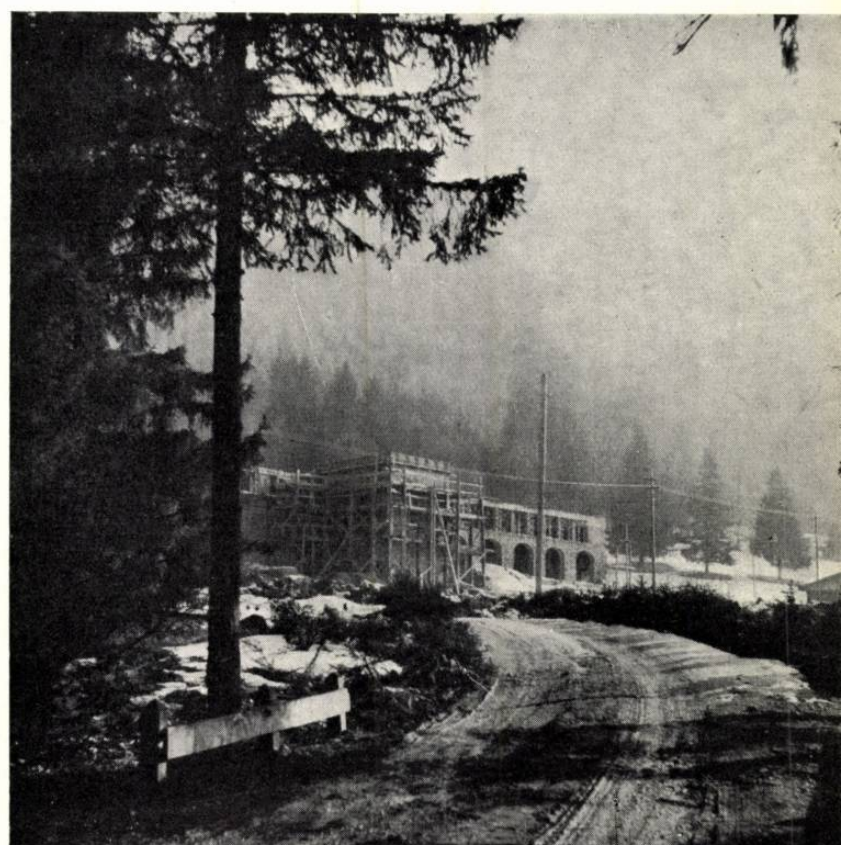
1. Plan de situație

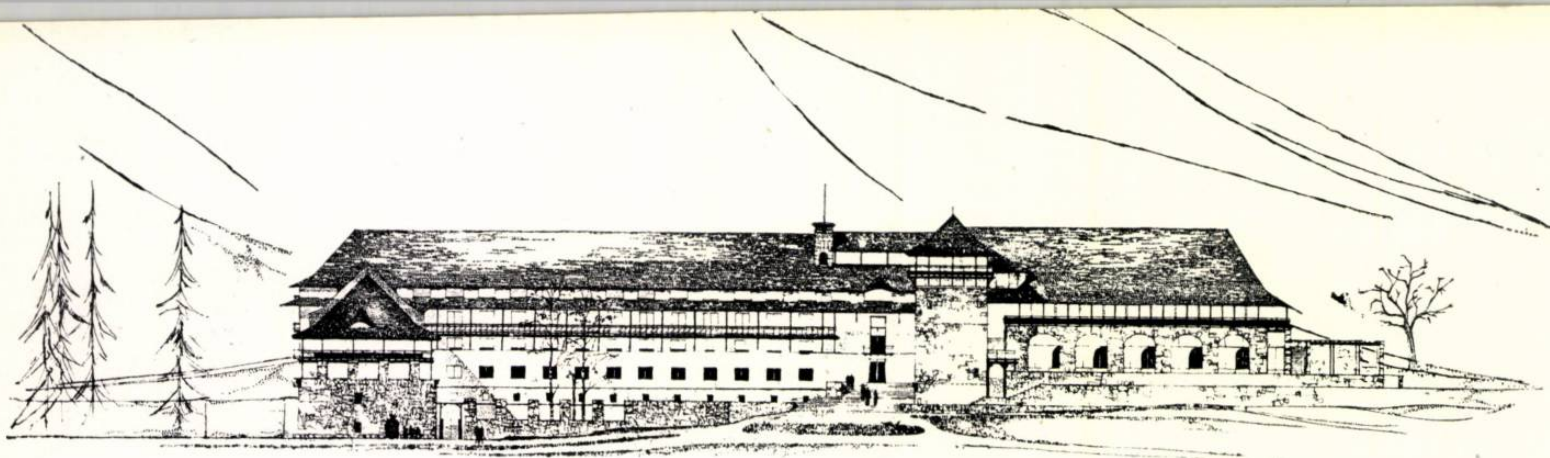
1. Hotel — 2. Garaj auto — 3. Rezervor apă și casa de pompe — 4. Amplasament rezervoare păcură — 5. Vestiar — 6. Cabana Capra Neagră — 7. Vile — 8. Partere de flori — 9. Terenuri de sport — 10. Parcaj auto — 11. Colțuri de odihnă și agrement.

2. Perspectivă aeriană

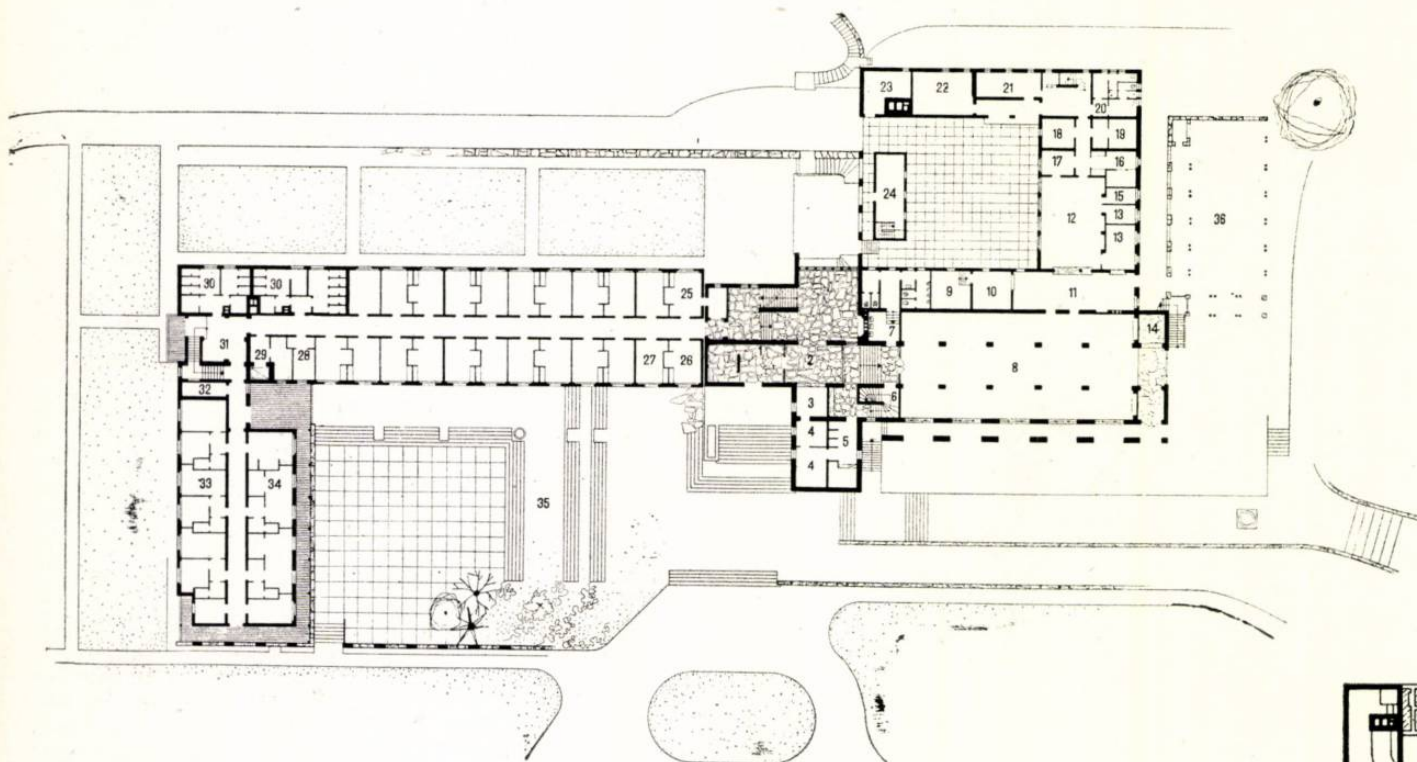
3. Perspectivă de pe balconul aripii scurte

4-5-6-7. Vederi de pe șantier

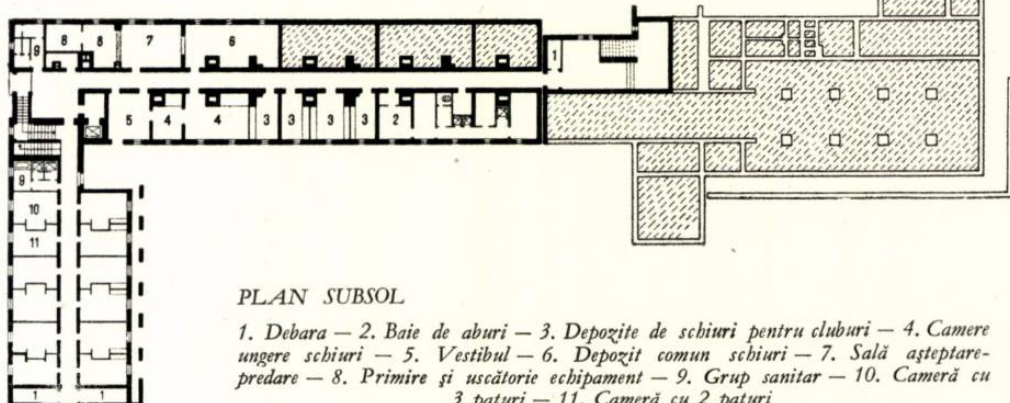

Fațada vest

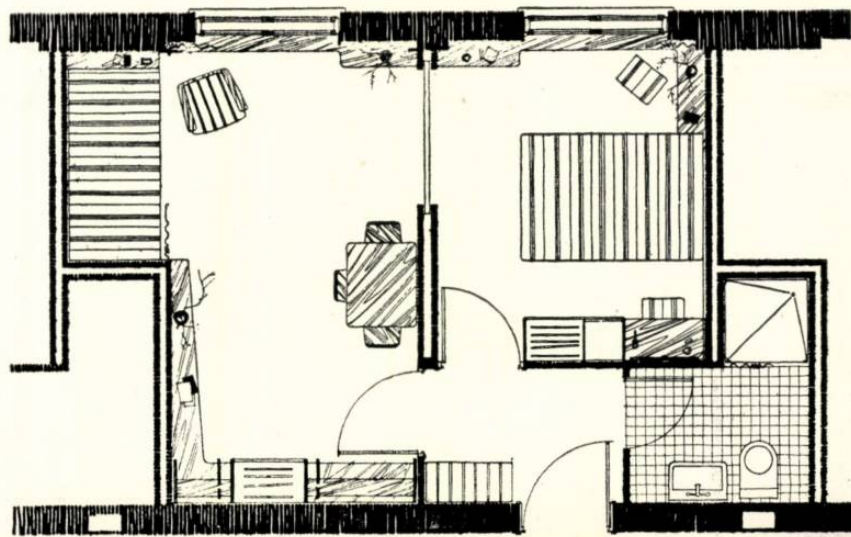
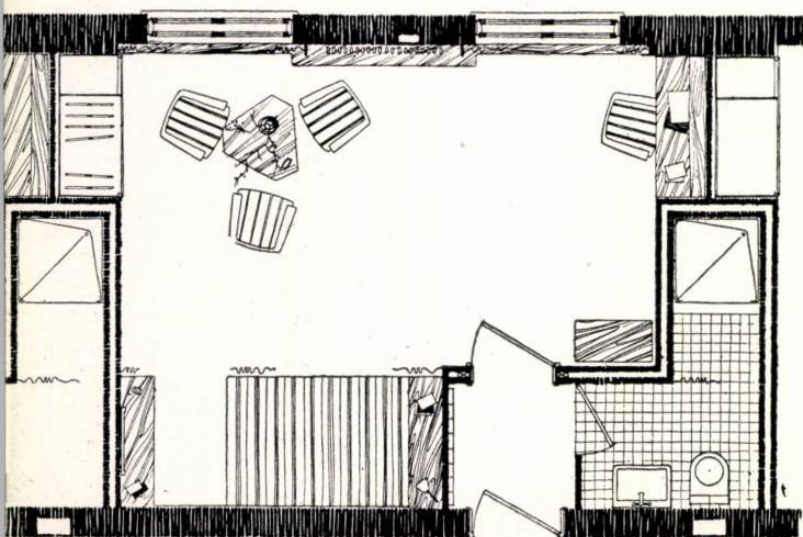
PLAN PARTER

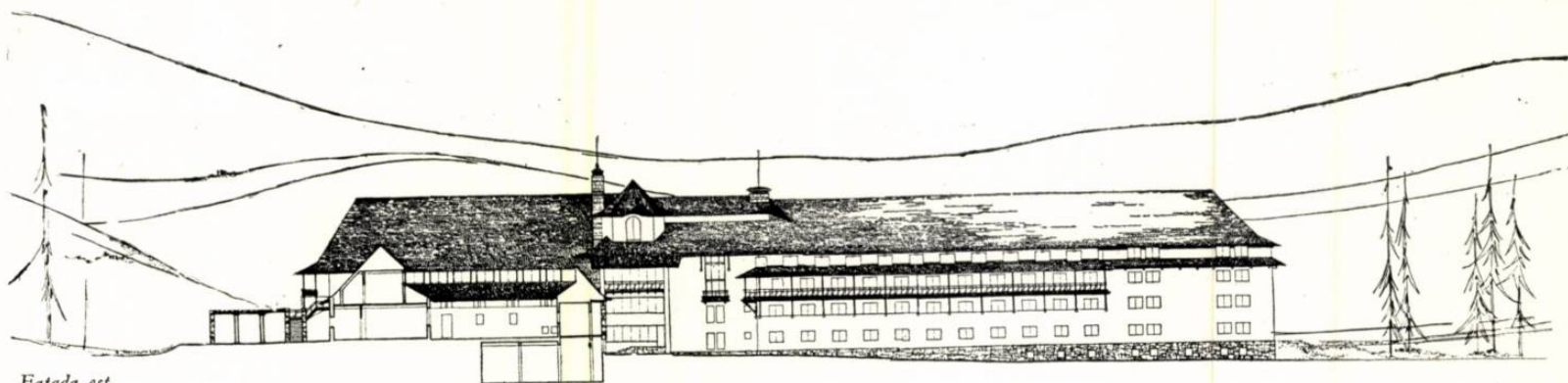
1. Vestibul — 2. Hol parter — 3. Portar — 4. Birouri administrative — 5. Centrală telefonică — 6. Scara cofetărie
7. Grup sanitar — 8. Restaurant — 9. Mașini ventilație
10. Preparare ceai, cafea cu lapte — 11. Oficiu — 12. Bucătărie — 13. Spălător vase — 14. Garderobă — 15. Bucătar șef
16. Patiserie — 17. Preparare carne — 18. Cămară de zi
19. Frigorifer — 20. Grup sanitar și vestiare de serviciu
21. Preparare legume — 22. Depozit alimente — 23. Cameră deservire crematoriu — 24. Atelier mecanic peste centrala termică — 25. Punct sanitar — 26. Cameră curentă cu 3 paturi
27. Cameră curentă cu 2 paturi — 28. Cameră de serviciu palier — 29. Ascensor și depozit lenjerie — 30. Grupuri sanitare — 31. Hol și scară aripa cazare
32. Debara
33. Apartament cu 2 camere — 34. Apartament de 1 cameră
35. Curte interioară și terase — 36. Pergolă

PLAN SUBSOL

1. Debara — 2. Baie de aburi — 3. Depozite de schiuri pentru cluburi — 4. Camere ungere schiuri — 5. Vestibul — 6. Depozit comun schiuri — 7. Sală așteptare-predare
8. Primire și uscătorie echipament — 9. Grup sanitar — 10. Cameră cu 3 paturi — 11. Cameră cu 2 paturi

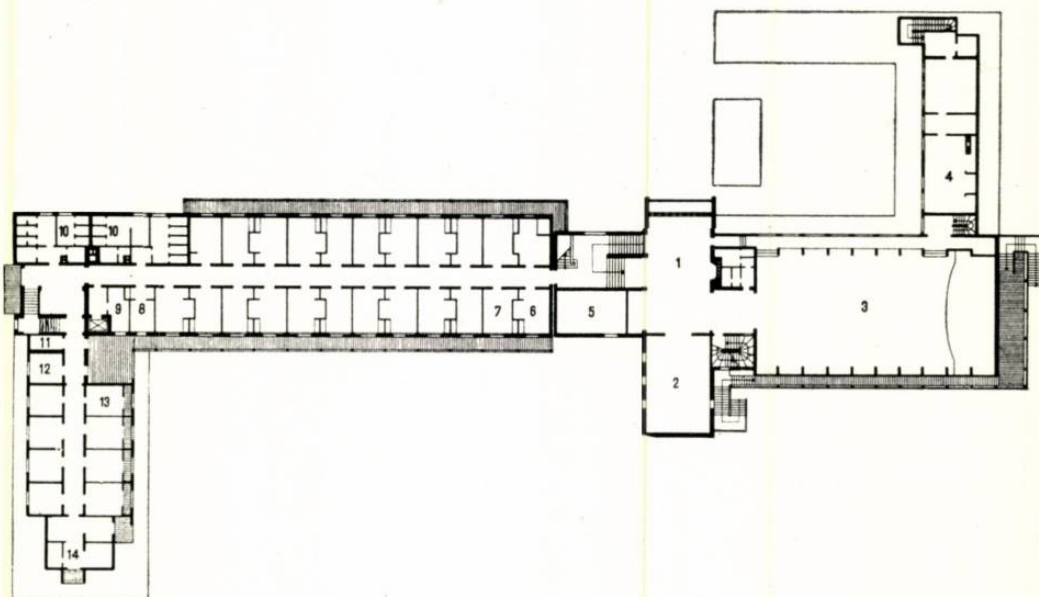

Fațada est

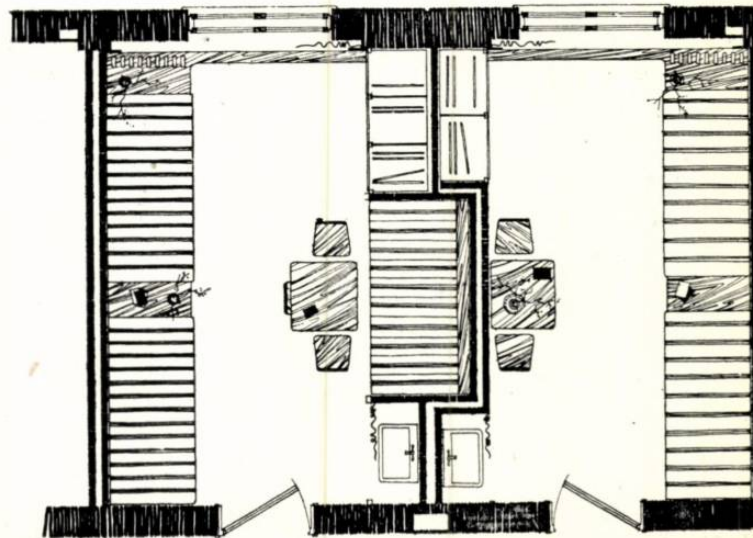
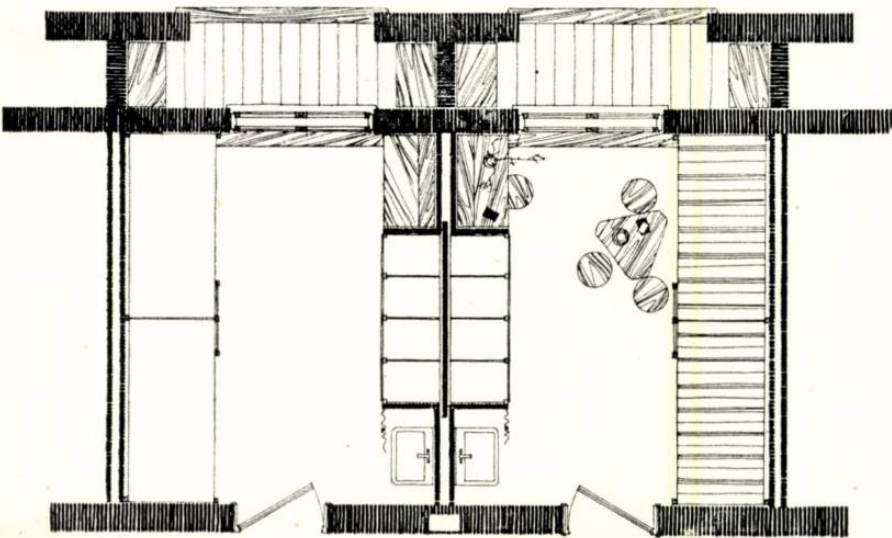
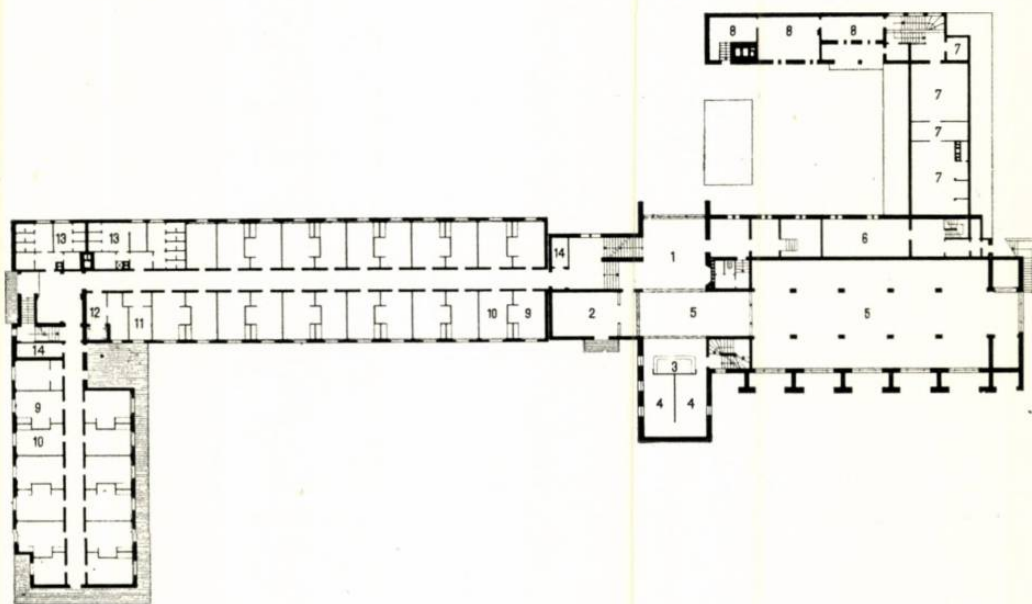
PLAN ETAJ II

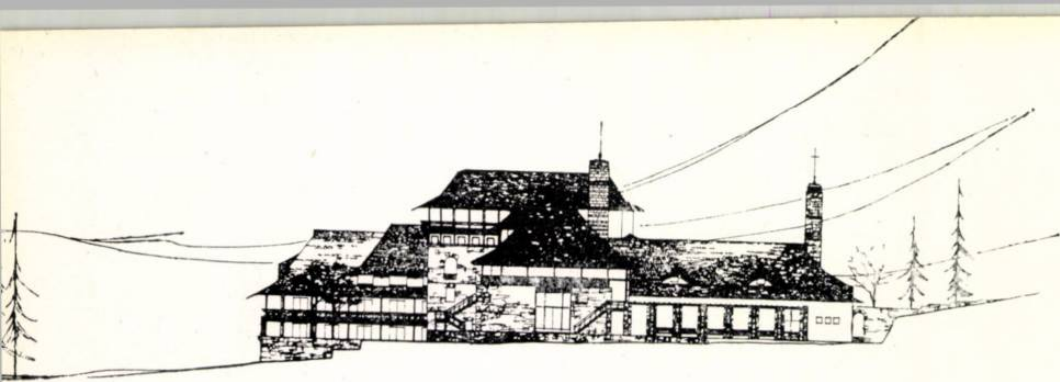
1. Hol foaiier — 2. Sală club-muzică — 3. Sală festivități
4. Gol spălătorie etc. — 5. Gol bibliotecă — 6. Cameră curentă cu 3 paturi — 7. Cameră curentă cu 2 paturi — 8. Cameră de serviciu palier — 9. Ascensor plus depozit lenjerie — 10. Grup sanitar — 11. Debara — 12. Camere cu 1 pat — 13. Camere cu 4 paturi (cîte două suprapuse) — 14. Camere cu 6 paturi

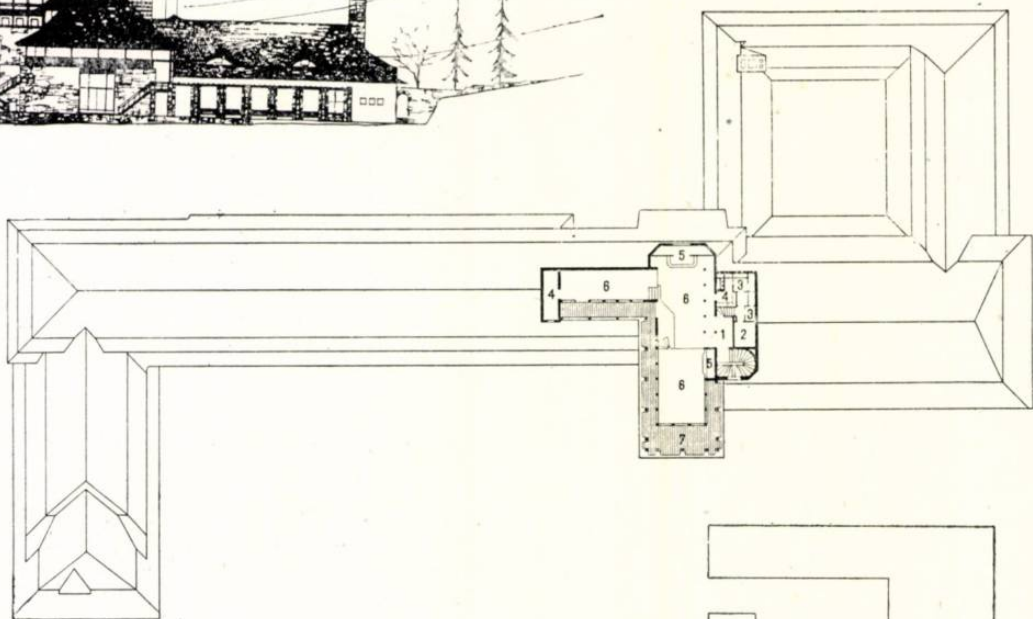
PLAN ETAJ I

1. Hol etaj I — 2. Bibliotecă
3. Mic magazin — 4. Coafor și frizer — 5. Gol hol parter și restaurant — 6. Birouri administrative — 7. Călcătorie, uscătorie, spălătorie, depozit rufe murdare — 8. Depozite alimente
9. Cameră curentă cu 3 paturi
10. Cameră curentă cu 2 paturi — 11. Cameră de serviciu palier — 12. Ascensor și depozit lenjerie — 13. Grupuri sanitare — 14. Debara

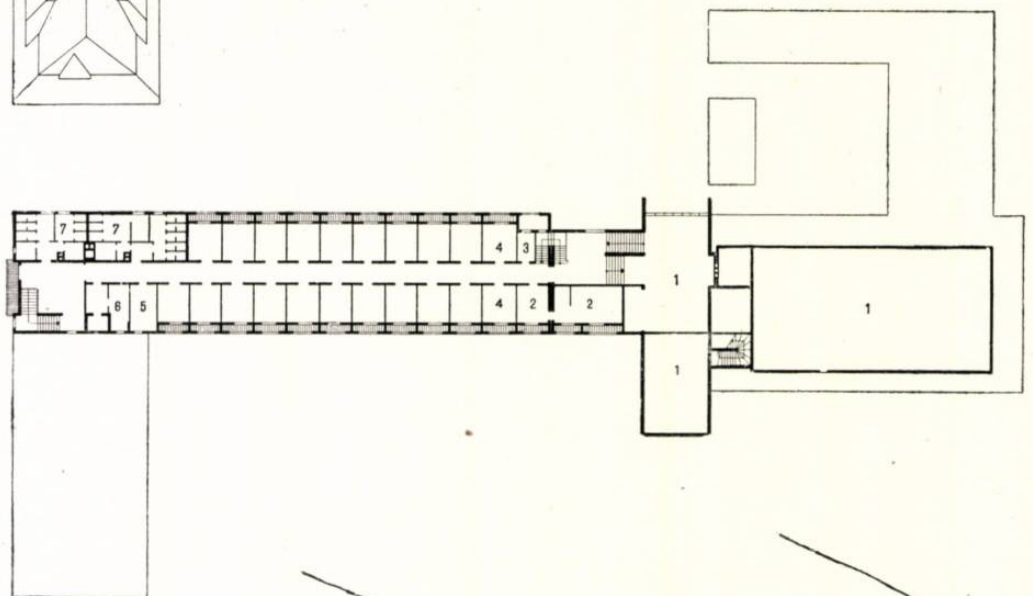

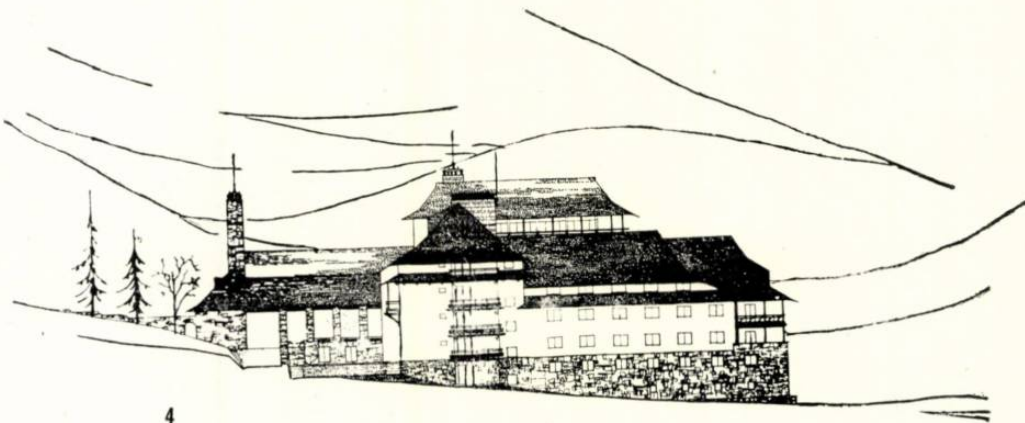
1

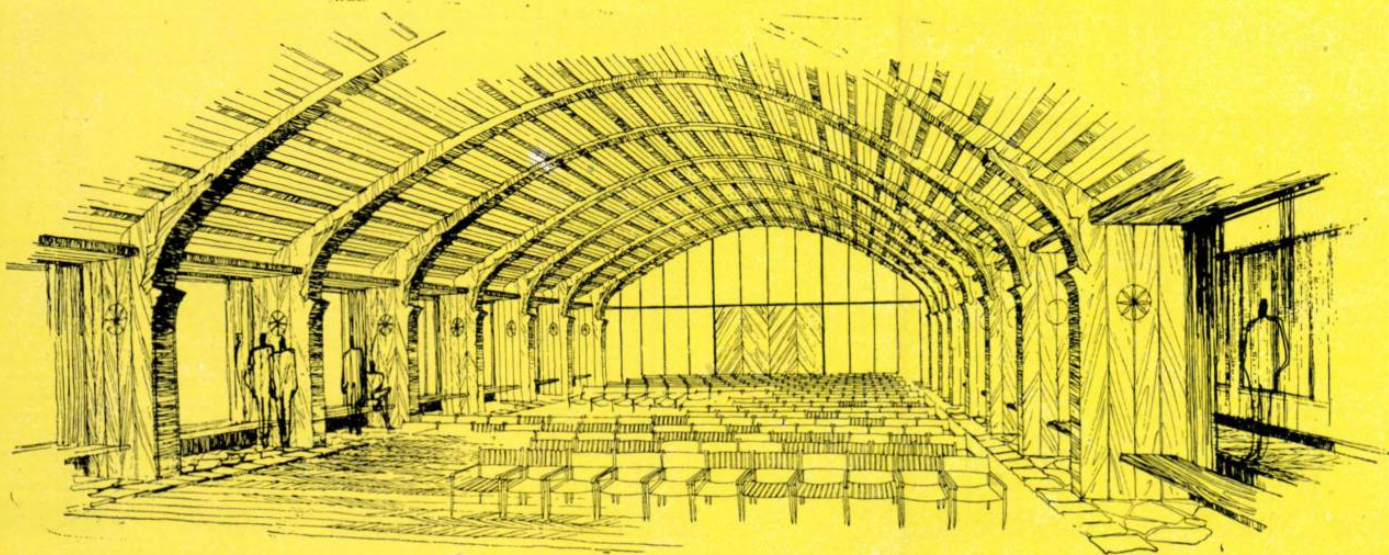
2

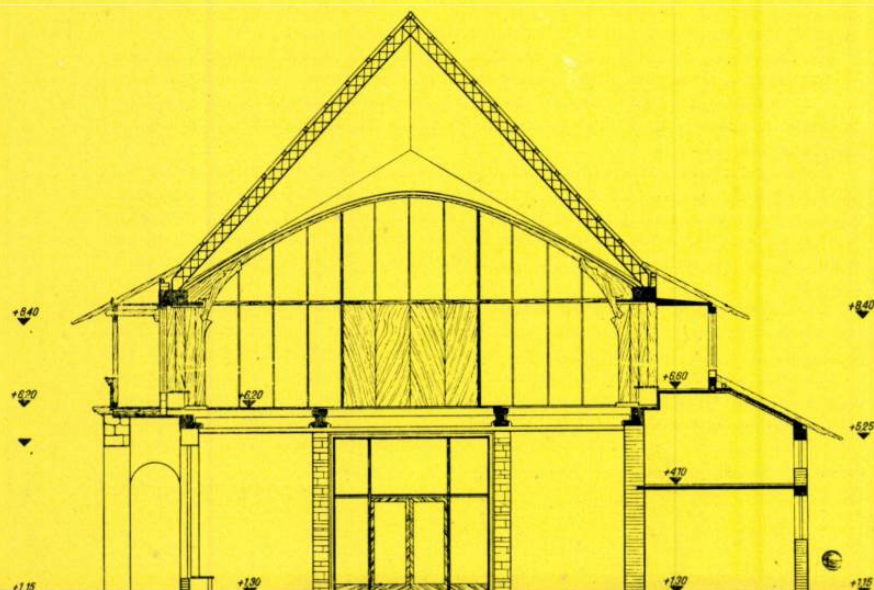
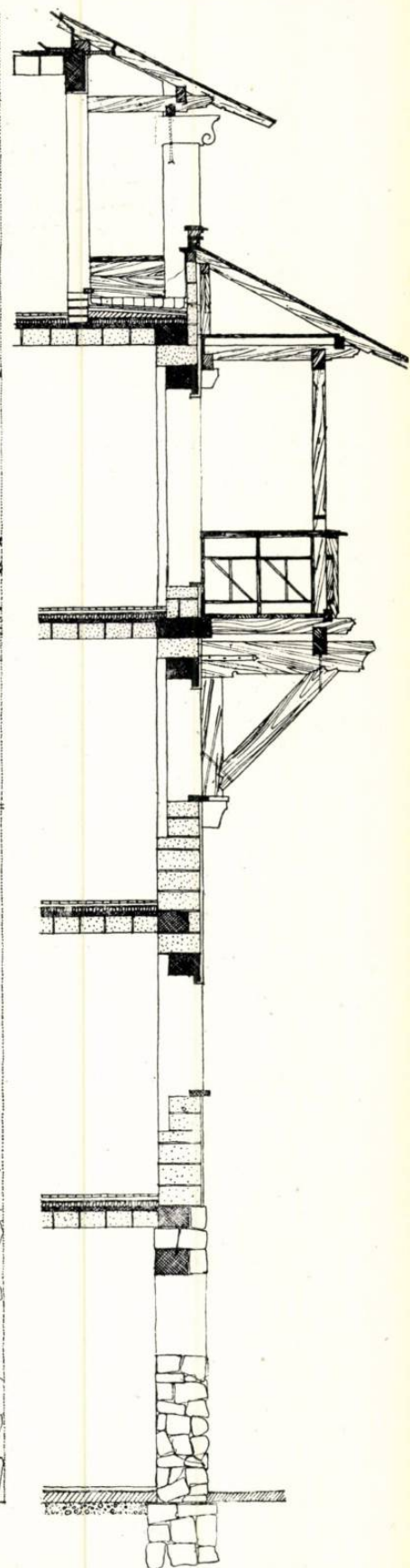
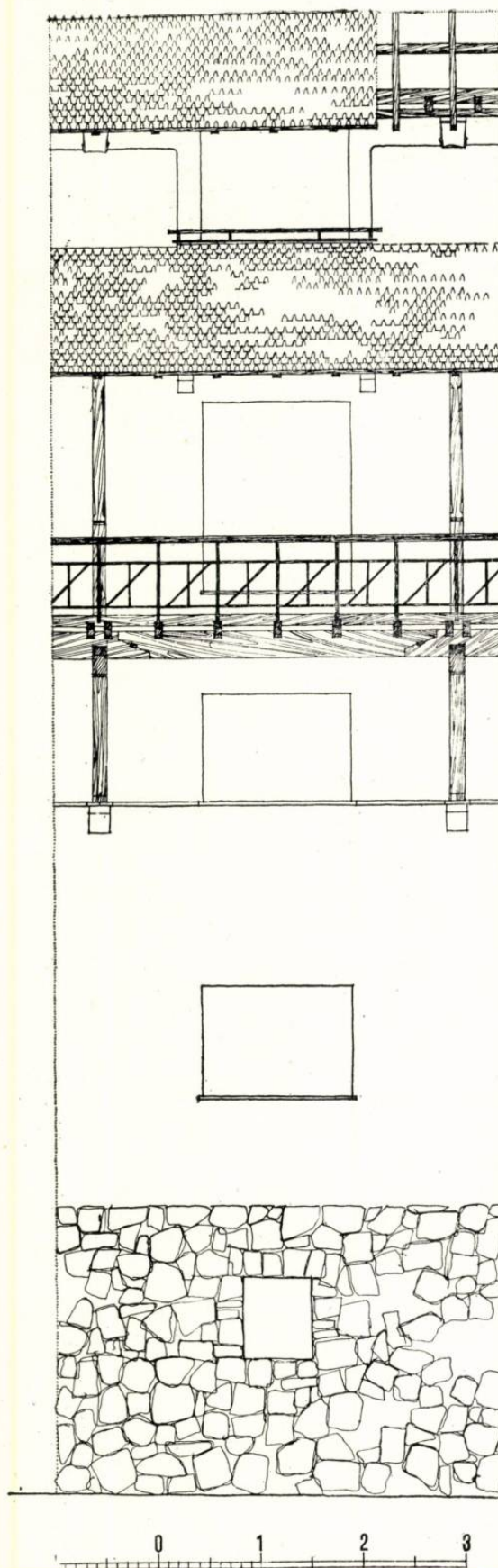
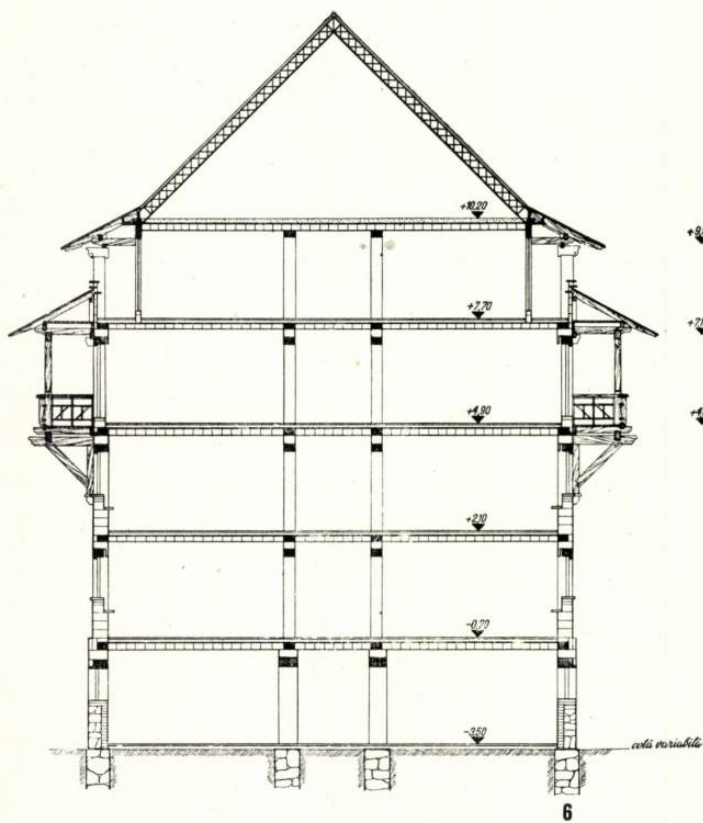
3

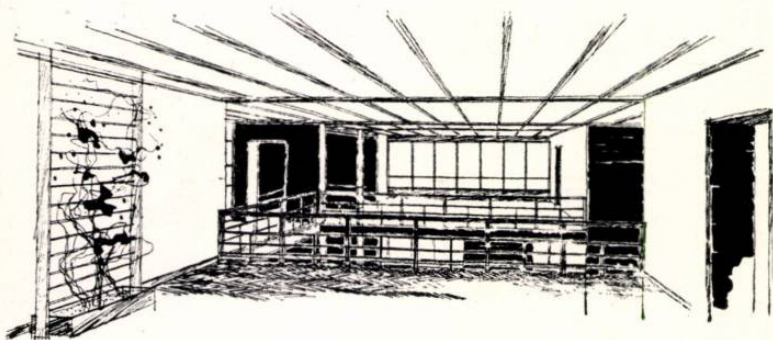
4

5

1. Fațada sud
2. PLAN ETAJ III
 1. Vestibul — 2. Cabină de proiecție ocazională — 3. Grup sanitar — 4. Oficiu
 5. Bar — 6. Săli cofetărie — 7. Terasă acoperită
3. PLAN MANSARDĂ
 1. Goluri bol etaj II, sală club, sală festivități — 2. Cameră comună cu 12 paturi
 3. Debara — 4. Cameră curentă cu 4 paturi
 5. Cameră de serviciu etaj — 6. Ascensor și depozit lenjerie — 7. Grup sanitar
4. Fațada nord
5. Perspectiva sălii de festivități
6. Secțiune
7. Secțiune prin restaurant și sala de spectacole
8. Corpul de cazare — Travee curentă

Închizînd curtea de serviciu cu atelierul mecanic — situat deasupra centralei termice, îngropate sub nivelul curții, luminată și ventilată direct pe partea de nord — s-a rezolvat aspectul neplăcut, creîndu-se un front ordonat și agreabil, care va constitui fundalul grădinii decorative ce se va amenaja în spatele aripii lungi a corpului de cazare.

Atelierul cu aripa depozitelor alimentare, cu cea a bucătăriei și cu partea de anexe a sălii restaurantului au toate învelitoarea la aceeași streșină, ceea ce dă un aer liniștit și unitar curții de serviciu.

Compoziția corpului de recepție a fost soluționată pe schema a două axe perpendiculare, materializate — atît în plan, cit și în spațiu — de volumele săliilor de festivități și restaurantului, pe de o parte, și al corpului cuprinzînd holurile, frizeria, sala de muzică și cofetăria-bar, pe de altă parte.

În interior, aceste axe sînt acuzate prin tratarea pe înălțimea a două niveluri a accesului în restaurant, întrepătruns de spațiile holurilor de la parter și etajul I.

În exterior, volumul puternic al corpului, cuprinzînd cofetăria și alte pieșe, întrerupe ritmul traveei de 3,40 m de la corpul de cazare și marchează net trecerea la corpul de recepție, unde intervine o altă scară.

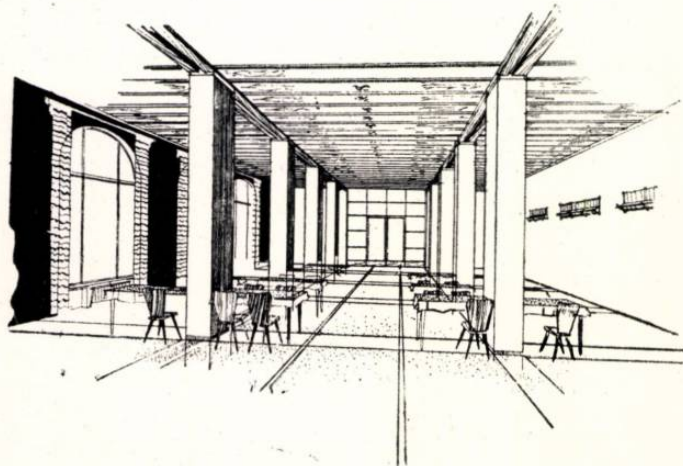
Sala restaurantului, avînd plafonul la același nivel cu partea de acces din hol, e tratată aproape clasic, fiind împărțită într-o navă principală și două secundare cu ajutorul unor șiruri de pile care susțin sala de festivități de la nivelul superior. Prin secțiunea lor dreptunghiulară, pilele accentuează sensul longitudinal al sălii către golul din capăt, gol creat din pardoseală pînă în tavan, încadrînd frumos o porțiune din peisajul Poienii. Pe latura lungă dinspre vest, golurile în arc turtit taie tot atîtea bucăți din panorama Poienii ce se desfășoară sub terasele hotelului.

Sala este înzestrată cu ventilație mecanică și are următorul finisaj: pardoseala din gresie într-un desen din trei culori, plafonul din grinzișoare de stejar, cuprinzînd între ele un desen foarte fin, realizat din ipsos patinat și amintind covoarele oltenesti, și pereții tencuiți destul de aspru cu praf de piatră.

În general, partea de recepție este tratată mai bogat, avînd plafoane cu grinzi de lemn sau casetate la holul etajului II, hol care servește ocazional și drept foaiet al sălii de festivități. Acest hol, împreună cu sala de muzică și casa scării principale, are plafonul la același nivel cu cel al culoarului mansardei, din al cărui capăt se poate privi în încăperile mai sus amintite. Sala de festivități de peste restaurant, înglobată parțial în acoperiș, poate servi și la spectacole ocazionale, cinematograf, gimnastică, tenis de masă etc. Pe latura lungă dinspre est, această sală are o galerie interioară care lasă stîlpii susținători degajați, perețele cu ferestre fiind la 1,50 m mai în afară. De cealaltă parte, peste porticul restaurantului, galeria devine exterioară, spațiul dintre stîlpi fiind folosit de ambele părți pentru amplasarea radiatoarelor și a băncilor pentru privitori.

Această dispoziție face ca lumina să pătrundă atenuată prin alveolele create de fețele stîlpilor, compunîndu-se cu arhitectura sălii. Din stîlpii laterali se desprind arcele suspendate de șarpanta de oțel-beton, păstrate în interiorul sălii ca niște nervuri fine care ritmează plafonul. Toată sala este îmbrăcată în lemn de molift lăsat aparent, patinat și ceruit.

Hotelul — în rezolvarea actuală — poate adăposti 390 de persoane, restaurantul avînd o capacitate de 250 de locuri într-o serie, iar sala de festivități de cca. 280 de locuri.

În ceea ce privește realizarea construcției, avîndu-se în vedere condițiile neobișnuit de grele ale transportului de materiale, s-a ales ca sistem constructiv: ziduri portante longitudinale, executate din blocuri mici cu goluri, pe fundațiile existente, și planșee cu nervuri dese și corpuri de umplutură din beton.

Atît blocurile mici cu goluri, cit și corpurile de umplutură ale planșelor — servind de cofraj pentru nervurile și suprabetonarea de 3 cm grosime care se toarnă — au fost executate cu agregat de tuf vulcanic, ajungîndu-se la o greutate specifică de 1 500 kg/m³. Blocurile de zidărie executate din tuf vulcanic dau deplină satisfacție din punct de vedere al izolării termice și al ușurinței, față de cărămidă.

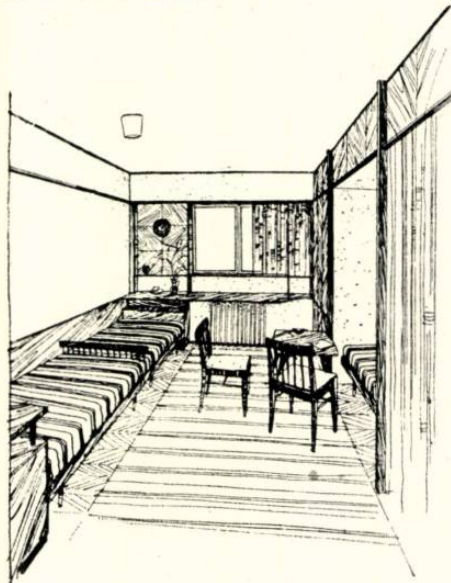
Acest considerent al ușurinței materialelor de construcție a fost determinant în alegerea soluției constructive, pentru a nu se depăși limita rezistenței admisibile a terenului sub fundațiile existente, adică 2,5 kg/cm². Din aceleași motive s-a prevăzut și s-a executat zidăria de la mansardă din cărămidă ușoară de diatomit — care atinge greutatea maximă de 1100 kg/m³ — iar șarpantele au fost executate din oțel-beton sudat, cantitatea de oțel consumat fiind foarte apropiată de cea care ar intra în compunerea unor ferme prefabricate de beton armat, înfînit mai grele, mai greu de manevrat, de transportat și față de care se economisește ciment și agregat.

Învelitoarea este alcătuită din șită bătută pe grătare de șipci prinse de cîpriorii metalici.

Întrucît este necesar ca streșinile, neînfundate, să fie din lemn, au fost prevăzuți, de la frîngerea pantei acoperișului, cîpriori de lemn ce se prind pe cosorobe fixe de ultimul planșeu.

Balcoanele de lemn de la etajul II și de la aripa scurtă a corpului de cazare sînt prinse de zidărie prin intermediul ecliselor metalice și al consolelor de beton, lemnul nefiînd încastat în zidărie, pentru a nu putrezi.

Pereții despărțitori, care trebuie să fie ușori și buni izolatori fonici, se realizează din două membrane de stabilit de 5 cm, care nu se ating una de alta și nici de planșee, fiind izolate pe contur cu un strat de pîslă și avînd un spațiu de 8 cm aer între ele. La măsurătorile fonice efectuate de I.C.S.C. pe un perete de probă, rezultatele au fost pe deplin satisfăcătoare. Pardoselile flotante reazemă pe plută, iar planșeele de rezistență are greutatea minimă de 300 kg/m², greutate necesară pentru a nu transmite zgomotele din aer. Pentru a nu neglija nici un aspect al izolării fonice, au fost luate măsuri speciale de izolare a conductelor de instalații și a ușilor dintre camere și culoare.

La capitoul instalații s-au ales soluțiile cele mai potrivite regimului de funcționare a hotelului. Astfel, încălzirea se va face prin radiatoare cu apă caldă pentru corpul de cazare și cu aburi pentru corpul de recepție.

Centrala termică e prevăzută cu cazane de aburi și aparate de contracurent, precum și cu un crematoriu de gunoi.

S-a realizat și o dotare sanitară minimă a încăperilor cu cite un lavoar și, la fiecare palier, cite un grup sanitar, separat pentru bărbați și femei.

Instalația electrică, în afară de iluminat, cuprinde instalațiile de semnalizare pentru personalul de serviciu, centrala și rețeaua telefonică, radioficarea, instalații de forță și ascensor.

În ceea ce privește echiparea hotelului, s-a prevăzut executarea unui mobilier special, adecvat scopului și corespunzător dimensiunilor din proiectul de arhitectură.

În tratarea plastică a fațadelor s-a mers pe o linie tradițională, atît prin materialele folosite (piatră, tencuială văruiată, lemn și șită), cit și prin expresia formelor componente, dîndu-se astfel acestei construcții reprezentative un aer inspirat din arhitectura casei țărănești, cu proporția, verva și sensibilitatea-i cunoscută.

În fațada principală domină un volum puternic — punctînd trecerea dintre cele două ritmuri ale aripiilor cu funcțiuni diferite — lucrat din zidărie masivă de piatră înecată în tencuială și încoronat de balustradele și jardinierele de la terasa cofetăriei, peste care coboară poala acoperișului de șită.

Acest contrast — dintre greutatea și masivitatea zidăriei de bolovani și construcția ușoară de lemn de deasupra — este accentuat de căldura pe care o dă detaliul autohton în tratarea lemnului la casele tradiționale.

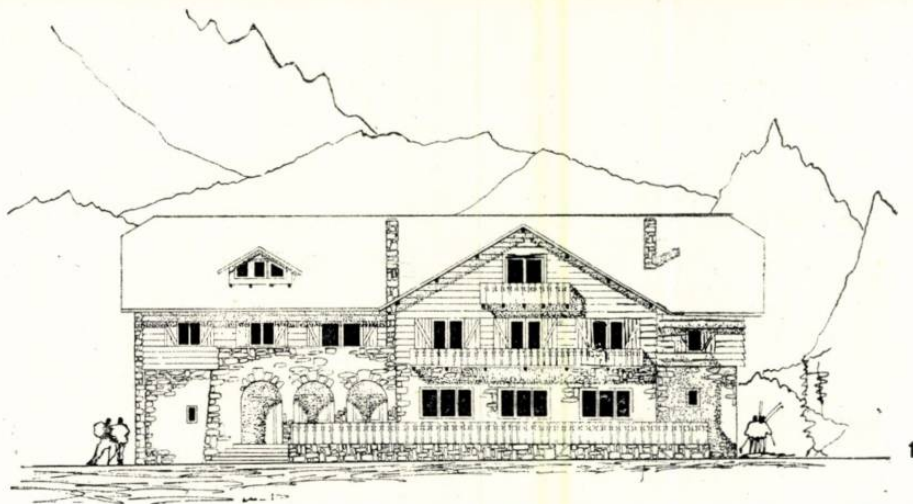
De asemenea, timpanul aripii scurte a corpului de cazare, care echilibrează — prin lățimea și suprafața lui, lucrată tot în piatră — înălțimea și avîntul volumului dominant, este inspirat de la casele de prin Hunedoara sau Țara Hațegului, cu pilele lor masive de zidărie peste care se aștern pîlmarul și stîlpii de lemn ai nivelului superior.

Între aceste două elemente majore fuge ritmul susținut al stîlpilor balconului de la etajul II, oprindu-se în panoul de zidărie văruiată (din care se desprinde intrarea principală precedată de trepte), mărginit deasupra de apa calmă a solzilor șiței care unește tot acoperișul într-o singură suprafață, cu muchiile și doliile îndulcite, cu streșina sprijinită pe panourile albe ale zidăriei balcoanelor de la mansardă.

De cealaltă parte a intrării intervine porticul larg ritmat la scara săliilor din corpul de recepție, portic executat tot din piatră înecată în tencuială, peste care se așază balustrada de lemn a galeriei exterioare de la sala de festivități.

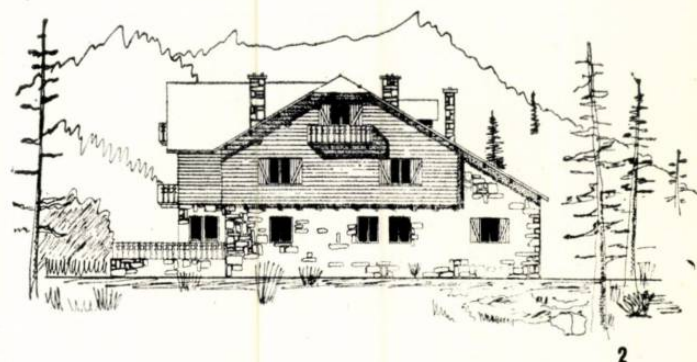
Acestea sînt elementele din care se alcătuiesc fațadele; cu toată varietatea volumelor, ele își mențin unitatea, lăsînd materialelor toată forța lor de exprimare, prin simplitatea și sobrietatea cu care sînt puse în operă; aceasta determină și pitorescul cerut de ambianța peisajului, nealterînd, în același timp, nimic din aspectul serios și masiv al construcției.

Arh. DINU HARITON

CABANA NEGOIU

Arh. TOBIAS MAIOROVICI, arh. STELIAN SIMIONESCU

În urma dezvoltării considerabile a turismului în țara noastră, construcția cabanelor noi a devenit o problemă dintre cele mai importante.

În munții Făgăraș, masivul muntos cel mai important din țară, cabanele existente au devenit insuficiente ca număr și capacitate. Acest fapt îngreunează activitatea turistică, fie din cauza distanțelor mari dintre cabane, fie din cauza capacității reduse a cabanelor importante, care nu pot adăposti, în anumite epoci, colective turistice mai mari.

În această situație se găsește cabana Negoiu, una dintre cele mai importante ca poziție, atât prin apropierea de virful Negoiu, cât și ca oprire în drumul de creastă între cabana Suru și cabana Bilea-lac.

De aceea s-a pus problema construirii unei cabane noi în locul celei existente, care nu mai corespunde în ceea ce privește capacitatea și confortul.

Proiectul pentru o cabană nouă la Negoiu are ca scop realizarea unei cabane solide, cu o capacitate mai mare și cu condiții de confort pentru cazare.

Proiectul a ținut seama de specificul lucrărilor efectuate la munte, în ceea ce privește materialele, evitându-se pe cât posibil materialele greu de transportat și întrebându-se cât mai mult materiale locale. Astfel, piatra și lemnul vor fi materialele de bază, găsindu-se la fața locului sau în apropiere.

Parterul și pivnița se vor construi din piatră, iar etajul și mansarda, din lemn. Pereții despărțitori de la parter vor fi parțial din lemn; pereții exteriori de piatră se vor căptuși cu material izolant termic; planșeele vor fi din lemn și se vor construi în condiții speciale de rezistență, cu grinzi dese, bine ancorate, rezemate pe pereții portanți.

În ceea ce privește construcția și distribuția încăperilor, proiectul a ținut seama de programul cerut și de specificul construcțiilor de cabane; s-a urmărit întocmirea unui plan cu o distribuție clară și ușor de realizat.

Aspectul exterior este cel obișnuit cabanelor, ținându-se seama de proporții, volume și echilibrarea estetică a materialelor: lemn și piatră. Terasa, balcoanele, obloanele colorate, arcadele din piatră vor agrementa fațadele.

Avându-se în vedere orientarea terenului, sala de mese și terasa au fost plasate spre sud. Sala de mese va avea o capacitate de cca. 80 de persoane. În timpul verii se va putea folosi pentru masă holul și terasa.

Bucătăria, orientată spre est, va avea un oficiu spațios, o intrare de serviciu, cămară de zi, o cameră pentru personal etc.

Intrarea în cabană este marcată de trei arcade de piatră care acoperă și o parte din terasă. Accesul se face printr-un vestibul, cu scară spre etaj; tot din vestibul se intră în hol și de aici în sala de mese.

Un coridor dă acces la anexe: cameră pentru cabanier, birou, cameră pentru personal și grup sanitar; grupul sanitar — prevăzut a se realiza numai la parter — se compune din spălătoare și w.c.-uri pentru bărbați și femei. Apa va fi adusă cu conducta existentă, nivelul izvorului nepermițând aducerea apei decât la nivelul parterului.

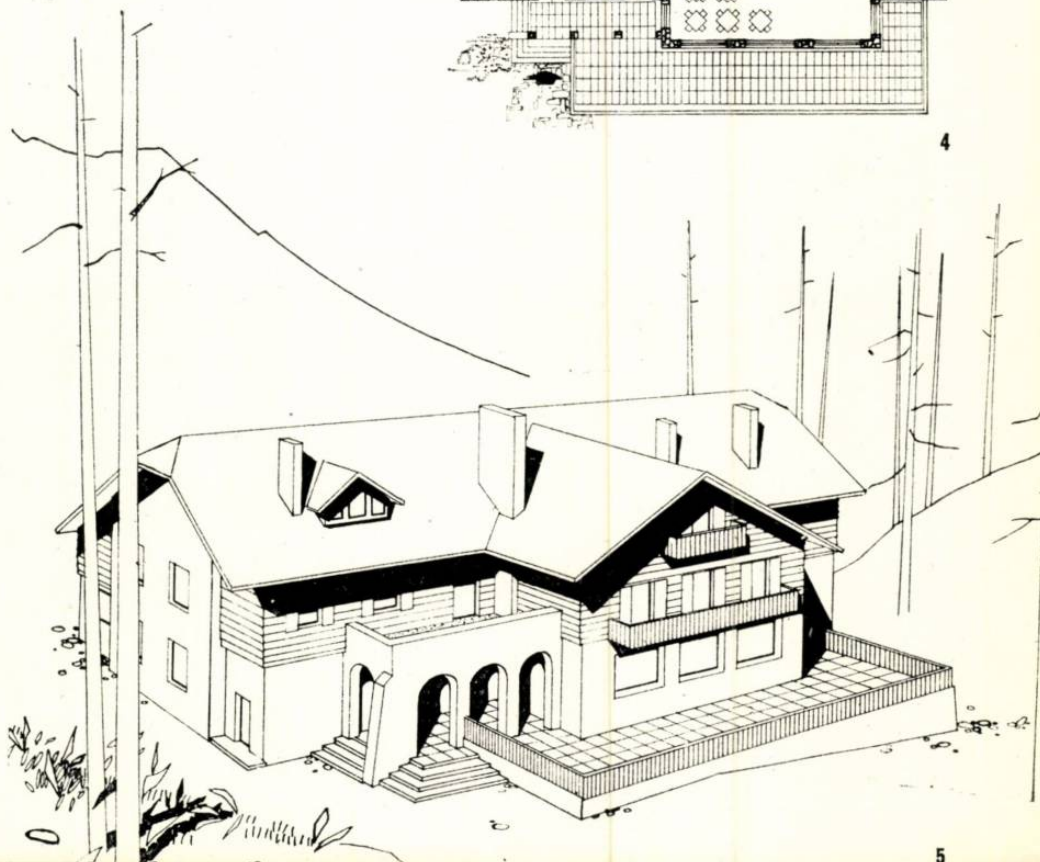
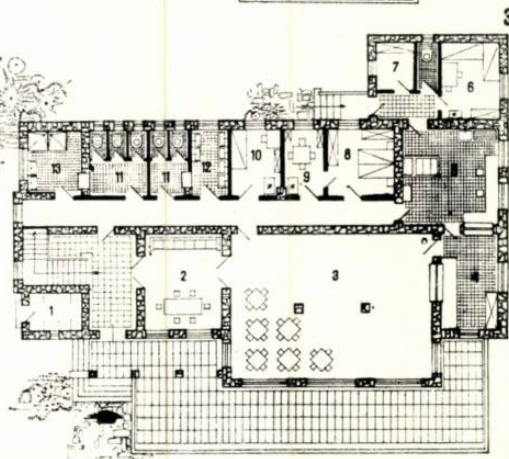
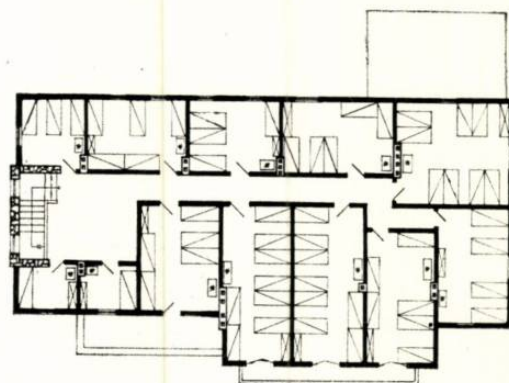
Etajul este utilizat exclusiv pentru cazare, folosindu-se paturi de metal suprapuse, realizându-se astfel o capacitate de 130 de locuri.

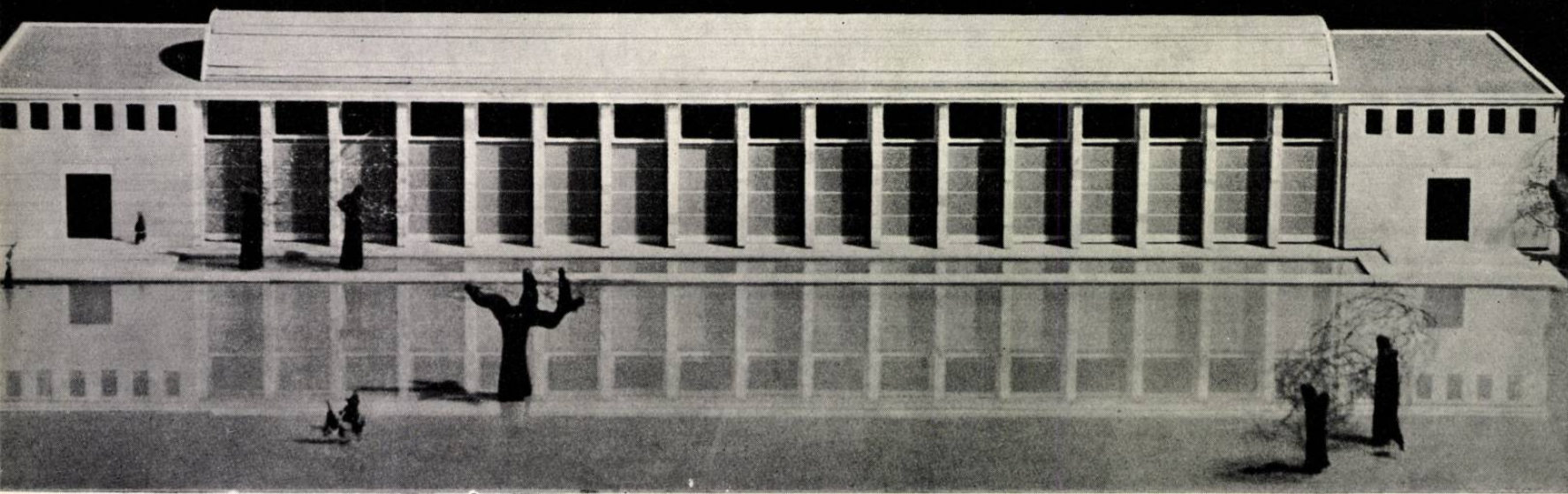
La mansardă s-a prevăzut un spațiu de rezervă pentru cazare (aproximativ 50 de locuri pe priciuri).

Instalațiile sînt: apă curentă la spălătoare și w.c.-uri, lumină electrică (cu grup electrogen plasat în anexa existentă); canalizarea, prin tuburi de beton îngropate, va conduce apele uzate la o distanță de cca. 60—70 m în valea din spatele cabanei, unde se va afla un decantor cu filtru.

Cabana este în construcție.

1. Fațada principală
2. Fațada laterală
3. Plan etaj
4. Plan parter
1. Depozit de schiuri
2. Hol — 3. Sala de mese — 4. Oficiu — 5. Bucătărie
6. Cameră pentru personal — 7. Cămară
8. Cameră pentru cabanier — 9. Birou
10. Cameră pentru personal — 11. W. C.-uri — 12. Spălătoare — 13. Dușuri
5. Perspectivă

1

SALA DE ANTRENAMENTE SPORTIVE I.T.B.

Colectiv de proiectare: arh. VLAD ILIESCU, ing. GARABET AZNAVORIAN;
organizarea șantierului, ing. MIHAI NĂVODARU — Institutul Proiect-București

ORGANIZAREA FUNCȚIONALĂ. AMPLASAMENT — Sala de sport I.T.B. se construiește pe un teren de pe șoseaua Ștefan cel Mare (București), în vecinătatea atelierelor centrale I.T.B.

Această sală va fi folosită pentru antrenamente sportive de salariații I.T.B. și de fruntașii sportivi ai asociației « Progresul ».

DISPOZIȚIA GENERALĂ A PLANULUI — Între corpurile A și B, cu vestiare și servicii, se află hala (10) care servește pentru antrenamentele următoarelor discipline sportive: tenis, baschet, volei, gimnastică individuală și de ansamblu, box, haltere, lupte, scrimă, atletism, condiție fizică și G.M.A. Ea are 63,40 m lungime, 17,00 m lățime și 10,50 m înălțime la cheie. Prin montarea unei împărțiri a terenurilor, și pentru satisfacerea unor cerințe economice de întreținere, vestiarele sportivilor au fost amplasate la ambele capete ale construcției A și B, existând astfel două intrări principale simetrice.

Vestiarele și anexele lor au fost dimensionate pentru a funcționa izolat, în așa fel încât o unitate să poată primi câte o echipă întreagă, despărțirea pe sexe fiind în acest sistem implicit rezolvată. Circulația sportivilor de la exterior până la intrarea lor în hală este dirijată, rezolvarea de plan cuprinzând această caracteristică. Poziția scărilor în plan și amplasarea vestiarelor dau sportivilor posibilitatea de a circula pe drumuri diferite în momentul schimbării încălțămintei de stradă cu cea de antrenament, fără crearea de coridoare și spații moarte, menținându-se tot timpul o circulație firească.

REALIZAREA TEHNICĂ. Sistemul de construcție: pentru corpurile de vestiare — zidărie purtătoare și planșee din grinzi prefabricate de beton armat (T.C.B.) cu corpuri de umplutură; hala — din zidărie și pile de cărămidă cu șimburi de beton armat, cu acoperiș de rame și chesoane prefabricate de beton armat.

Încălzirea. Centrala termică este amplasată în subsolul unei construcții vecine. Pentru hală sînt prevăzute 30 de radiatoare cu aburi care ridică temperatura interioară în timpul iernii pînă la + 6°. Restul încălzirii, pînă la + 18°, este asigurat prin aeroterme instalate la capete, în afara hălei propriu-zise. Încălzirea vestiarelor se face cu radiatoare și serpentine cu aburi.

Ventilația. Se introduce aer cald în hală pe la capetele ei, evacuarea aerului ce rezultă din suprapresiune făcându-se prin deschideri naturale sau absorbție mecanică. Pentru ca aerul cald din sală să nu pătrundă în vestiare,

se realizează o suprapresiune de aer cald în vestiare, astfel încît surplusul de aer cald să se scurgă afară, trecind prin camera de dușuri. Pe lângă ventilația naturală prin ferestre, s-a prevăzut și o ventilație mecanică pentru w.c.-uri, dușuri, depozite și boxele din vestiarele etajului. La dușuri, vaporii de apă se sparg prin aerul cald ce se introduce aci, cu presiune, în partea de jos a încăperilor.

Luminarea artificială a hălei este asigurată de o lumină uniformă obținută de la reflectoarele ce luminează tavanul; pentru fiecare disciplină sportivă în parte se pot concentra uniform, fără să orbească, reflectoarele mobile amplasate lateral.

DETALII PARTICULARE. În partea de jos a ferestrelor hălei, pereții din zidărie de cărămidă sînt dubli, fiind legați între ei de plăcuțe prefabricate de beton, spațiul de aer de 22 cm asigurînd o bună izolare termică. Ferestrele metalice ghilotină sînt manevrate de la sol, două câte două, printr-un mecanism cu manivelă.

Dacă experiențele ce sînt în curs vor da rezultate bune, pereții verticali interiori ai sălii vor fi tapetați cu vinilin mat, colorat, fabricat la noi în țară.

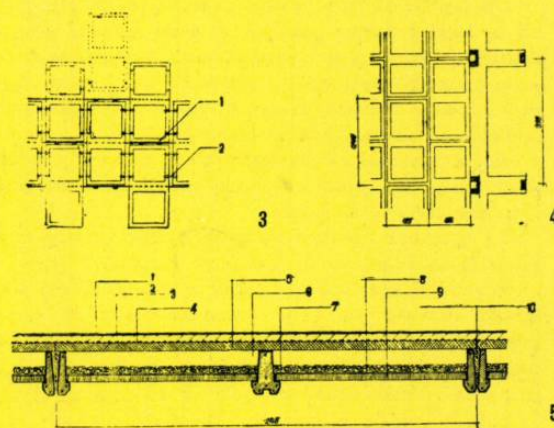
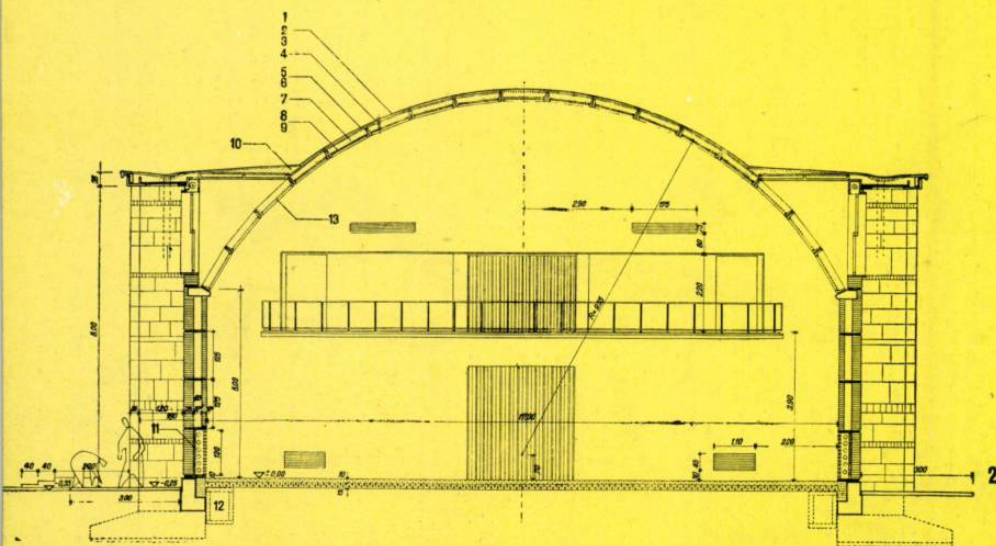
La o înălțime de 5,00 m de la sol, pe o grindă centură, reazemă bolta acoperișului, construită din rame de beton armat de 25 cm înălțime, cu dimensiuni 1,22 × 2,44 (2 × 1,22), țesute pe un cintru mobil, instalat pe o schelă metalică, prevăzută cu o platformă și o macara Pioneer. În acest fel, materialul lemnos pentru șafodaj este complet înlăturat. În interiorul ramei, spre hală, se montează apoi plăci de caorit sau de ipsos tratate ca absorbant fonic, formînd niște casete cu adîncimea de 5 cm. După aceea se așază bariera de vaporii, plăcile de stufit, un strat de carton, șapa de beton slab armat de 4 cm, în care sînt prinse pentru rigidizare, fiare din ramele de beton armat, două rînduri de pînă impregnată, un strat de carton asfaltat și pietriș colorat la exterior. Între învelișul interior al plafonului și cel exterior se realizează un spațiu cu aer izolator termic.

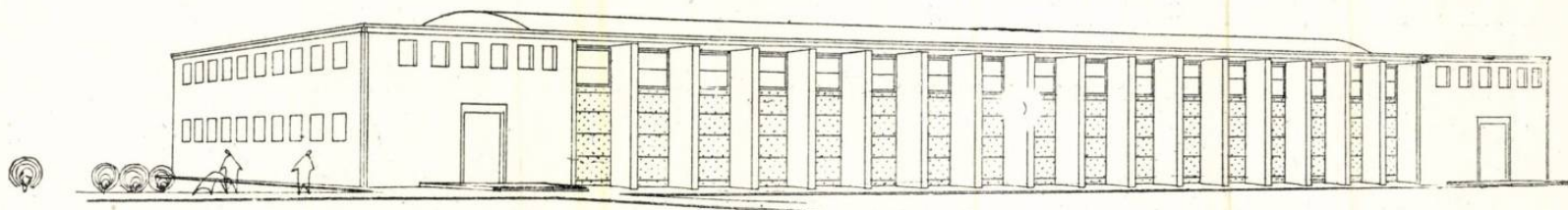
Plafonul și cornișa din imediata apropiere a ferestrelor, la interior și exterior, sînt realizate din chesoane și piese prefabricate de beton armat.

CONSIDERAȚII ESTETICE. S-a urmărit realizarea unui volum simplu, ușor de construit, care să cuprindă într-o formă cit mai economică și clară, spațiile cerute.

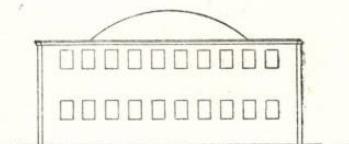
Printr-o exprimare sinceră a interiorului la exterior, s-au lăsat aparente la exterior pilele de susținere a bolții, ritmul lor oprindu-se la capete în două plinuri în care apar intrările principale (la parter) și ferestrele anexelor vestiarelor (la etaj). Aceeași idee a stat și la baza alegerii materialului ce îmbracă fațadele: pe plinuri, pile, cornișă și fațadele mici laterale s-a prevăzut imitarea de piatră naturală, iar sub ferestrele hălei, pe porțiunile dintre pile, tencuială din praf de piatră colorată, lăsîndu-se aparente rosturile plăcuțelor prefabricate ce leagă zidăria hălei. Cornișa fiind continuă jur împrejurul construcției, acoperișul hălei rămîne liber spre exterior, pe toată lungimea hălei propriu-zise.

Arh. Vlad Iliescu

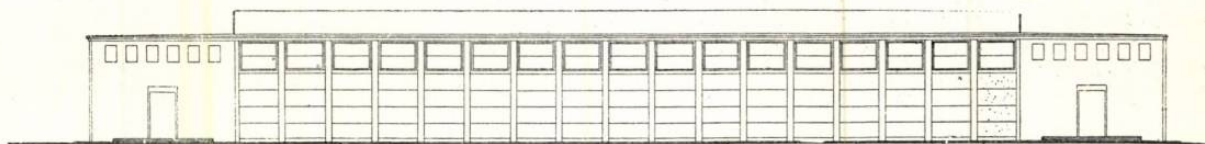

6

7

8

1. Machetă

2. Secțiune transversală

1. Două straturi pinză T.C.A.
2. Un strat carton C.T.B. — 3. Mozaic colorat — 4. Beton slab armat (4 cm) — 5. Stufit (5 cm) — 6. Un strat carton — 7. Vată de zgură (5 cm) — 8. Placă ipsos sau caorit (3,5 cm) — 9. Bitum tăiat
10. Beton de zgură pantă — 11. Stufit (2,5 cm) — 12. Canal semi-vizibil — 13. Plasă de sîrmă

3. Plan de asamblarea ramelor prefabricate din beton armat

1. Mustăți lăsate din nervura centrală a ramei și înglobate în betonul din pane — 2. Bulon de montaj

4. Plan acoperiș

5. Secțiune longitudinală printr-un element de acoperire a halei

1. Două straturi pinză T.C.A.
2. Un strat carton C.T.B. și mozaic colorat — 3. Șapă de beton slab armat — 4. Carton asfaltat lipit cu bitum — 5. Stufit (5 cm)
6. Strat de aer — 7. Vată de zgură
8. Barieră de vapori din bitum tăiat
9. Placă de ipsos sau caorit (3,5 cm)
10. Mustăți lăsate din nervura centrală a ramei și înglobate în betonul din pane.

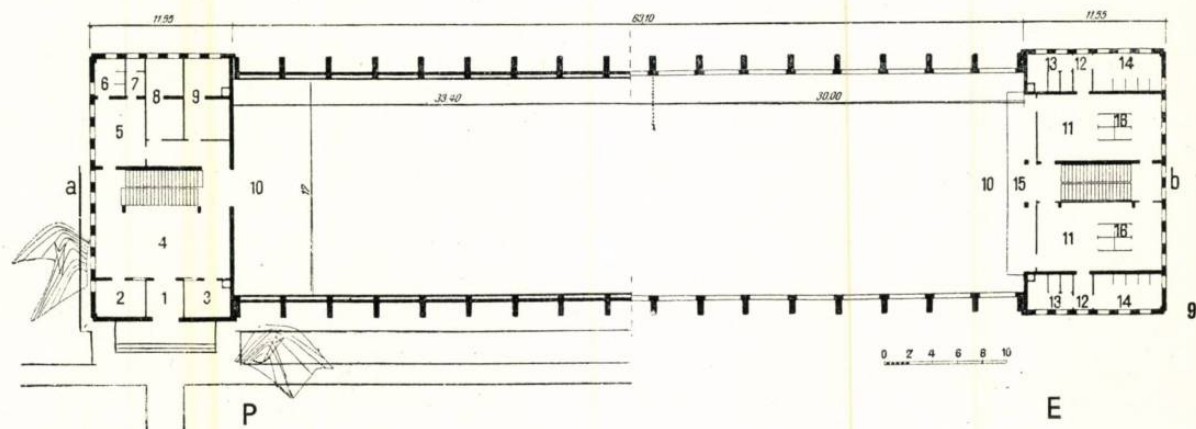
6. Perspectivă

7. Fațada laterală

8. Fațada principală

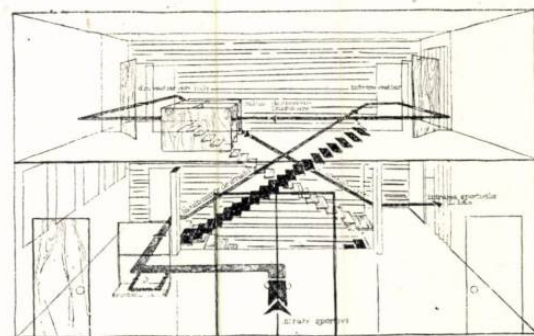
9. P. Plan parter — E. Plan etaj

10. Schemă de circulație la vestiare

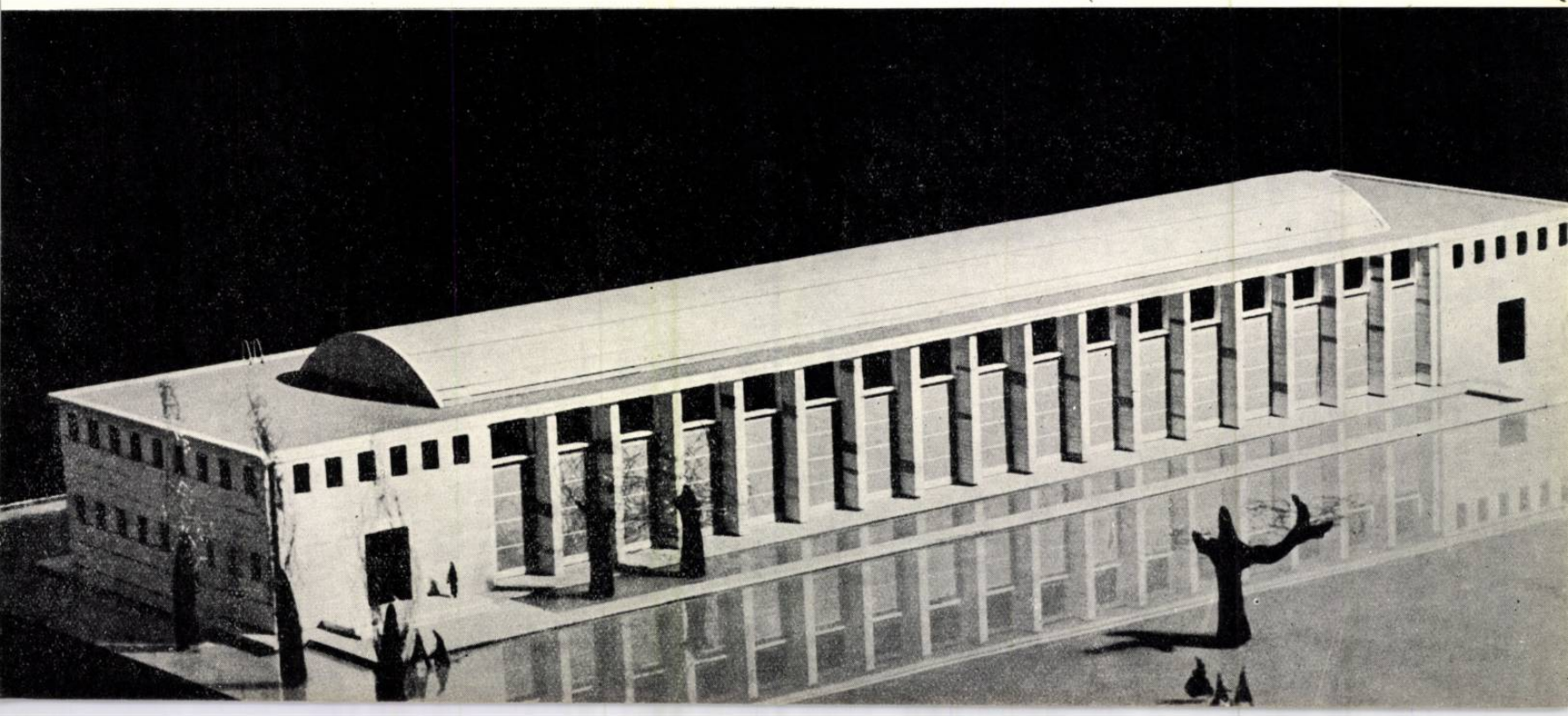

9

1. Inirare — 2. Echipament sportiv — 3. Depozit — 4. Hol sportivi — 5. Vestiar cu bănci și cîiere — 6. Dușuri-spălătoare
7. W. C. — 8. Cameră masaj
9. Cabinet medical — 10. Sala de sport propriu-zisă — 11. Vestiar cu boxe — 12. Camera tampon — 13. W. C. pissoare — 14. Dușuri-spălătoare
15. — Balcon pentru sportivi, antrenori și oficiali — 16. Cabine dezbrăcare (b. 1,35 m)

10

HALA DE SPORT «23 AUGUST»

Colectiv de proiectare:

arh. ION MOSCU, arh. HENRI STOICESCU, arh. SULI BERCOVICI
Institutul Proiect-București

Hala de sport «23 August» este amplasată în imediata vecinătate a uzinelor «23 August», avînd acces din inelul III de centură, în cadrul unei puternice baze sportive, cuprinzînd: stadion cu cca. 10 000 de locuri, poligon de tir, terenuri de antrenament, piscină acoperită.

Plecînd de la proiectul tip al unei săli de gimnastică construită în întregime din lemn, proiect elaborat de C.C.F.S., și avînd în vedere că beneficiarul primise o bună parte din elementele prefabricate ale construcției (arcele de lemn), s-a elaborat un proiect de amenajare, dezvoltîndu-se anexele și dispunînd pe părțile laterale ale sălii portice care-i îmbracă volumul cilindric. Toate aceste anexe, executate din zidărie și planșee de beton, au fost placate în exterior cu cărămidă de placaj.

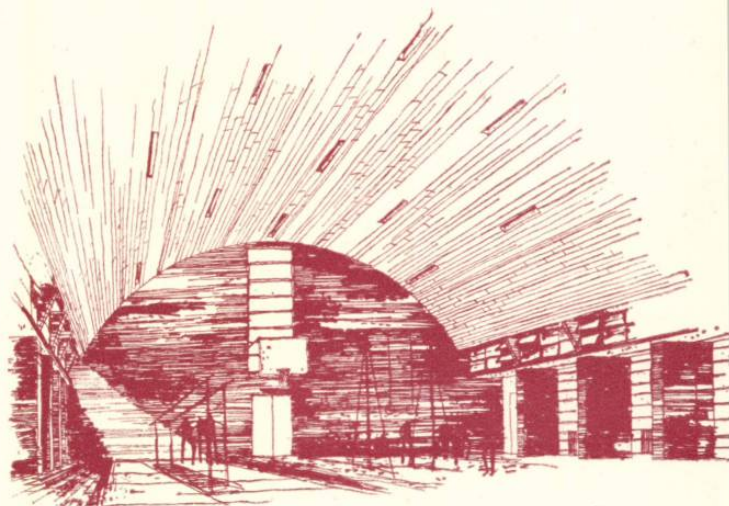
O preocupare importantă a colectivului de proiectare a constituit-o amenajarea interiorului sălii de sport. Arcele puse la dispoziția șantierului de către C.C.F.S. nu puteau fi lăsate aparent, atît din cauza execuției neîngrijite, cît și pentru calitatea inferioară a lemnului. S-a propus un plafon continuu, din lemn aparent (riflaj din lemn de brad), pînă la nivelul ferestrelor. Timpanele sălii precum și stîlpii care îmbracă bazele arcelor executate din cărămidă erau prevăzute să fie îmbrăcate cu placaj de cărămidă aparentă. Instalația de iluminat urma să fie executată în tuburi Pantzer, ascunse, iar lămpile îngropate în plafon.

Beneficiarul, conducerea uzinelor «23 August», a fost departe de a susține realizarea acestui proiect, impunînd șantierului soluții personale, total nepotrivite sau de-a dreptul oneroase. Efectul plastic urmărit prin contrastul obținut între plafonul de lemn aparent, tratat cu lac transparent de ulei, și timpanele și stîlpii din placaj de cărămidă a fost total compromis; s-a realizat un «valoros și economic plafon în vopsitorie imitație de stejar», instalația electrică executîndu-se aparent în tuburi Bergman și acoperindu-se cu uluc de lemn; timpanele au fost executate în vopsitorie de ulei, de aceeași culoare cu plafonul.

Colectivul de proiectare nu a avut nici sprijin practic din partea conducerii Institutului Proiect-București, astfel ca beneficiarul lucrării, uzinele «23 August», să poată fi convins că răspunderea directă pentru realizarea în toate detaliile, a unei construcții, cade în sarcina arhitectului șef de proiect și nu în aceea a directorului, a șefului de colectiv sportiv, a delegatului C.C.F.S. sau a dirigintelui de șantier.

Situația arătată mai sus constituie o confirmare a faptului că încă nu sînt înțelese și respectate atribuțiile și răspunderea pe care o are arhitectul șef de proiect în realizarea lucrărilor proiectate.

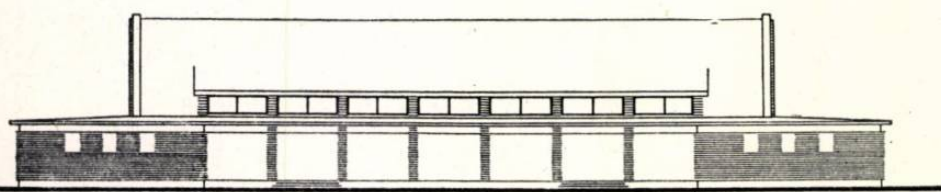
Arh. Ion Moscu

4

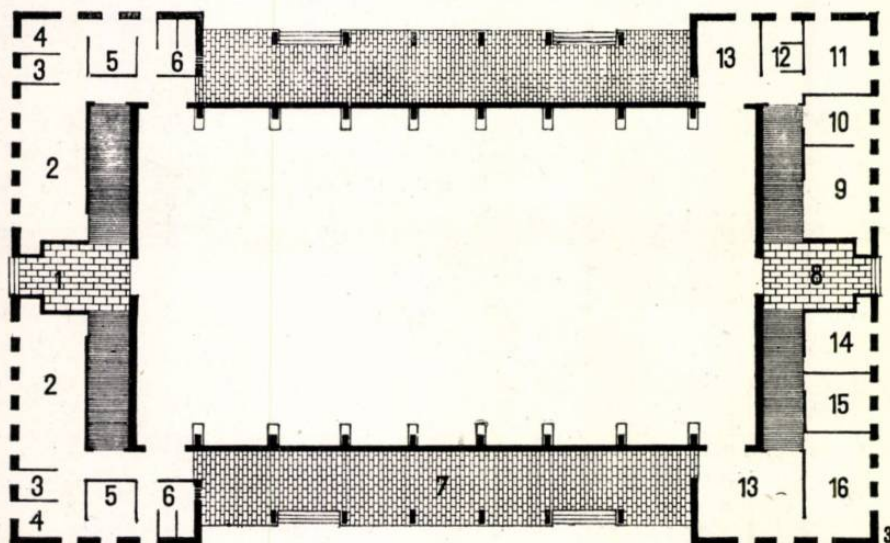
5

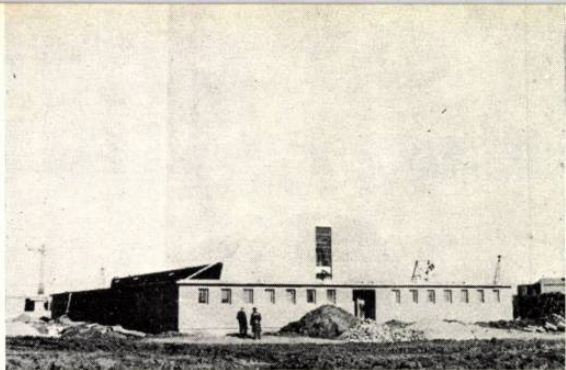
1

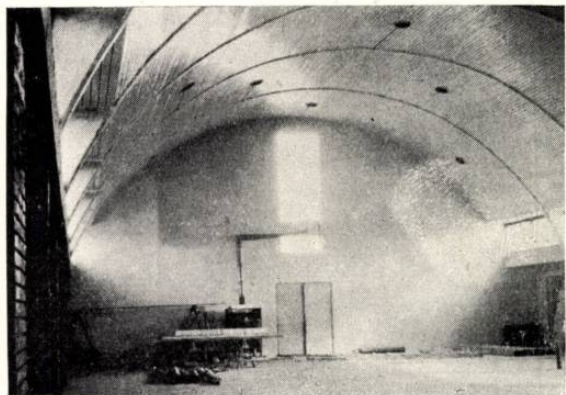
2

1. Fațada laterală
2. Fațada principală
3. Plan — 1. Intrare sportivi — 2. Vestiare — 3. Lavabouri
4. Masaj — 5. Dușuri — 6. W.C.-uri — 7. Terasă acoperită — 8. Intrare personal — 9. Bufet — 10. Oficiu
11. Îngrijitor — 12. Grup sanitar — 13. Depozit sală
14. Medic — 15. Antrenor — 16. Birou administrație
4. Perspectivă interioară
5. Detaliu de interior

6

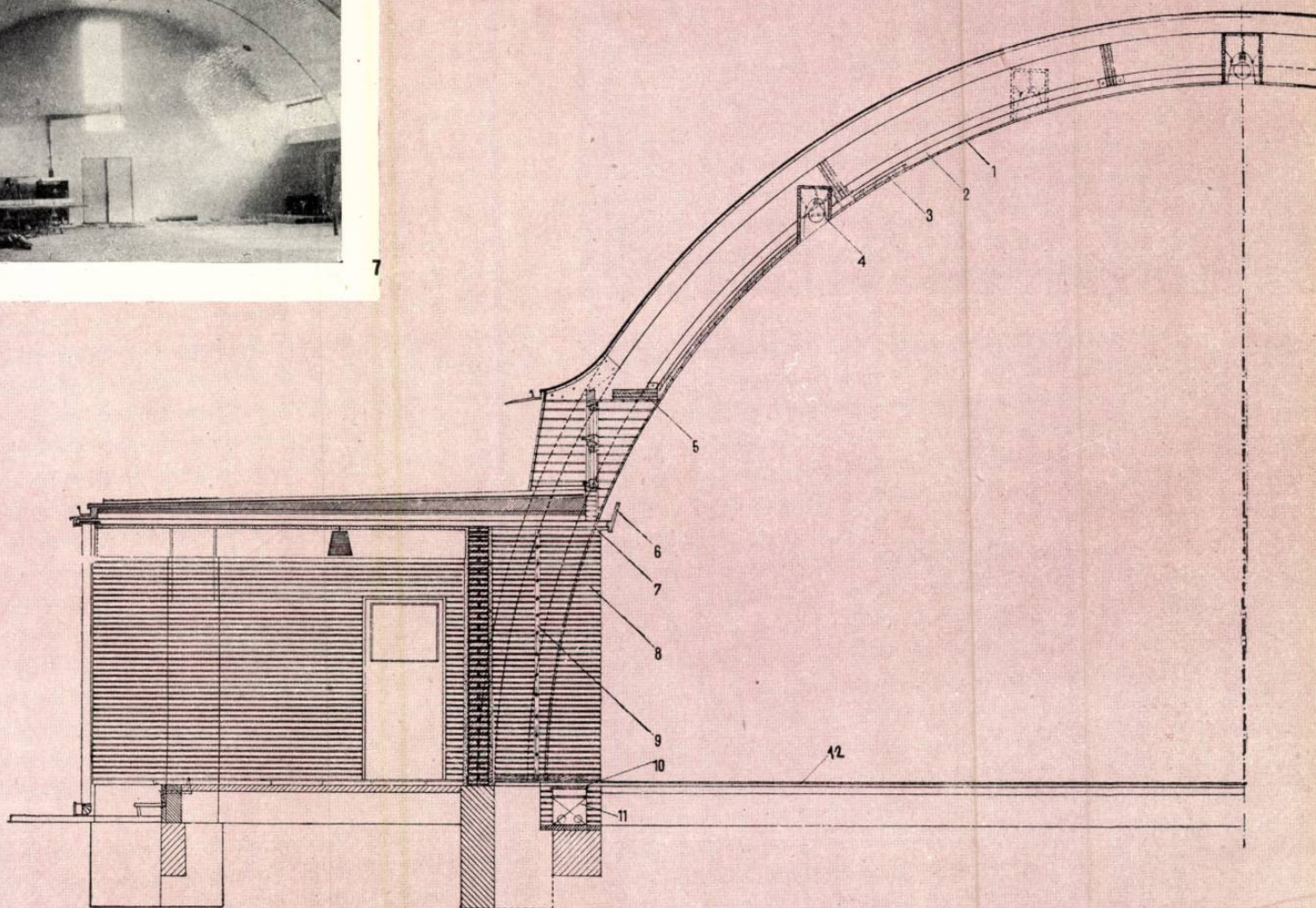
7

6. Vederea babei în execuție

7. Perspectivă interioară

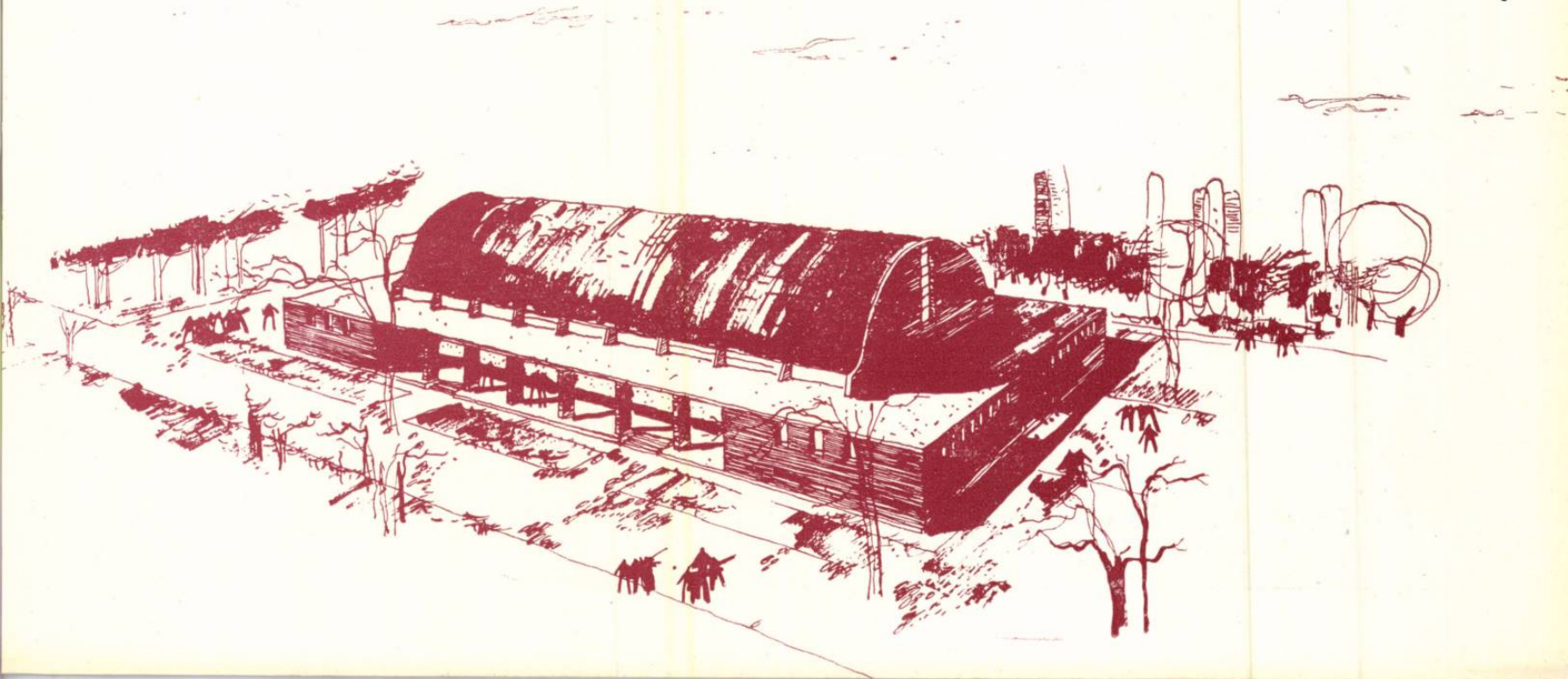
8. Secțiune — Detaliu — 1. Scindură de brad fâltuită ($10 \times 2,5$)
2. Căprior din scinduri 2 (10×3) — 3. Termoizolație (stufit)
4. Cutie izolată cu azbest și cupă reflectantă din tablă — 5. Scinduri de brad fâltuite ($10 \times 2,5$) la plafon — 6. Pajie de stejar
7. Placă beton armat — 8. Placaj cărămidă — 9. Spaliere gimnastică — 10. Plăcuță pentru vizitarea instalației — 11. Canal vizitabil instalație — 12. Pardoseală din lamele de stejar și grinzioare cu amortizoare din calupuri de cauciuc.

9. Perspectivă

8

9

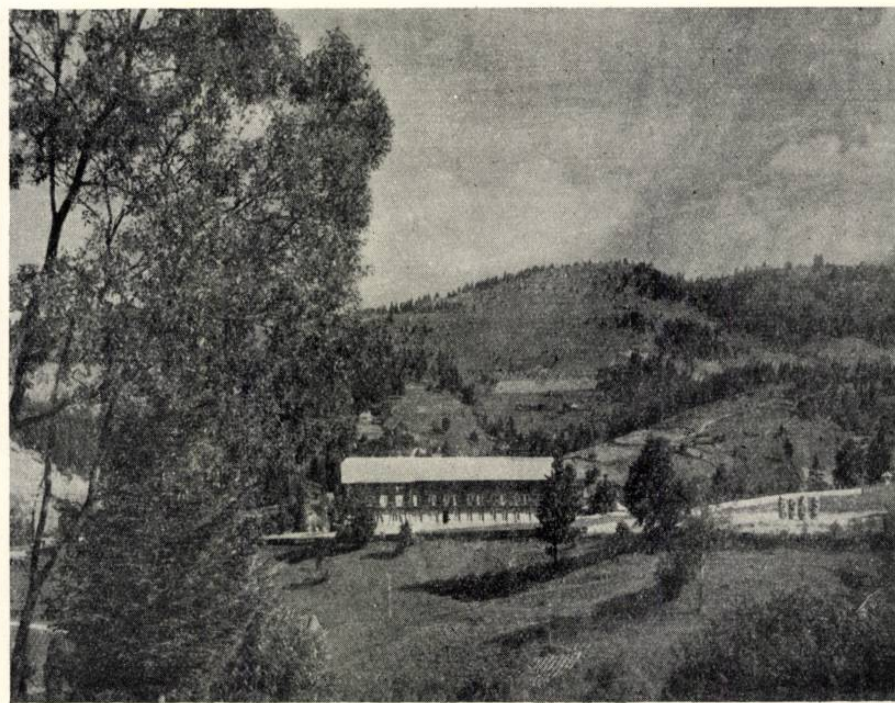

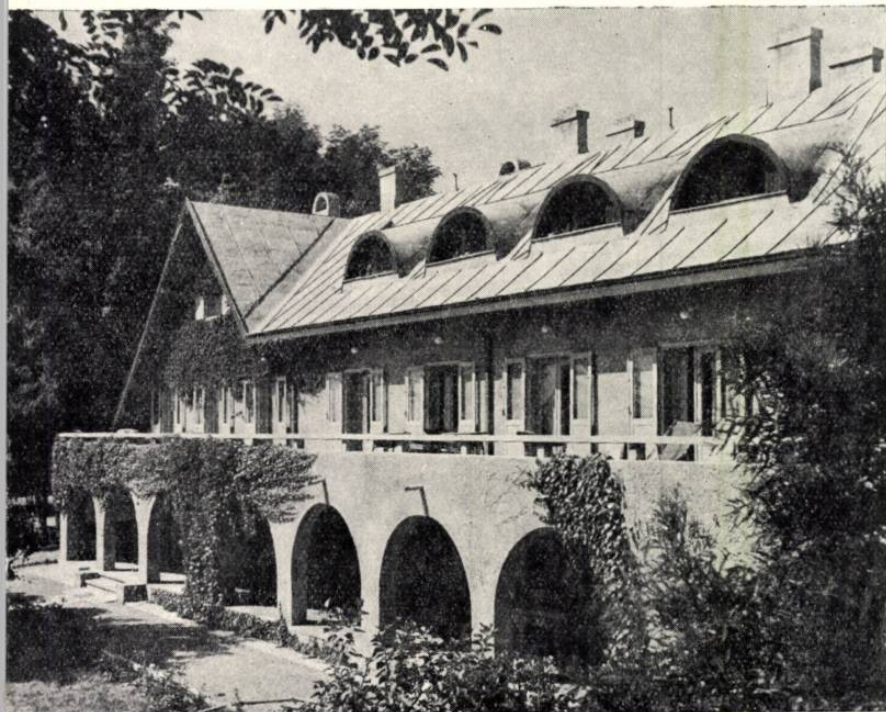
CABANE TURISTICE CONSTRUITE ÎN ULTIMII ANI

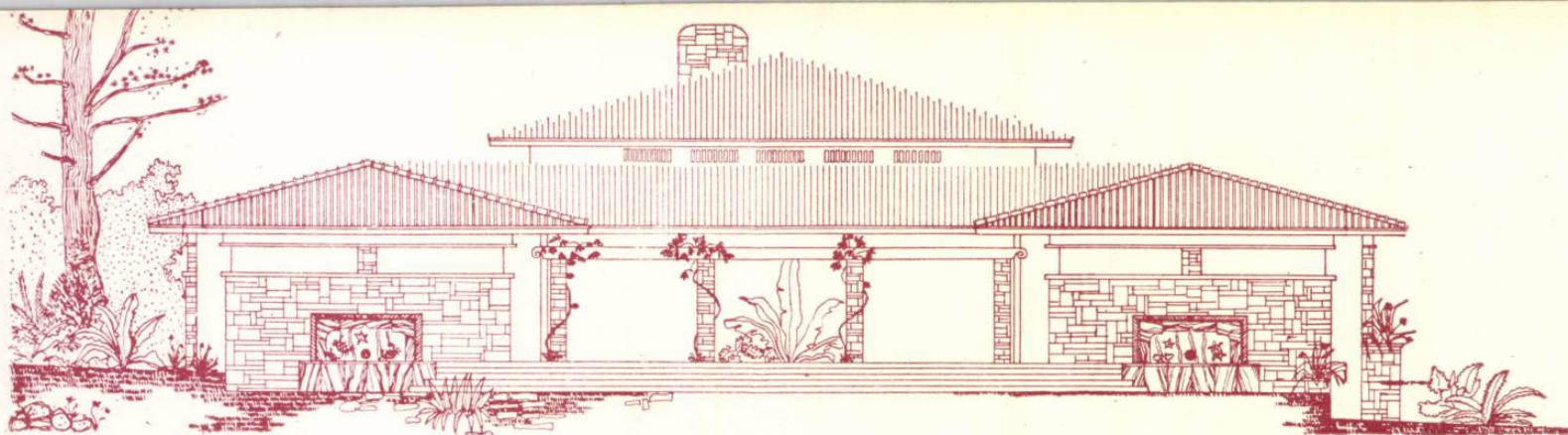
1		6
2	4	7
3	5	8

1. Cabana Bilea-lac — 2. Cabana Padiș — 3-5. Combinatul turistic Borșa
4. Cabana Muntele-Roșu — 6. Cabana Snagov — 7. Cabana « 7 Noiembrie »
(Ceablău) — 8. Cabana Subard (Lacul-Roșu)

Fotografii puse la dispoziție de Direcția Turism și Excursii a C.C.S.

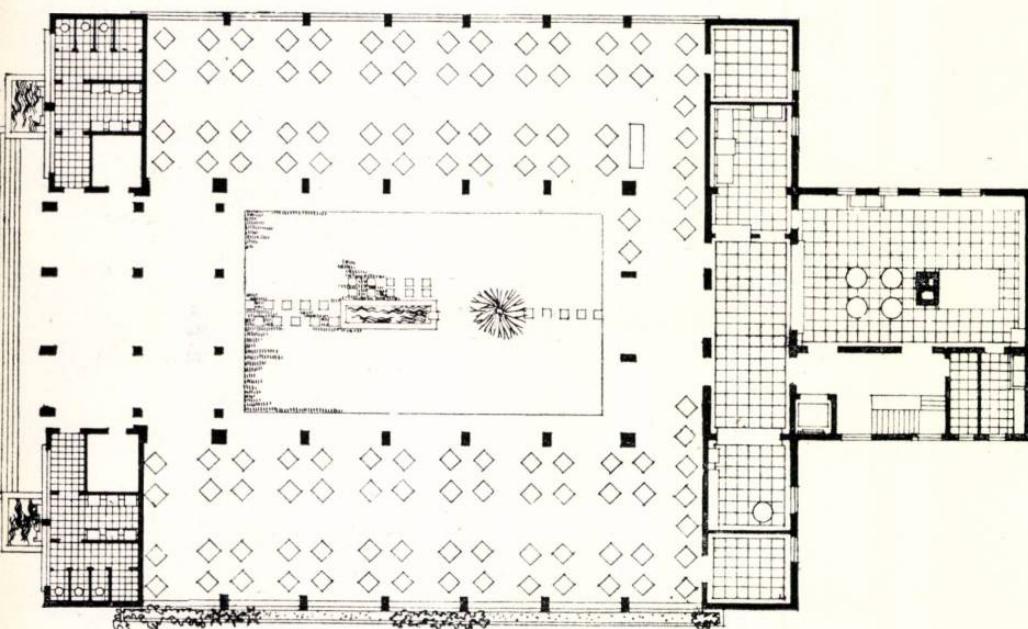
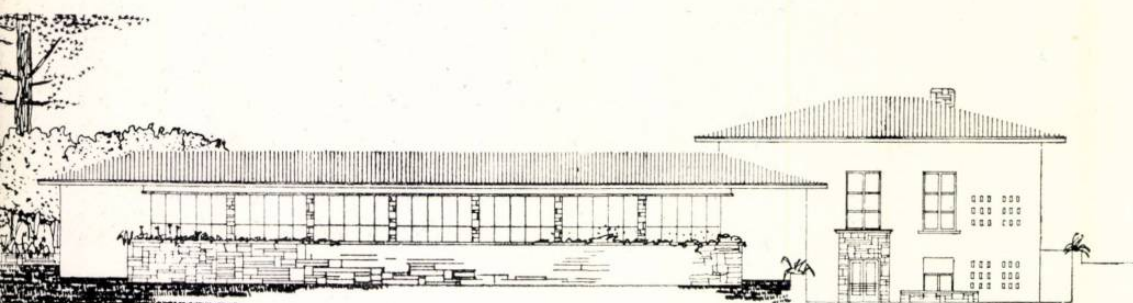

CANTINĂ LA VASILE ROAITĂ

Arh. SPIRIDON SPIRESCU

Ținându-se seama de specificul stațiunii Vasile Roaită, care este deschisă numai vara, pentru cantina de 900 de persoane (în două serii) care se va construi aici s-a adoptat soluția unor săli de mese sub forma unor terase acoperite, cu intrarea publicului la un capăt și oficiul de distribuție la celălalt capăt, toate piesele fiind grupate în jurul unei incinte prevăzute cu un bazin de apă și diverse amenajări, plantații etc.

Partea rezervată publicului se ridică deasupra solului cu cca. 80 cm și este o construcție ușoară, numai parter, deschisă complet spre incintă.

În legătură cu intrarea publicului se găsesc grupurile sanitare pentru public și două încăperi mici pentru un birou și un portar sau un îngrijitor.

Partea destinată primirii, preparării și pregătirii alimentelor este o construcție complexă, subsol și parter, închisă, având subsolul coborât în medie cu 1,50 m sub nivelul terenului și înconjurată de o curte de serviciu și de lumină.

La subsol se găsesc piesele pentru primirea, depozitarea și prepararea alimentelor; tot la subsol se mai găsesc piesele destinate grupului sanitar pentru personal și instalațiile; intrarea personalului se face separat.

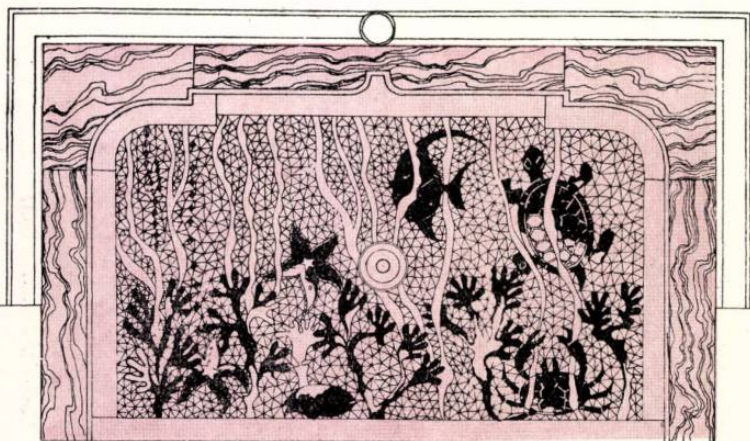
La parter se găsește bucătăria și oficiul de distribuție cu anexele respective.

Ca finisaje interioare, la subsol și serviciile de la parter, toate pardoselile sînt reci, de mozaic de marmură sau de calcar; la sălile de mese ele sînt din plăci de beton prefabricate sau turnate pe loc.

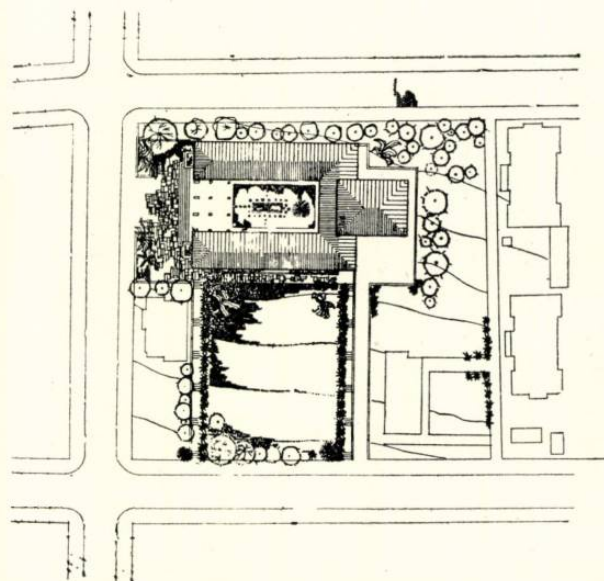
Zidurile de piatră se lasă aparente, atît la interior, cît și la exterior, iar zidurile de cărămidă se tencuiesc. Cantina este dotată cu instalații de ventilație mecanică (la bucătărie), lumină și forță, sanitare, frigorigice speciale pentru bucătărie și anexele ei și un ascensor de greutate.

Lucrarea este în curs de execuție.

Suprafața construcției	988 m ²
Suprafața desfășurată	1301 m ²
Volum	4756 m ³

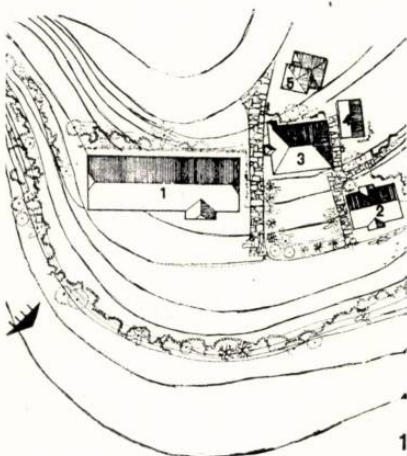
Detaliu de mozaic în fațadă

Prin grija Consiliului Central al Sindicatelor a fost dată în folosință, în regiunea Timișoara, o casă de odihnă pentru muncitorii din această regiune.

Situată la cca. 40 km de Anina, în mijlocul munților Semenicului, într-o zonă înconjurată de păduri de brad, mica stațiune Poneasca cuprindea doar câteva vile, care nu puteau asigura locuri suficiente pentru numărul din ce în ce mai mare de muncitori trimiși la odihnă. De aceea, C.C.S. a prevăzut realizarea unei case de odihnă cu o capacitate de 80 de locuri, având următorul program: o sală de mese — cu anexe necesare — pentru întreaga colonie, un birou administrativ, un mic apartament pentru administrator și o încăpere pentru club și bibliotecă. La amplasare s-a avut în vedere relieful terenului, foarte accidentat, stațiunea fiind situată pe un bot de deal, în apropiere de vărsarea unui pârâu în riul Poneasca. Aici s-a creat un lac artificial cu o cascadă, terase spre lac, plajă, alci, peluze și chioșcuri, toate înconjurare de pădure. Casa de odihnă a fost ridicată pe o terasă ce dă spre valea care se deschide în fața stațiunii. Orientarea clădirii este pe direcția est-nord-est, având grupurile sanitare spre vest, iar terasele și balcoanele spre est, unde se deschide, prin defrișarea unui grup de copaci, o frumoasă perspectivă spre vale.

Construcția are subsol, parter, etaj și un etaj mansardat. La subsol este situat depozitul de alimente. La parter se află un hol din care au acces sala de mese, biroul administrației, scara către etaj, grupul sanitar și apartamentul administratorului. Din sala de mese se poate trece direct în încăperea clubului. Și una și alta au acces pe o latură, prin uși mari în arcade, spre o terasă orientată către vale, unde în timpul verii se poate servi masa.

La etaj și la etajul mansardat sînt camere de cîte două sau mai multe paturi, cîte un grup sanitar și cîte un grup de dușuri.

Încălzirea se face cu sobe. Sobele camerelor dinspre fațada principală au canale de fum izolate cu azbest, care duc la coșurile situate în zidul central de piatră.

Lucrarea este executată din materiale locale, piatră și lemn. Fundațiile și zidăria parterului sînt din piatră de calcar, iar o parte din zidurile intermediare, din cărămidă. Pereții etajului și mansardei sînt din schelet de lemn. La exterior zidurile de piatră sînt lăsate aparent; cele de lemn sînt placate cu scinduri fâlțuite și vopsite. Acoperișul din șindrilă dă un caracter pitoresc clădirii, iar arcadele de piatră dinspre terasă sînt în nota arhitecturii locale.

Grupurile de instalații sînt alimentate de la un bazin în care apa e pompată din două fîntîni situate la un nivel inferior. Apele uzate și menajere sînt colectate de un decantor cu filtru din care sînt deversate într-un puț absorbant situat în avalul riului.

Lucrările de finisaj ale sălii de mese și clubului cuprind scafe de ipsos, stîlpi cu capituluri sculptate, profilaturi la arcade etc.; restul finisajelor sînt mai sobre: zugrăveli simple, vopsitorii în culori de ulei, pardoseli de mozaic de marmură etc.

Arh. Jean Rădulescu

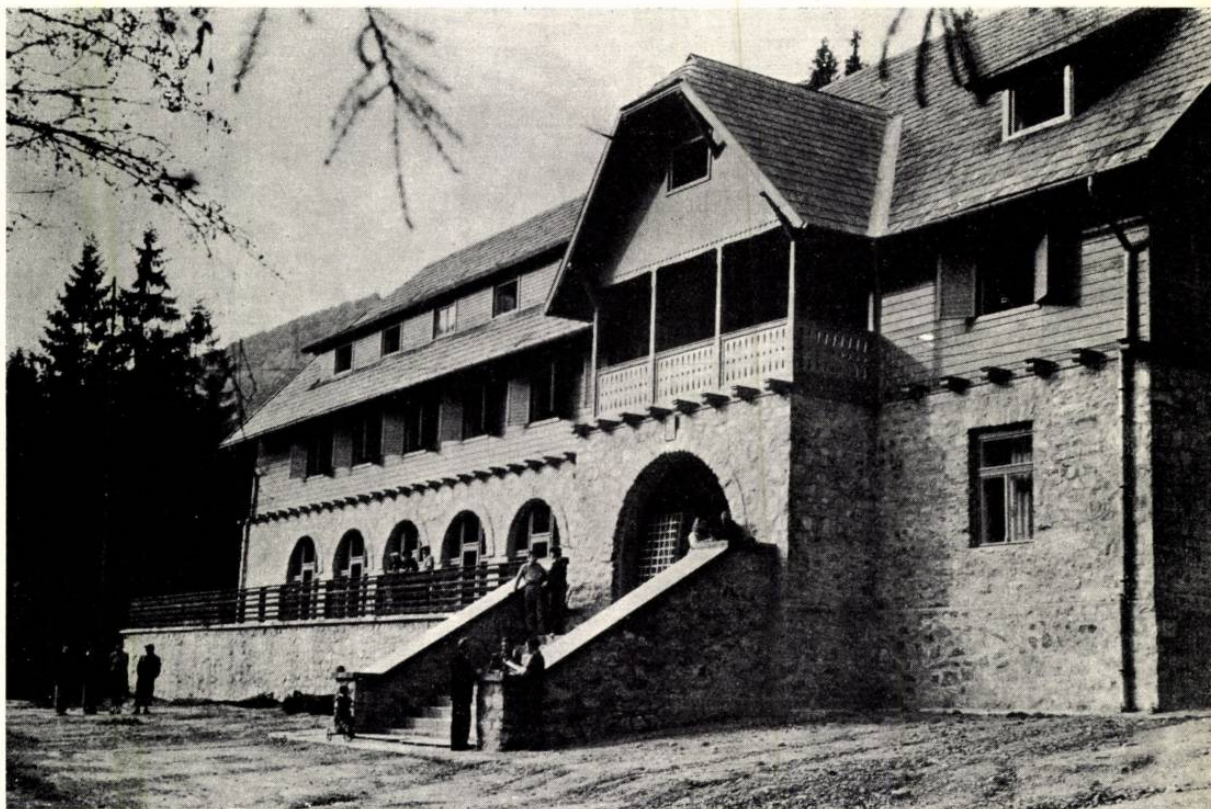
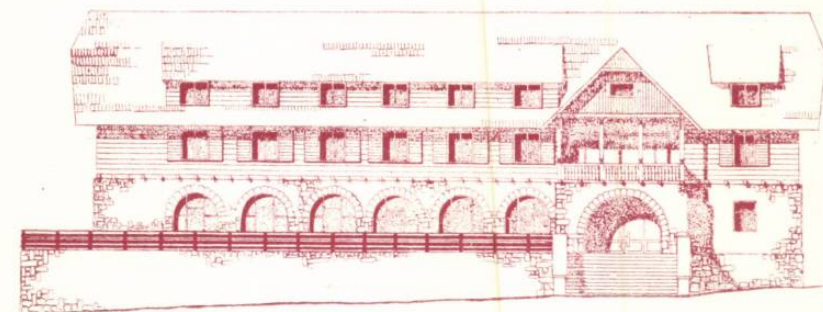

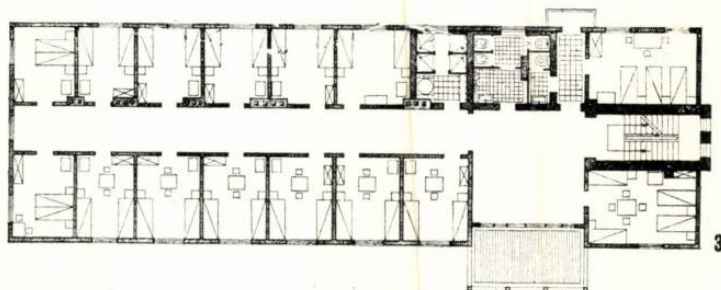
foto L. Tibor

CASĂ DE ODIHNĂ LA PONEASCA

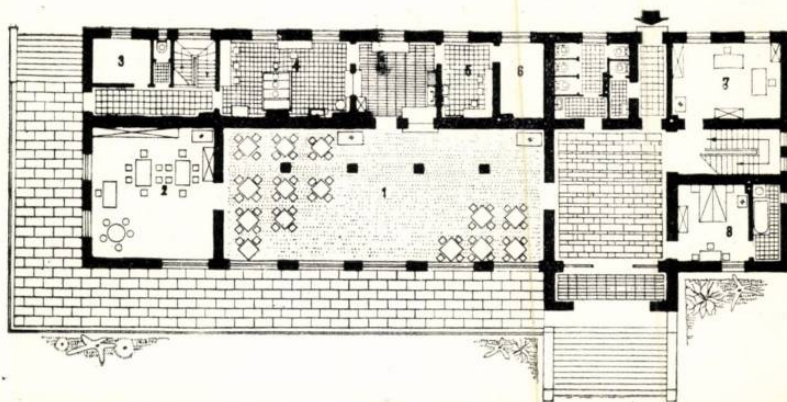
Arh. CONSTANTIN VODĂ

2

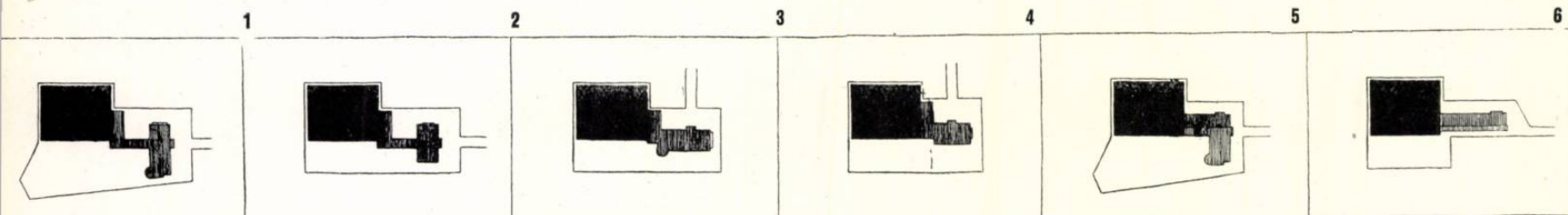
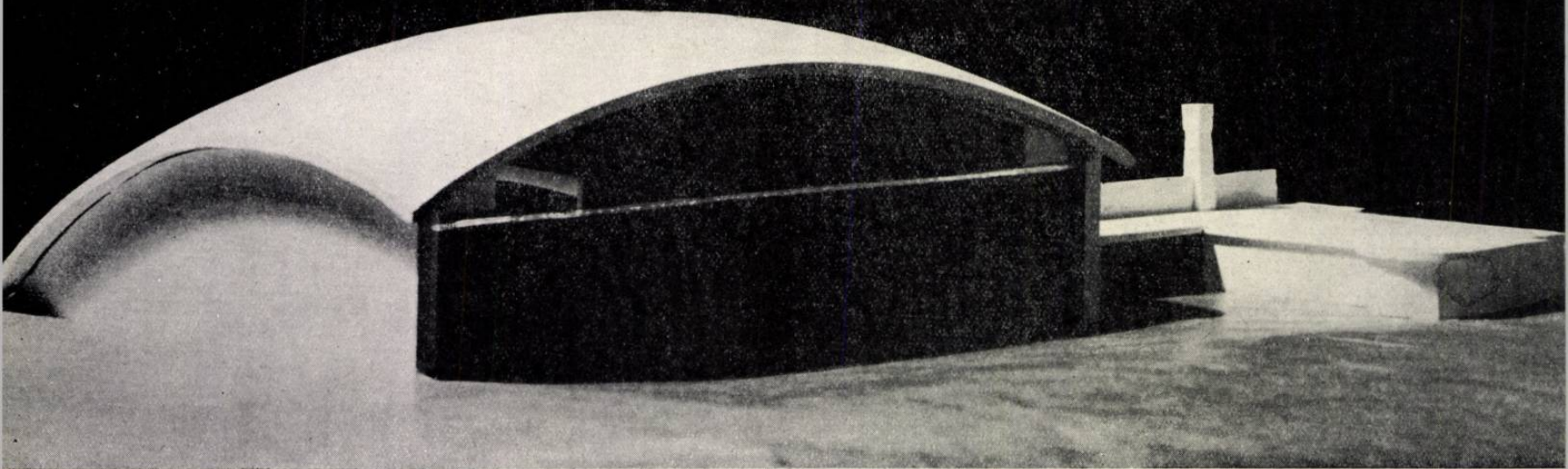

3

4

1. Plan de situație
1. Vila principală — 2,3,
5. Vile — 4. Dispensar
2. Fațada principală
3. Plan etaj
1. Sală restaurant — 2. Club-depoziț cărți — 3. Depoziț
4. Bucătărie — 5. Preparare alimente — 6. Depoziț ali-
- mente — 7. Birou admini-
- strație — 8. Locuință admi-
- nistrato
4. Plan parter

PROIECT TIP PENTRU UN COMPLEX AVIASAN

Arh. NICOLAE STOENESCU,

Ing. ALEXANDRU CIȘMIGIU

ing. TRAIAN POPP

Institutul Proiect—București

Laureat al Premiului de Stat

Față de dezvoltarea crescândă a aviației sanitare, Ministerul Sănătății și Prevederilor Sociale a inițiat întocmirea unui proiect tip pentru un complex Aviasan.

În condițiile actuale, activitatea aviației sanitar-utilitare se poate desfășura, fie în cadrul unui aeroport civil cu funcțiune complexă (transport de călători, aviație sportivă, aviație utilitară, aviație de școală etc.), fie în cadrul unui aeroport special amenajat pentru aviația sanitară și utilitară.

Acest fapt a dus la rezolvarea complexului Aviasan în două variante: 1. varianta redusă — în cazul amplasării pe un teren cu instalații aeroportuale existente;

2. varianta complexă — în cazul amplasării pe un teren nou, amenajat special pentru acest scop.

Prin specificul său, aviația sanitar-utilitară folosește curent avioane mici și medii și, în mod accidental, avioane mari de transport. În temă se prevede adăpostirea a cinci avioane mici și medii de diferite tipuri, a două elicoptere și, în cazuri speciale, a unui avion de tip mare LI 2.

În afara de hangar, stațiunea trebuie să fie înzestrată cu anexe tehnico-administrative.

Programul anexelor se poate împărți pe funcțiuni astfel:

a. GRUPUL ATELIER (întreținerea tehnică), afectat funcțional hangarului în toate variantele și în orice posibilitate de amplasare;

b. GRUPUL DE COMANDĂ (comandant, radio, meteo, odihnă piloți), orientat spre terenul de zbor, având un unghi maxim de vedere. Acest grup dispune în cadrul variantei reduse, stațiunea fiind deservită de comandamentul existent al aeroportului;

c. GRUPUL AVIASAN, format din cameră de primire și pregătire a bolnavilor, punct administrativ, depozite și garaj.

Stațiunea funcționează astfel: autoduba sanitară transportă bolnavul la aeroport și oprește sub peronul acoperit al punctului Aviasan.

Bolnavul este pregătit pentru zbor în camera de primire a stațiunii. În acest timp, grupul de comandă pregătește avionul și ruta de zbor. Bolnavul este dus apoi cu targa, la adăpostul copertinci, pînă la platforma din fața hangarului, unde îl așteaptă avionul.

Medicii și specialiștii care întâmpină dificultăți de încartiruire pot fi adăpostiți în cadrul stațiunii.

Varianta complexă este prevăzută cu un subsol parțial în care este amplasată centrala termică; în cazul variantei reduse, complexul hangar-anexe este deservit de instalațiile existente ale aeroportului.

Referitor la proiectarea anexelor s-a urmărit ca acestea să poată fi construite eventual în etape diferite de cele ale hangarului, grupându-se astfel funcțiunile încât să se poată crea cu ușurință adaptări față de situația locală.

Rezolvarea complexului este elastică și permite asamblarea lui în orice condiții de amplasare: în mijlocul, pe lungul laturii terenului sau în colțuri.

Elementul dominant al ansamblului, care-i determină aspectul arhitectural, este hangarul propriu-zis.

Forma hangarului a rezultat ca o consecință a căutării unei soluții optime care să satisfacă o serie de considerente tehnologice, economice și con-

structive; forma adoptată este deci produsul unei analize multilaterale a acestor factori.

Specificul tehnologic care trebuia soluționat consta în găsirea unei forme și a unui volum care să permită accesul și adăpostirea în bune condiții a elicopterelor și a avioanelor mici și medii caracteristice aviației sanitare; același volum trebuia să permită însă și adăpostirea, în anumite cazuri, a unui avion de tip mare.

Specificul economic consta în găsirea unei forme care să conducă la un volum construit minim, putînd fi încălzit în timpul iernii la $+6^{\circ}\text{C}$.

În aceste condiții s-a ales o învelitoare care urmărește și mulează, într-o oarecare măsură, în ambele sensuri profilul avionului LI 2 sau IL 14. Învelitoarea hangarului, rezultată în special din considerente tehnologice și aerodinamice, a fost încadrată într-o soluție constructivă adecvată, care permite transmiterea corectă și economică a forțelor exterioare la reazeme. S-a ales o suprafață cu dublă curbură, avînd timpanele de contur sub formă de arce cu tiranți; acest ansamblu boltă-arce are o înclinare de cca. 12° față de orizontala platformei betonate interioare și formează în esență o șaibă spațială independentă de frontoane, de pereții laterali și fundațiile anexelor. Pentru a obține această independență a structurii de beton armat s-au prevăzut două articulații fixe, în cele două colțuri posterioare, și două reazeme pendulare în față, astfel încît să se lase libere deformările inerente din încărcări exterioare, variații de temperatură, contracții, curgere lentă.

Rigiditatea ansamblului s-a obținut prin curbarea învelitorii pe două direcții, îngroșarea marginilor și bordarea conturului cu arce-diafragme, rigide în planul lor și flexibile din planul lor.

Presiunea vîntului pe portiere este preluată prin console-lamele care pleacă de la tirantul frontal, devin apoi montanții arcului și se pierd traptat, pe măsură ce se descarcă efectul de consolă, în masa învelitorii; prin aceasta, efectul excentric al vîntului este adus în principiu la un efect de grindă-perete cu descărcare la articulațiile fixe.

Geometric, învelitoarea este un fragment de tor decupat prin secțiuni plane. Aceasta permite, cu mici compensări, cofrarea cu un singur tip de panou, iar în ipoteza prefabricării, rezolvarea cu 3—4 elemente distincte.

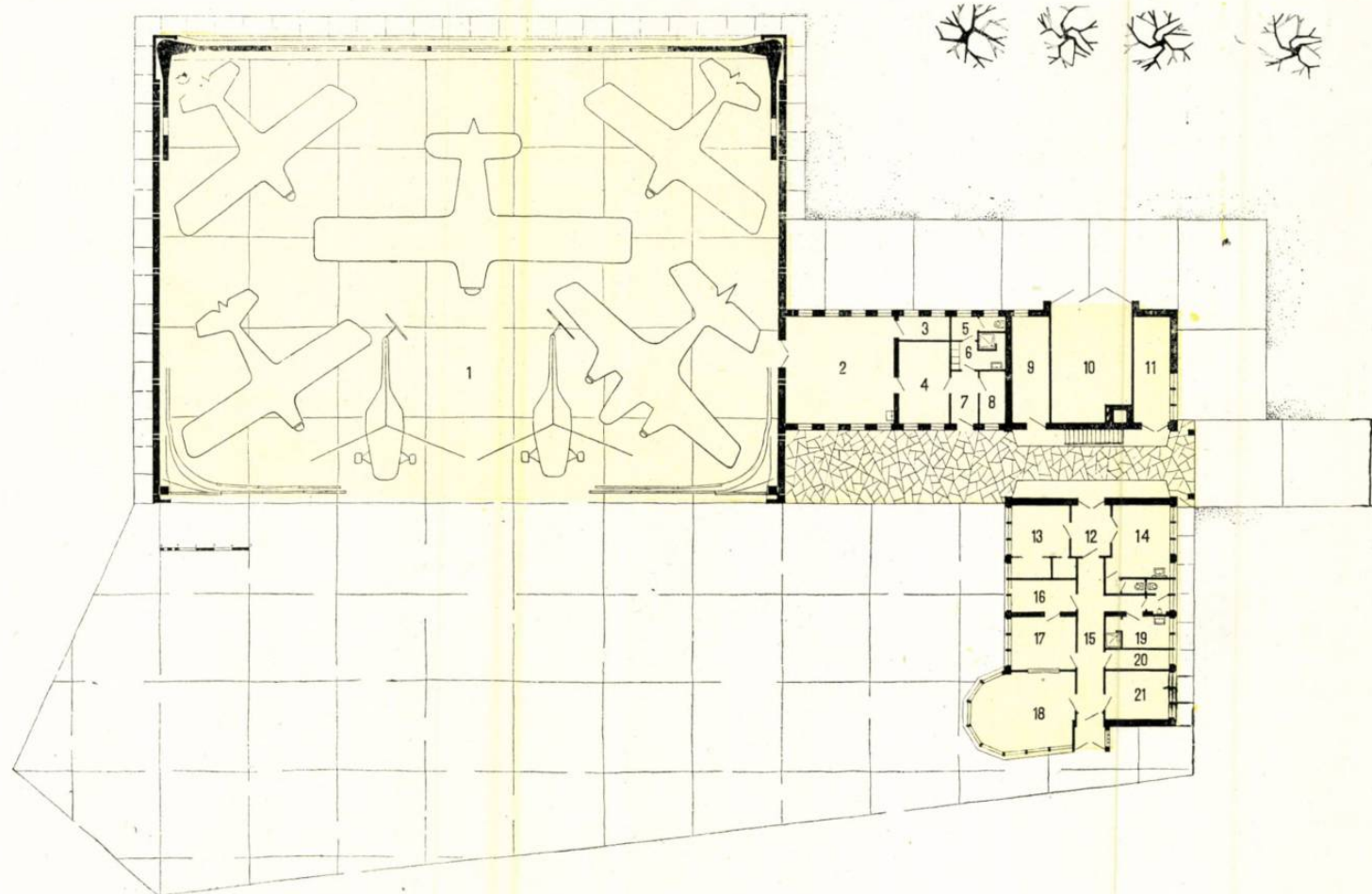
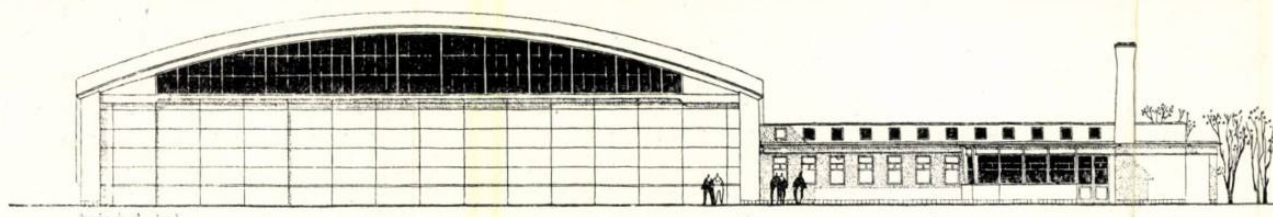
Eforturile în boltă subțire au fost verificate pornind de la o încărcare $g = 350 \text{ kg/m}^2$. S-au considerat două efecte: efectul de boltă subțire din componenta normală pe învelitoare și un efect de șaibă din componenta tangențială învelitorii, la care s-a adăugat și efectul de șaibă dat de presiunea vîntului pe portiere.

Eforturile din efectul de boltă subțire au fost verificate aplicînd o teorie de încovoiere aproximativă; comparînd aceste valori cu cele obținute pe baza unei teorii de membrană s-a verificat faptul că cea mai mare parte a învelitorii lucrează în condiții optime numai cu eforturi cuprinse în planul suprafeței.

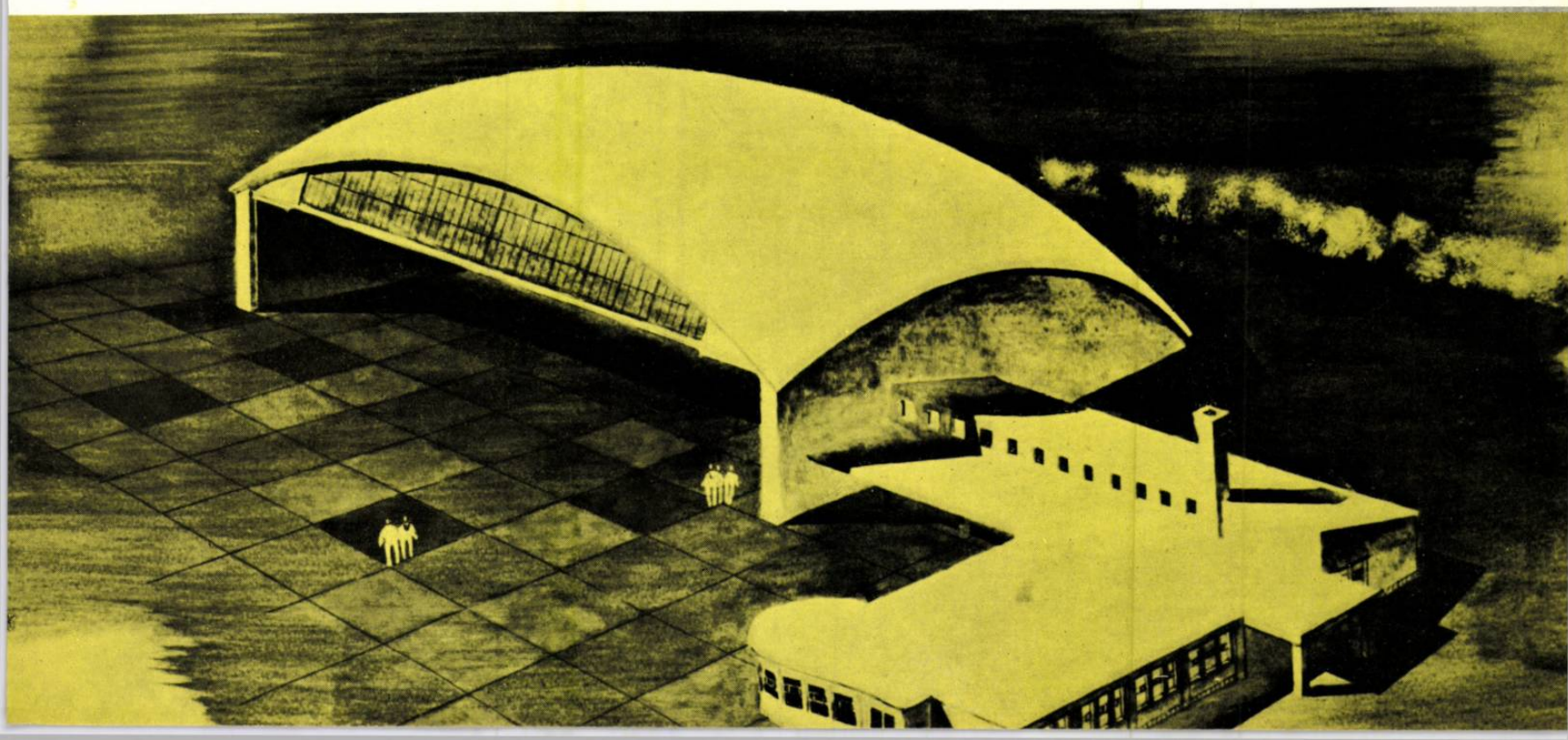
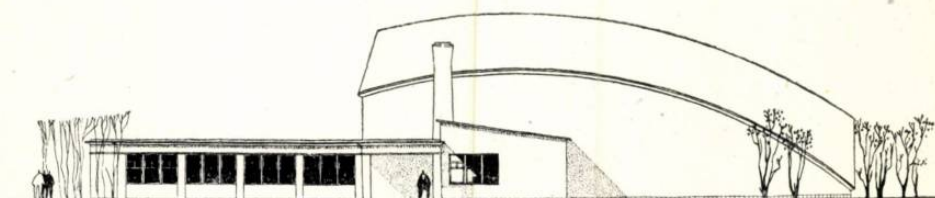
Acțiunea ansamblului asupra stîlpilor și fundațiilor a fost verificată la vînt (64 kg/m^2) și cutremur (gradul 8).

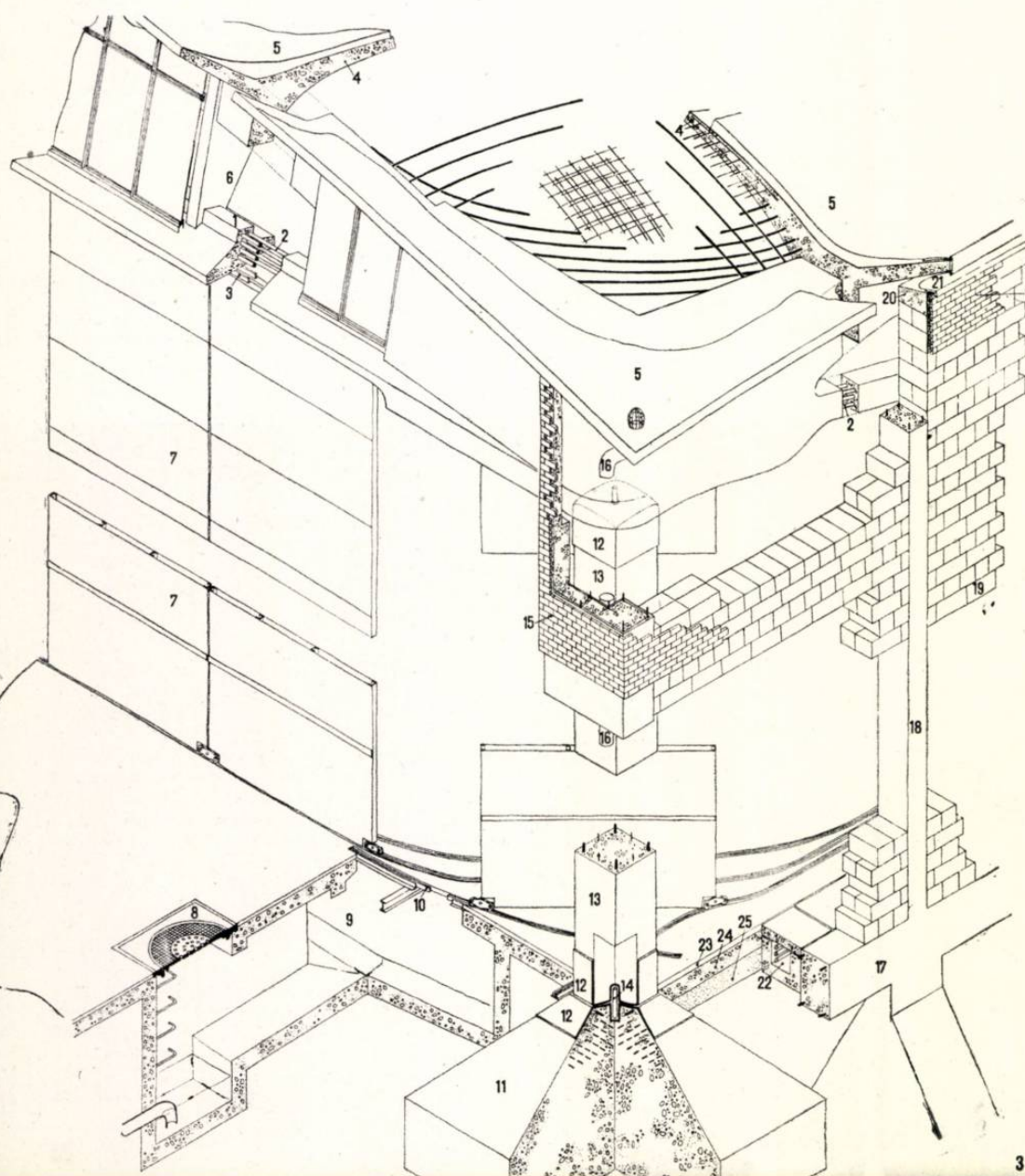
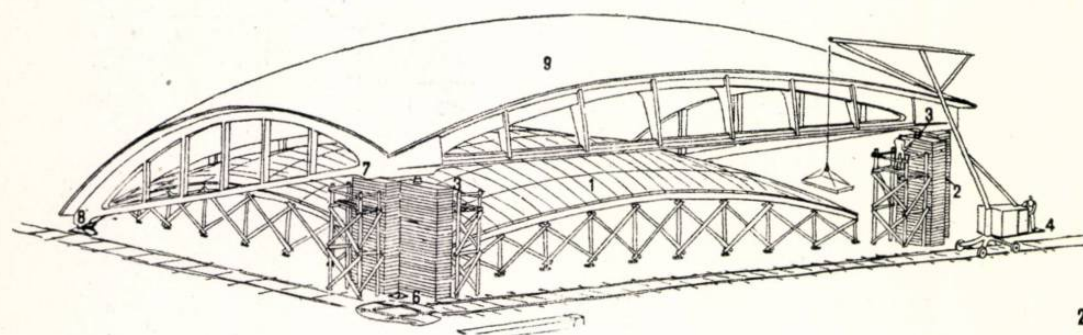
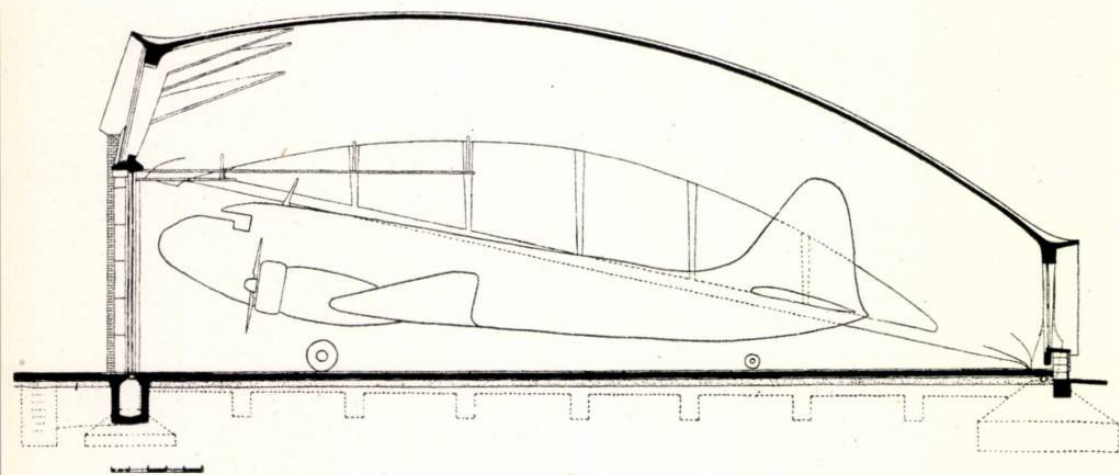
Pentru a aprecia ordinul de mărime al siguranței la voalare s-au făcut verificări pe baza unor indicații recente date de ing. Rudolf Abdank; a rezultat un coeficient de siguranță rațional, ceea ce arată că suprafața este stabilă.

Între soluția constructivă și tehnologia execuției este o strînsă legătură.

Planul variantei complexe : 1. Hangar — 2. Atelier — 3. Boxă scule
4. Cameră mecanici și servanți — 5. W.C. — 6. Vestiar-duș — 7. Vesti-
bul — 8. Cameră acumulatori — 9. Grup electrogen — 10. Garaj auto
11. Depozit Aviasan — 12. Vestibul — 13. Birou Aviasan — 14. Ca-
meră primire bolnavi — 15. Culoar — 16. Meteo — 17. Radio — 18. Birou
comandant — 19. Vestiar-duș — 20. Depozit — 21. Cameră odihnă piloți

Dintre variantele posibile de execuție s-a ales o soluție intermediară, preturnată, care, fără a diminua avantajele tehnico-economice ale soluției monolit, are, în parte, avantajele prefabricării.

S-a prevăzut turnarea integrală și aplicarea straturilor de izolații, termică și hidrofugă, în poziție orizontală, folosind pardoseala interioară ca platformă de rezemare.

Rotirea la poziția proiectată a fost prevăzută prin ridicarea colțurilor din față cu două prese hidraulice. Presele, de tipul celor folosite curent în țară, au fost prevăzute cu un dispozitiv dublu articulat, care permite și deplasarea pe orizontală datorită rotirii. Aceași presă este folosită și la predeformarea tiranților.

Sistemul de execuție preconizat economisește și simplifică schelele, ușurează trasarea, cofrarea, turnarea betonului, predeformarea tiranților și aplicarea izolațiilor.

În privința ridicării structurilor grele avem în țară o tradiție și experiență (la poduri de cale ferată și căi ferate).

Pentru restul complexului au fost prevăzute prefabricate ușoare: grinzi cu corpuri de umplutură.

Indicii tehnico-economiци pentru hangar se înscriu în limitele indicilor corespunzători soluțiilor cunoscute ca economice:

- beton B 300 — 17,68 cm/m²;
- oțel OL 38 — 23,58 kg/m²;
- cherestea practic recuperabilă — 9,89 cm/m²;
- costul unui m² de construcție (inclusiv portierele) — 710 lei/m².

Trebuie menționate ca soluții interesante de instalații — bariera de acroterme, care oprește aerul rece la deschiderea hangarului, și prevederea unor conducte cu aburi prin canalul de colectare a apelor de sub glisierile inferioare ale portierelor cu scopul de a topi zăpada și gheața care, la hangarele existente, blochează manevrarea portierelor în timpul iernii.

Proiectul complexului Aviasan a fost întocmit în fazele temă de proiectare, sarcină de proiectare și proiect tehnic în cadrul Institutului Proiect-București, utilizându-se ca documentare de bază experiența acumulată de aviația sanitar-utilitară după 23 August 1944 și tendințele ei de dezvoltare.

Arb. Nicolae Stoenescu Ing. Alexandru Cismigiu

1. Secțiune transversală

2. Ridicarea învelitorii după turnare

1. Cofraj recuperabil din panouri egale — 2. Reazem provizoriu din plăci prefabricate de beton — 3. Presă hidraulică de 100 tone — 4. Macara B15 — 5. Stilpul pendular — 6. Reazemul inferior al stilpului pendular — 7. Călețiul arcului lateral — 8. Articulația fixă a reazemului posterior — 9. Învelitoarea din beton armat preturnat

3. Perspectivă axonometrică

1. Tirantul arcului frontal — 2. Barele tirantului — 3. Glisierile superioare ale portierelor — 4. Învelitoarea — 5. Izolarea termică și hidrofugă — 6. Contravîntuirea frontală — 7. Portierele — 8. Gura de vizitare a canalului — 9. Canalul de colectare al apelor de ploaie din fața intrării cu instalațiile de împiedicare a givrării glisierelor — 10. Glisierile inferioare — 11. Fundația stilpului pendular — 12. Căciuli din tablă de 10 mm — 13. Stilpul pendular — 14. Știft de oțel — 15. Placaj din cărămidă — 16. Burlan pentru apele de ploaie — 17. Fundația independentă a zidului lateral — 18. Stilpi din beton armat pentru rigidizarea zidului lateral — 19. Zidărie din blocuri mici de beton — 20. Centură de beton — 21. Șorț elastic de tablă — 22. Canal vizitabil pentru conducte încălzire — 23. Strat rezistent la uzură (5 cm) — 24. Beton carosabil (15 cm) — 25. Strat de rupere a capilarității

CÎTEVA ASPECTE ÎN LEGĂTURĂ CU INTRODUCEREA TELEVIZIUNII ÎN ORAȘE

E bine cunoscută transformarea pe care revoluția științifică și tehnică din ultimele decenii a adus-o înfățișării și sistemului funcțional al orașelor și construcțiilor. Fiecare dintre noile descoperiri științifice, fiecare pas nou în tehnică a ridicat probleme noi pentru structura orașelor și construcțiilor, așa încît, urmărind evoluția acestora, s-ar putea scrie o istorie completă a tehnicii.

Desigur că noua revoluție tehnică — automatizarea și energia nucleară — ale cărei începuturi abia le bănuim, va da loc la noi transformări.

Dacă este imposibil să prevedem unde ne va duce progresul rapid al tehnicii, este însă necesar ca de fiecare dată cînd tehnica ne pune în fața unui element nou să încercăm să organizăm pe cît posibil, introducerea lui, pentru a nu-l lăsa să se dezvolte la întîmplare.

★

Televiziunea, apărută acum vreo două decenii, a început să se răspîndească cu rapiditate numai în ultimii zece ani. La început, nădărij în lume nu s-au luat măsuri de organizare a introducerii ei în orașe, poate și din cauză că nu se putea bănuia că dezvoltarea ei va fi așa de rapidă.

În orașele în care abia acum începe introducerea televiziunii trebuie însă să se profite de experiența existentă și să se studieze de la început o cit mai bună organizare a acesteia, pentru a se evita greșelile greu de îndreptat, făcute în lipsa unor asemenea măsuri, în orașele în care numărul abonaților este deja de milioane.

Vom examina mai jos elementele care trebuie luate în considerație din punct de vedere urbanistic și constructiv-arhitectonic, o dată cu introducerea televiziunii.

A — Emițătorul

Construcția, instalațiile și rolul emițătorului nu formează obiectul acestui articol. Ne vom rezuma deci numai la elementele care influențează înfățișarea orașului prin construirea unui emițător.

Clădirea emițătorului are caracterul obișnuit al oricărei construcții administrativ-industriale, așa încît nu pune nici o problemă generală. Ceea ce însă trebuie luat în seamă este că emițătorul necesită totdeauna un turn de antenă.

Imaginea televizată nu se poate transmite în bune condiții decît dacă există vizibilitate directă de la antena emițătoare la antena aparatului de recepție al abonatului. Se înțelege deci că antena emițătoare trebuie să domine întregul oraș, lucru care se realizează, fie prin amplasarea emițătorului pe o înălțime naturală a orașului, fie prin construirea unui turn de antenă de mare înălțime. În aceste condiții, urbanistul trebuie să se împace cu ideea că în orașele de șes va exista totdeauna cel puțin un turn-antena a cărui înălțime, în mod normal, depășește cu mult 150 m. Înălțimea antenei este determinată deci, de regimul de înălțimi ale construcțiilor orașului, pentru a se limita la minimum regiunile umbrite, dar și de raza de acțiune a postului în jurul orașului, rază care precizează înălțimea antenei în funcție de curbura pămîntului și de obstacolele naturale (pentru un post de o putere dată).

În figurile alăturate se vede cum a fost rezolvată această problemă în cîteva orașe.

În orașele care au avut la dispoziție un turn dominant existent s-a căutat să se profite de acesta, montîndu-se antena pe el. Așa, spre exemplu, era normal ca la Paris se se monteze antena pe turnul Eiffel. La New-York s-a montat pe cel mai înalt zgîrie-nori existent (Empire State Building), de 103 etaje și 381 m înălțime, un turn metalic de antenă de 68 m, ajungînd astfel la o înălțime totală de 449 m (fig. 2), înălțime care actualmente nu a fost întrecută decît de turnul din Oklahoma City (S.U.A.), de 480 m.

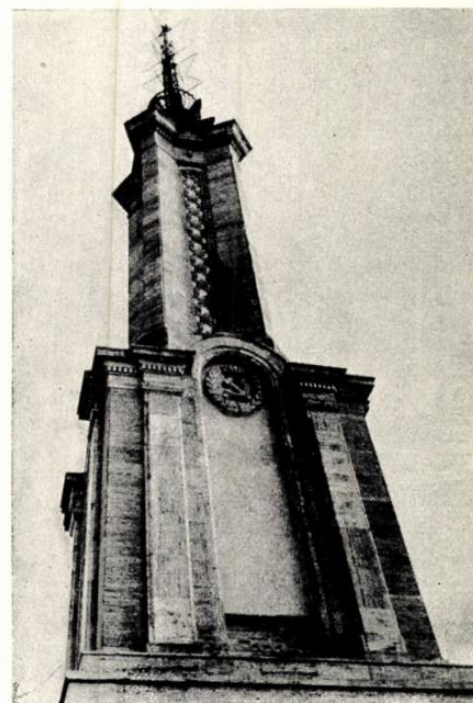
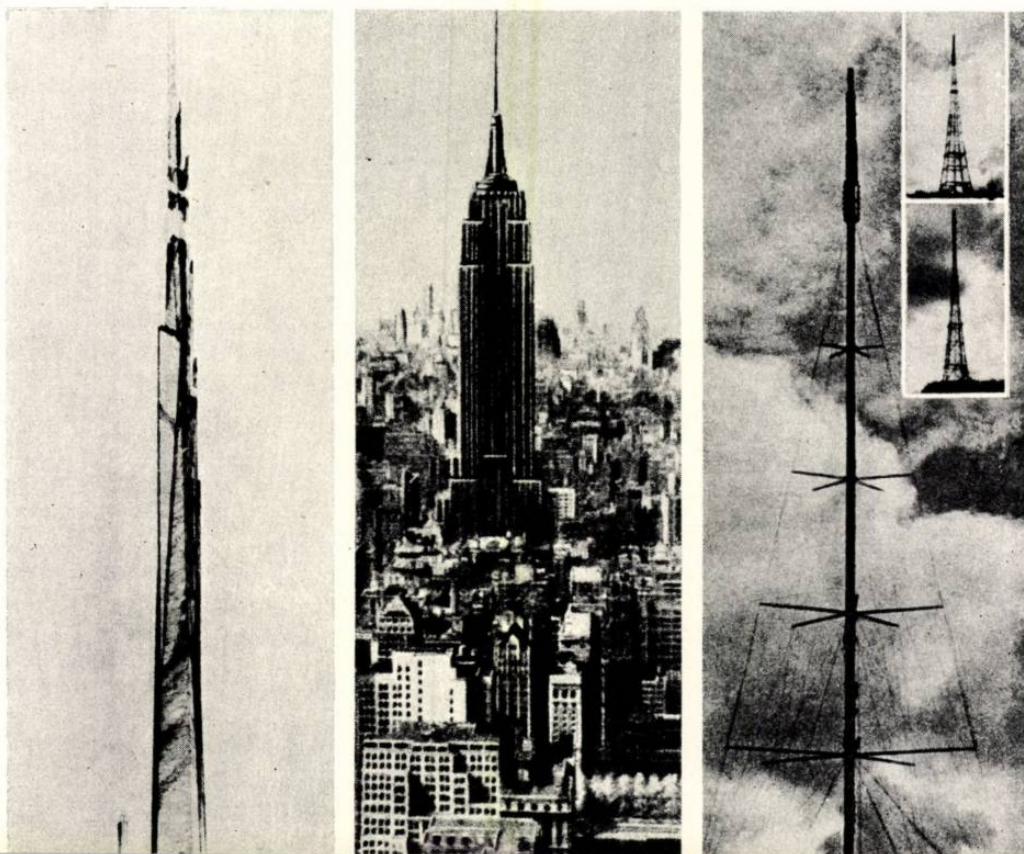
De asemenea, la Varșovia, antena a fost așezată pe turnul Palatului Culturii nou construit, ajungînd la o înălțime de 231 m (fig. 5). Vom vedea mai jos soluția adoptată pentru prima etapă în București.

În vederea expoziției de la Bruxelles din 1958 s-a proiectat o construcție de beton precomprimat de 500 m înălțime deasupra căreia urma să se înalțe un turn de antenă de 135 m, așa încît înălțimea totală de la teren va fi de 635 m. Am spus că pe primii 500 m e vorba de o construcție de beton, avînd pe primii 450 m o formă tronconică cu diametrul la bază de 100 m, iar sus de 30 m. De la cota 450 la 500 m se suprapune un turn cilindric.

1

2

3

Construcția se realizează dintr-o pinză de beton precomprimat, se pare asamblată din elemente prefabricate, avînd 40—45 cm grosime la bază și 20—25 cm spre vîrf. Această pinză este foarte puțin perforată la bază și cu goluri numeroase la partea superioară. Ea urmează a adăposti, pe lîngă emițătorul și studiourile de televiziune, și diverse instalații de radio, meteorologie, laboratoare de studiu atmosferic etc. cum și săli de expoziție și localuri administrative. În turnul cilindric de la cota 450 la 500 m sînt 10 etaje, din care două publice, un restaurant, cafenea, bar și terase, iar restul pentru emițător și servicii tehnico-științifice.

Am trecut această construcție tot în categoria celor cu turnuri de antenă adăugate, deoarece importanța clădirii, care cuprinde cca 75.000 m² de suprafață desfășurată, arată că scopul principal al ei este altul decît de turn antenă. Totuși, ea este studiată de la început în vederea instalării antenei de televiziune de mare înălțime, ceea ce prezintă avantajul unui program conceput inițial în ambele scopuri, spre deosebire de turnurile adăugate pe construcții existente.

În fine, se poate cita un proiect care pentru moment pare fantezist, al celebrului arhitect Frank L. Wright. E vorba de proiectul unui super-zgîrie-nori în Chicago cu 510 etaje, de 1704 m înălțime totală, pentru cca. 100.000 locatari (fig. 1).

Antena de televiziune instalată pe vîrfurile acestui zgîrie-nori se pare că va permite transmiterea prin releu a programelor televizate de la New-York pînă la San Francisco.

★

În orașele dominate de o înălțime naturală, bineînțeles că aceasta a fost utilizată, amplasîndu-se emițătorul și deci și antena pe această înălțime. Cităm orașul Praga, unde emițătorul se află pe dealul învecinat, cu vizibilitate asupra întregului oraș.

În orașele de șes și care nu posedau o clădire existentă dominantă, s-au construit turnuri de antenă speciale, cu înălțimi din ce în ce mai mari. Așa, spre exemplu, în Moscova, Leningrad, Kiev etc. s-au construit turnuri metalice de antenă de cca. 180 m înălțime neancorate. Studiul acestor turnuri s-a făcut, atît din punct de vedere tehnico-economic, cît și estetic. Turnul antenei principale existente în Moscova, de cca. 180 m înălțime, are o formă tronconică, cu zăbrele dese, care îi dă o înfățișare mai plăcută. În figura 3 (sus) se văd două exemple de turnuri de antenă construite în U.R.S.S.

În cadrul noului centru de televiziune care se construiește la Moscova se va începe executarea unui turn de antenă de 500 m înălțime, care va permite recepționarea programelor, nu numai la Moscova și în regiunile suburbane limitate ale actualului post, ci și pe o rază foarte mare, în satele și orașele din regiunea Moscovei și din vecinătăți. Turnul este proiectat tot metalic, de tip ancorat, însă nu va avea construcția obișnuită din

zăbrele, ci va consta dintr-un tub metalic de 4 m diametru în interiorul căruia vor circula ascensoare care să deservească platformele de vizionare pentru public de la înălțimile de 90, 180 și 270 m și instalațiile emițătorului de televiziune în culori de la înălțimea de 360 m (fig. 3).

Pentru condițiile tehnico-economice din țara noastră și ținând seama de arhitectura orașelor noastre, atât timp cât se pot executa turnuri din beton armat turnurile metalice nu sînt indicate. Ca urmare, vom insista asupra unui remarcabil exemplu de turn de beton armat pentru antenă de televiziune, turnul din Stuttgart. Pentru postul de televiziune din Stuttgart, care deservește orașul și împrejurimile, era nevoie de o antenă de cca. 200 m înălțime.

În toate cazurile, aparatul postului emițător trebuie instalat cât mai aproape de vârful antenei, ținând seama că pierderile de putere cresc foarte mult cu distanța dintre antenă și emițătorul propriu-zis, așa încît, de cîte ori a fost posibil, acest aparat a fost instalat pe turn, la înălțime.

Turnul din Stuttgart (fig. 7, 8 și 9) are de la teren pînă la cota +135 m o formă tronconică cu bazele inferioară și superioară circulare, cu diametrul exterior respectiv de 10,80 m și 5,00 m. De la cota 135 la 166 m, turnul tronconic suportă o construcție cilindrică cu diametrul de 15,00 m, avînd 5 etaje, dintre care două pentru un restaurant public, iar restul pentru instalațiile emițătorului. De la cota 166 la 211 m se află montat un turn metalic pe care sînt instalați flu-turii și parabolele antenei.

Turnul propriu-zis este construit dintr-un inel de beton armat avînd pereții de 30 cm grosime și este executat în cofraj glisant.

Ținînd seama de faptul că greutatea proprie a turnului dă o compresie puternică în pereții acestuia, autorul proiectului, ing. Fr. Leonhardt, deși unul dintre cei mai mari constructori în beton precomprimat din Germania, demonstrează că o precomprimare nu era necesară, așa încît pereții sînt executați din beton armat de marcă obișnuită (B 200). Bineînțeles că pereții turnului

rămîn netencuiți, așa cum ies din cofrajul glisant. Atît pentru aspect, cît mai ales pentru a reduce la minimum solicitările date de vînt, cofrajul glisant este executat cu măsuri speciale pentru ca neregularitățile de la joante să nu treacă de 2—3 mm.

La cota +135 m, pe turnul tronconic, se sprijină o pînză de beton, de data aceasta precomprimat, de formă tronconică, cu baza inferioară de 5,00 m diametru, iar cea superioară de 15,00 m. Pe perimetrul acestei pinze s-au sprijinit o serie de stîlpi de secțiune foarte mică (pendulari) care susțin planșeele etajelor rezemate, pe de altă parte, pe inelul central, care se continuă de formă cilindrică cu 5 m diametru.

Pentru a reduce greutatea proprie la periferia cercului de 15 m diametru și ținînd seama și de faptul că nevoile restaurantului impuneau goluri de ferestre cît mai mari (fig. 9), pereții exteriori ai construcției superioare sînt executați din tablă de aluminiu, bineînțeles dubli și cu izolație. Tabla îmbracă și stîlpii periferici de beton armat. Ferestrele au geam dublu și anume un rînd din geam gros și unul din geam «securit», fără ochiuri mobile, toate încăperile fiind condiționate (etajul inferior de la cota +135 m fiind destinat aparatului de condiționare a aerului și de răcire cu aer a lămpilor emițătorului).

La cota +166 m se află o terasă accesibilă pentru public, în aer liber.

În interiorul turnului, pînă la cota +166 m, circulă două ascensoare de cîte 16 persoane și sînt amplasate toate cablurile și conductele necesare, cît și o scară pentru cazuri de pericol.

Turnul a fost calculat să reziste la solicitările date de vînt — ținîndu-se seama de curenții de aer foarte mari de la înălțimea respectivă — cît și la solicitările seismice date de un cutremur de gradul 2. Sistemul de fundație prezintă de asemenea o soluție originală, turnul sprijinindu-se pe un inel de 18 m diametru prin intermediul unei pinze tronconice răsturnate, de beton armat.

Turnul este amplasat într-un parc al orașului, fiind înconjurat de arbori înalți care fac ca el să nu apară decît ca un cap de perspectivă al unei alei, din restul parcului rămînînd ascuns privirilor (fig. 7).

B — Studiourile

Programele de televiziune se pot împărți în patru categorii, după locul lor de producție:

a. programe alcătuite special pentru emisiunile televizate și transmise din studiouri de televiziune care trebuie să asigure condiții duble: atît condițiile cerute de studiourile de radio, cît și pe cele necesare în platourile cinematografice;

b. telecinema — programe de filme, fie din cele curente, fie mai ales filmate special pentru nevoile televiziunii — la care transmiterea se face de pe peliculă, din încăperi anexe studiourilor;

c. programe culturale diverse, care transmit spectacole și manifestări din săli avînd prevăzute instalații de televiziune;

d. programe-jurnale luate în aer liber sau în săli fără instalații de televiziune, cu ajutorul instalațiilor mobile de pe mașinile de reportaj.

Toate cele patru categorii trebuie să aibă posibilitatea de a alcătui un program complex în care regizorul să poată intercala oricînd imagini dintr-una sau cealaltă categorie. Este normal, deci, ca și imaginile de la punctele c și d să fie mai întîi recepționate la ansamblul studiourilor și de aici să fie transmise la emițător ca un program încheiat care în sfîrșit să fie difuzat pentru abonați.

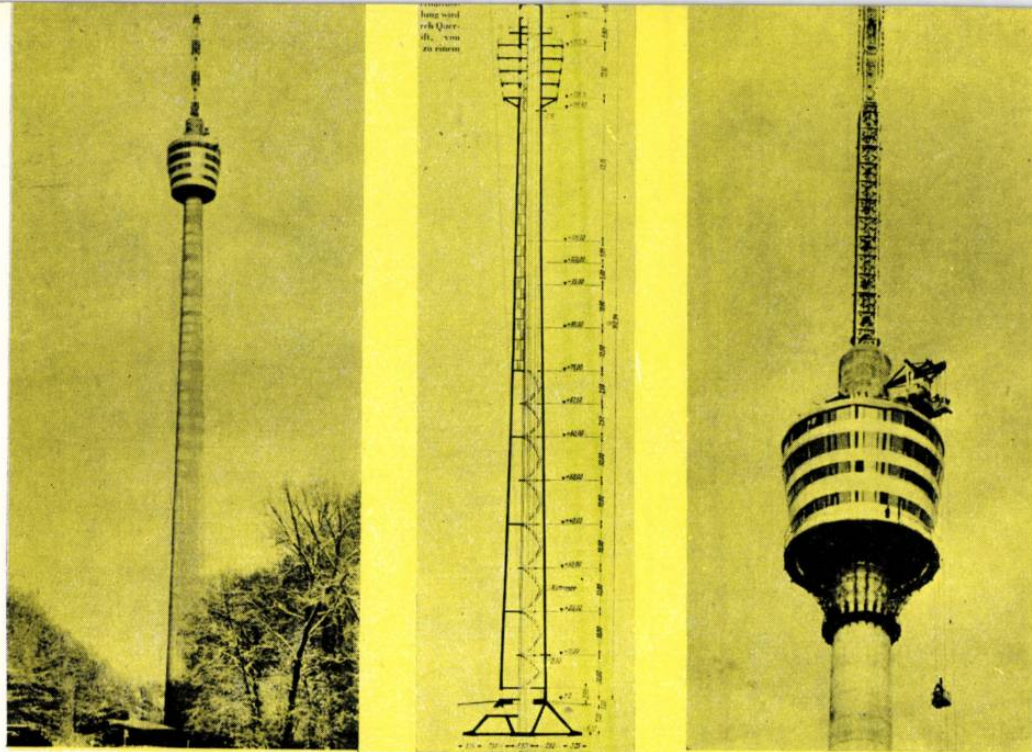
Dacă amplasamentul emițătorului este legat de cel al turnului antenei, emițătorul trebuind să se afle cît mai aproape de vârful antenei, studiourile se pot amplasa, fie în preajma emițătorului, fie într-o clădire separată, la o distanță chiar de cîteva kilometri. În acest din urmă caz, transmiterea imaginii de la studio la emițător se poate face, fie prin cablu subteran, fie fără fir, prin cablu hertzian.

Amplasarea studiourilor separat de emițător are însă defectul că necesită și în preajma acestora un turn — de o mai mică înălțime — care să-i asigure vizibilitatea directă de la toate punctele unde se produc programele de la punctele c și d, cît și la antena emițătorului pentru cablul hertzian de legătură. Acest lucru se realizează astfel: pe toate clădirile social-culturale în care se produc manifestări dese care urmează a fi televizate, clădiri care trebuie prevăzute cu instalațiile necesare, se află cîte o parabolă de transmitere prin cablu hertzian, parabolă care trebuie să aibă vizibilitate directă la antena studiourilor.

Totodată, antena studiourilor trebuie să aibă posibilitatea de vizibilitate directă la parabolele mașinilor de reportaj, care de data aceasta pot avea orice poziții. Se examinează însă pozițiile cele mai probabile: stadioane, hipodromuri, piețe de defilare etc.

Se pot face uneori și relee intermediare, în cazul cînd nu pot fi evitate în nici un fel anumite obstacole, dar aceste relee duc la o pierdere în claritatea imaginii.

7

8

9

Din cele arătate rezultă că amplasarea cea mai rațională a studiourilor este în preajma emițătorului, formind cu acesta o casă a televiziunii și profitind de turnul-antena al acestuia. Uneori însă, cind emițătorul profită de o înălțime naturală sau este instalat într-o clădire existentă, construcția studiourilor nu mai poate fi alăturată, fie că nu are loc în construcția existentă, fie că înălțimea naturală este prea excentrică sau greu accesibilă. Într-adevăr, trebuie ținut seama că alcătuirea programelor din studio cere deseori contribuția actorilor sau a unor persoane care nu se pot deplasa prea mult din centrul orașului.

Pentru orașele de șes însă, la care se introduce de acum înainte televiziunea și care nu pot profita de construcții existente, soluția cea mai indicată este cea a unei case a televiziunii cuprinzind emițătorul și studiourile în același loc.

C — Amenajări în sălile de spectacole și relee

După cum am arătat, o categorie importantă de programe este formată din retransmiterea directă a spectacolelor și manifestărilor ce au loc în săli de spectacole. Cu ajutorul camerelor moderne de mare sensibilitate (superorticon) spectacolele teatrale pot fi retransmise fără a se cere o iluminare specială a scenei, lucru care la începutul televiziunii era imposibil. Camerele de luat vederi însă, nu trebuie să aibă o singură poziție fixă, ele trebuind să profite de posibilitatea de a retransmite imaginile luate din diverse unghiuri și distanțe, redând ansamblul scenei sau detalii de prim plan. Acest lucru necesită, pe de o parte, amplasarea mai multor camere cu vederi diferite asupra scenei sau chiar a publicului și o cameră de regie din care regizorul să aleagă pe rînd diferitele imagini date de camerele din sală și să le retransmită în ordine voită și numai pe cele alese, pentru a reda un program cît mai interesant.

Aceasta înseamnă că orice sală modernă de spectacole trebuie să fie prevăzută de la construirea ei cu instalațiile de forță necesară camerelor de luat vederi din diferite unghiuri, care să fie legate prin cabluri speciale cu camera de regie. În aceasta trebuie să se afle pupitrul de imagini primare și mixaj, împreună cu stelajele aparatelor necesare. Este de dorit ca regizorul (printr-un «ochi de ciclop»-fereastră fixă cu 2—3 rînduri de geam-cristal pentru atenuarea zgomotului) să poată urmări și direct acțiunea de pe scenă, pentru a-și putea da seama dintr-un început care sînt unghiurile de vedere cele mai indicate și să poată alege astfel imaginile camerelor respective.

În toate țările s-au publicat normative care precizează ce amenajări și instalații trebuie făcute în sălile de spectacol, de la construirea lor, pentru a permite retransmiterea programelor. În aceste normative se arată și spațiile necesare, poziția lor față de sală etc. Bineînțeles, de cîte ori va fi posibil aceste amenajări vor trebui făcute și la sălile existente.

La toate aceste săli este necesară instalarea unei parabole de retransmisie pe acoperiș la o înălțime cît mai mare, avînd vizibilitate directă la parabola instalată la studiouri. De acest lucru, arhitecții autori ai sălilor respective trebuie să țină seama, pentru a nu avea apoi surpriza instalării la întîmplare a unor parabole supărătoare din punct de vedere plastic.

De la sălile existente, care nu au prevăzute instalațiile arătate mai sus, retransmiterea spectacolelor prin televiziune nu se poate face decît cu ajutorul mașinilor de reportaj. Acestea au instalate pe ele pupitrul de regie în legătură cu camerele de luat vederi, care se așază în diferite locuri în sală. Parabola de legătură cu studiourile (sau direct cu emițătorul) poate fi ridicată pe un pilon telescopic al mașinii, dacă nu necesită o înălțime prea mare. În general însă, chiar la aceste săli este necesară instalarea unei parabole pe acoperiș, care să poată fi legată de mașina de reportaj. În fine, în aceste cazuri trebuie să se țină seama de necesitatea rezervării spațiului de staționare a mașinilor de reportaj (unul sau două autobuse) în tot timpul spectacolului.

*

Problemele puse de utilizarea mașinilor de reportaj la săli de spectacole sînt aceleași și în toate cazurile în care se dau programe ale diferitelor manifestări în aer liber. Pentru acest motiv apare necesar să se instaleze parabole în toate punctele din care se vor face transmisiuni frecvent. După cum am spus, acestea sînt deci necesare la: stadioane, piscine, hipodromuri, piste de defilare, velodromuri etc. Urmează că pentru proiectarea rațională a acestora trebuie ca poziția studiourilor și înălțimea antenei acestora să fie cunoscută de la început și studiată astfel ca legăturile respective să fie posibile fără investiții prea mari sau instalații inestetice. În orașele în care nu s-au luat măsuri la timp în acest sens se vîd adesea, pe diferite clădiri, instalate parabole sau turnuri cu parabole de genul celor care s-au instalat în București pe centrala telefonică de pe calea Victoriei.

D — Antene de recepție

Aproape în toate orașele în care s-a introdus de timpuriu televiziunea, problema antenei de recepție a fost lăsată la discreția fiecărui abonant în parte.

După cum am văzut, recepția este optimă dacă antena are vizibilitate directă la antena emițătoare. Pe de altă parte, antena de recepție pentru televiziune este mult mai vizibilă decît cea normală, de radio, ea necesitînd un cadru de bare groase orientat fix pe direcția antenei emițătoare. În fine dacă clădirea în care se instalează aparatul de recepție cade în «umbră» unei clădiri înalte vecine, antena trebuie ridicată deasupra acesteia umbre, pentru a avea vizibilitate directă la antena emițătoare. Toate aceste lucruri au făcut ca o dată cu înmulțirea abonaților de televiziune să se înmulțească și antenele pe clădiri. Astfel s-a ajuns ca pe unele clădiri să apară o adevărată pădure de antene, dăunînd simțitor și etanșității învelitorii, dar mai ales aspectului plastic al clădirii, și în ansamblu al orașului (vezi fig. 6).

Soluția tehnică de remediere — cel puțin în cea mai mare parte — s-a realizat: antena colectivă, care constă dintr-o antenă unică cu amplificator, la care se pot lega toate aparatele receptoare dintr-o clădire, imaginea și sunetul rămînînd de aceeași calitate ca și în cazul antenelor individuale.

Introducerea antenelor colective se lovește însă de o serie de obstacole de ordin financiar și organizatoric. Într-adevăr, deși antena colectivă și instalațiile de racordare la apartamentele clădirii costă mai puțin decît instalarea unei antene speciale pentru fiecare aparat de recepție în parte, costul ei însă nu poate fi suportat de primul abonant, ci în comun. Or, în clădirile existente locatarii își instalează aparate de recepție de televiziune succesiv, în timp, după posibilități, așa încît nu se pot face asociații ale locatarilor care să finanțeze costul unei antene colective. Urmează că singura metodă este ca antena colectivă și coloana principală a acesteia să fie instalată prin mijloace de stat, eventual recuperîndu-se costul în timp prin adăugarea acestuia — în medie — la costul aparatului de recepție sau și mai bine la costul abonamentului.

La clădirile noi este absolut necesar să se prevadă de la început instalarea unei antene colective și a conductorilor respectivi în toate apartamentele. Acest lucru se face azi la construcțiile noi de locuințe din Moscova, instalația făcîndu-se de la început la fel cu celelalte instalații comune ale clădirii: energie electrică, telefon, radio, gaze etc.

E — Concluzii

Din cele de mai sus rezultă că o dată cu introducerea televiziunii într-un oraș — respectiv o regiune — trebuie întocmite o serie de studii generale și luate o serie de măsuri tehnice, organizatorice și financiare, pentru a nu lăsa ca dezvoltarea acestei noi cuceriri a tehnicii să se facă la întîmplare, dînd loc la defecțiuni funcționale, economice și estetice, care sînt foarte greu de înlăturat după ce numărul de abonați a crescut mult.

Vom rezuma mai jos măsurile ce trebuie luate:

a. În planul de sistematizare a orașului respectiv să se fixeze amplasamentul casei televiziunii sau al emițătorului respectiv ținînd seama de necesitatea turnului antenei, care devine o dominantă de înălțime a orașului.

b. Să se elaboreze normative obligatorii pentru a se prevedea la toate sălile de spectacole, stadioane etc. ce se construiesc din nou, începerile și instalațiile cerute de retransmiterea programelor prin televiziune. La sălile existente să se facă transformările respective. Să se studieze locul de garare a mașinilor de reportaj la sălile și terenurile de la care retransmiterea se face prin intermediul acestora.

c. Să se studieze pentru sălile existente și să se prevadă pentru cele noi locul de instalare a parabolelor de legătură prin cablu hertzian cu studiourile de televiziune, așa încît să nu se dăuneze aspectului plastic al clădirilor respective, care în general sînt monumente de arhitectură.

d. Să se elaboreze regulamente de instalare și finanțare a antenelor colective la clădirile existente și să se prevadă acestea la toate construcțiile noi.

*

După cum se știe, la 31 decembrie 1956 s-a pus în funcțiune primul post de televiziune din țara noastră (cu excepția celui experimental existent, care nu putea să transmită decît pe rază mică programe filmate).

Întreaga instalație — pentru emițător, studiouri și mașini de reportaj — ne-a venit din U.R.S.S. Instalarea postului s-a făcut cu asistență tehnică, atît pentru proiectare, cît și pentru montaj, a specialiștilor sovietici. Postul fiind foarte puternic va fi posibil ca în raza Bucureștiului să se recepționeze programele în majoritatea cazurilor și fără antenă exterioară, cu excepția unor mici zone umbrite de clădiri prea însemnate. Totuși, măsurile în vedea instalării antenelor colective vor trebui luate, acestea asigurînd recepția în condiții optime.

Emițătorul a fost instalat în etajele superioare ale turnului Casei Științei, în imediata apropiere a antenei de transmisie care s-a montat pe turnul acestei clădiri în locul fleșei inițial proiectate (fig. 4).

Studiourile sînt instalate cu tot aparatul necesar pentru programe televizate și telecinema în clădirea studiourilor Floreasca. Legătura între cele două instalații se face prin cablu.

Cum din experiența altor țări numărul de abonați crește foarte repede în timp scurt, rezultă că este util să se cunoască problemele legate de această dezvoltare și să se ia din timp măsurile necesare.

